

REFERAT Kommunalbestyrelsen_2018-21 d. 19-03-2018

Mødedato Mandag d. 19. marts 2018 kl. 19:00

Mødested Kommunalbestyrelsens mødesal

Indholdsfortegnelse

Spørgsmål fra 1. viceborgmester Jan E. Jørgensen om forældrebetaling.....	3
Spørgsmål fra rådmand Thyge Enevoldsen om OK18 og eventuelt sparede driftsudgifter.....	4
Spørgsmål fra 1. viceborgmester Jan E. Jørgensen om udlicitering af håndværkerydelser.....	5
Forslag til beslutning fra kommunalbestyrelsesmedlem Daniel Panduro, rådmand Thyge Enevoldsen.....	6
Forslag til beslutning fra 1. viceborgmester Jan E. Jørgensen om fordeling af børn med udenlandsk.....	7
Forslag til beslutning fra rådmand Balder Mørk Andersen om indefrysning af lønmidler ved en kon.....	8
Forslag til beslutning fra rådmand Lone Loklindt, kommunalbestyrelsesmedlem Ruben Kidde og k.....	9
Godkendelse af Sundhedsberedskabsplan 2018-2021.....	10
Sundhedsstyrelsens pulje "Videreudvikling og styrkelse af indsatser i kommunerne med særligt fok.....	12
Ny Sundhedsaftale 4 for perioden 2019-2022.....	15
Udmøntning af finanslovsmidler vedrørende bedre bemanding i ældreplejen.....	16
Etablering af den forberedende grunduddannelse (FGU).....	20
Fondsmidler: Skolen på la Cours Vej, tilskud til kunsthonorar.....	25
Oprettelse af 0. klasser 2018/19.....	27
Forslag til beslutning fra rådmand Balder Mørk Andersen om Frederiksberg som bivenlig kommun.....	30
Forslag til beslutning fra kommunalbestyrelsesmedlem Gunvor Wibroe og 2. viceborgmester Mich.....	34
Områdefornyelsen Nordre Fasanvej Kvarteret, Lys under Buen.....	37
Udkast til vandforsyningsplan 2018-2028.....	43
Godkendelse af projektforslag for parkeringsprojekt på Sankt Thomas Allé.....	47
Forslag til beslutning fra rådmand Balder Mørk Andersen om studietur til Malmø.....	50
Forslag til beslutning fra rådmand Balder Mørk Andersen og tidligere kommunalbestyrelsesmedlem.....	52
Nyelandsvej 115. Ansøgning om tilladelse til at sammenlægge beboelseslejligheder.....	55
Disponering af midler og merfinansiering af puljen til AT-påbud.....	57
Disponering af midler til energirenovering og vedligehold af kommunale ejendomme 2018.....	60
Sammenlægning af Frederiksberg Kommunes trangslegat med Carl og Albertine Feilbergs legat.....	67
Forslag til beslutning fra kommunalbestyrelsesmedlem Mette Bang Larsen om forsøg med 30 timer.....	69
Pris- og lønregulering af bestyrelsesmedlemmer i selskaber.....	72
Driftsoverførsler 2017 til 2018.....	74
Anlægsoverførsler 2017 til 2018.....	77
Forslag til beslutning fra rådmand Balder Mørk Andersen om sagsfremstillinger ved udbud.....	80

Punkt 52: Spørgsmål fra 1. viceborgmester Jan E. Jørgensen om forældreplæg

00.22.00-P35-46-18

Sagsfremstilling

Udsat.

"I hvor stort omfang anvendes forældreplæg i Frederiksberg Kommune, og mener borgmesteren, at omfanget er tilstrækkeligt?"

Punkt 53: Spørgsmål fra rådmand Thyge Enevoldsen om OK18 og eventuelt sparede driftsudgifter

00.22.00-P35-46-18

Sagsfremstilling

Foretoges.

1. "Hvad er borgmesterens holdning til, at et flertal i Kommunernes Landsforening har valgt at udvide en evt. arbejdskonflikt i forbindelse med OK18, således at en lockout vil ramme en meget stor del af Frederiksbergs befolkning, og
2. Ser borgmesteren positivt på at evt. sparede driftsudgifter i forbindelse med en konflikt på det offentlige område - på samme måde som i Norge og Sverige - tilbageføres til det samme område hvor besparelsen opstod. F.eks. kunne man forestille sig, at sparede lønmidler på lærerområdet blev brugt til en efteruddannelsespulje til Folkeskolerne."

Punkt 54: Spørgsmål fra 1. viceborgmester Jan E. Jørgensen om udlicitering af håndværkerydelser

00.22.00-P35-46-18

Sagsfremstilling

Foretoges.

"Vil borgmesteren redegøre for, hvorfor Frederiksberg Kommune har ansat elektrikere og malere samt redegøre for, hvorfor dette område ikke er udliciteret, da der eksisterer et privat marked for begge ydelser."

Punkt 55: Forslag til beslutning fra kommunalbestyrelsesmedlem Daniel Panduro, rådmand Thyge Enevoldsen og kommunalbestyrelsesmedlem Mette Bang Larsen om besparelsen ved en eventuel konflikt i forbindelse med OK18

00.22.00-P35-46-18

Sagsfremstilling

Oversendtes til Magistraten.

"Enhedslisten foreslår, at såfremt overenskomstforhandlingerne på det kommunale område ender med konflikt, skal de eventuelle besparelser, dette giver Frederiksberg Kommune (eksempelvis på lønområdet) øremærkes til det område, hvor besparelsen ligger. Således at en sparet folkeskolelærerløn skal anvendes på folkeskoleområdet, en sparet pædagogløn skal anvendes på daginstitutionsområdet og så fremdeles.

– Den endelige udmøntning af midlerne skal ske i samarbejde med MED-systemet.

Motivation:

Det skal sikres, at eventuelle besparelser på lønnen i forbindelse med en faglig konflikt ikke anvendes et tilfældigt sted, men målrettet anvendes til forbedringer på det område, hvor pengene er sparet. De sparede midler kan eksempelvis gå til en efteruddannelsespulje inden for det enkelte fagområde."

(Til udvalgsbehandling)

Punkt 56: Forslag til beslutning fra 1. viceborgmester Jan E. Jørgensen om fordeling af børn med udenlandsk baggrund i de enkelte daginstitutioner og skoler

00.22.00-P35-46-18

Sagsfremstilling

Oversendtes til Børneudvalget og Undervisningsudvalget.

"Venstre ønsker at få belyst andelen af børn med udenlandsk baggrund (indvandrere, efterkommere og børn af efterkommere) fordelt på vestlig og ikke-vestlig baggrund i de enkelte daginstitutioner og skoler på Frederiksberg.

Endvidere ønsker Venstre at sikre en så jævn fordeling som muligt af børn med ikke-vestlig baggrund i henholdsvis daginstitutioner og skoler, således at ingen skoler eller daginstitutioner har en andel af børn med ikke-vestlig baggrund på mere end 30%, og anmoder om at få oplyst handlemuligheder for at opnå denne målsætning.

Endelig ønsker Venstre en indsats i daginstitutioner og skoler med en forholdsvis høj andel af børn med ikke-vestlig baggrund for at sikre både en god integration og høj faglighed - først og fremmest danskkompetencer."

(Til udvalgsbehandling)

Punkt 57: Forslag til beslutning fra rådmand Balder Mørk Andersen om indefrysning af lønmidler ved en konflikt

00.22.00-P35-46-18

Sagsfremstilling

Oversendes til Magistraten.

"SF foreslår, at Kommunalbestyrelsen beslutter, at de midler, som ikke udbetales som lønmidler i forbindelse med en konflikt, indefrys og øremærkes til den berørte sektor.

Konkret ønskes det vedtaget:

1. at kommunalbestyrelsen beslutter, at de midler, som ikke udbetales som lønmidler i forbindelse med en konflikt, indefrys og øremærkes til de berørte sektorer
2. at der i forbindelse med de forslag, som udmøntes, ikke kan ske en modregning i tilsvarende budgetlagte bevillinger.
3. at evt. uforbrugte midler, budgetlagte som indefrosne, overføres til efterfølgende budgetår, såfremt der resterer uforbrugte midler ved årets udgang.
4. at forvaltningen fremlægger et forslag til udmøntning til Kommunalbestyrelsens godkendelse
5. at udmøntningsforslaget sendes i høring hos berørte relevante faglige organisationer/MED-udvalg.

Begrundelse:

SF ønsker, at Kommunalbestyrelsen beslutter, at de midler, som ikke udbetales som lønmidler i forbindelse med en konflikt, indefrys og øremærkes til den berørte sektor og primært til personalet. Der skal således ikke kunne ske en omdirigering af midlerne til andre sektorer, hvor de sparede lønkroner til for eksempel skolelærere bruges til at lappe huller i vejene eller andre steder i budgettet. I udgangspunktet skal de indefrosne lønmidler efter en konflikt bruges i sektoren og på personalet til eksempelvis efter/videreuddannelse, samt vikardækning i den forbindelse, eller til nedbringelse af opståede arbejdspekler, uden at det er tanken, at det skal føre til et ikke-politisk besluttet løft i serviceniveauet. Der må således heller ikke ske en modregning i det allerede allokerede vikar- og efter/videreuddannelsesbudget, da dette vil udhule effekten af indefrysningen.

I forbindelse med udmøntning af dette forslag, skal det tages i betragtning, at der under en langtrukket konflikt kan blive tale om store summer, hvorfor forvaltningen bedes lave et udkast til en model for, hvordan forslaget udmøntes med en vægtning af, at pengene op til en vis sum går til personalets efter/videreuddannelse og vikardækning i den forbindelse, eller til nedbringelse af opstået sagspres. Forslaget sendes derefter i høring hos relevante faglige organisationer/MED-udvalg mv.

Formålet med forslaget er at hæmme den positive effekt, en konflikt har for arbejdsgiversiden, da kommunen uden beslutningen optjener penge på konflikten. De sparede lønmidler kan i dag sendes tilbage i driften og blive brugt til anden drift uden for den berørte sektor.

Ovennævnte eksempel fra lærernes verden vil naturligvis også gælde andre sektorer, såfremt de skulle blive berørt, fx sygeplejersker, SOSU-medarbejdere, vej-og-parkansatte mv.

Baggrund:

Baggrunden for forslaget skal findes i, at den danske model på det offentlige område er begyndt at vise systemfejl, når den ene part ikke har meget at miste ved en konflikt. Det betyder, at modellen mister sin evne til at skabe et rum, hvor helt modsatrettede interesser mødes og kommer overens på den del af arbejdsmarkedet, fordi begge parter har noget på spil. Med en situation, hvor arbejdsgiverne står til at tjene penge på konflikten, er parterne ikke lige stillet. Den ubalance har forsker Laust Høgedahl fra Aalborg Universitet afdækket i sin forskningsrapport, som udkom i slutningen af 2017 (link: [http://vbn.aau.dk/da/projects/offentlige-overenskomstforhandlinger-og-konfliktloesning--danmark-i-et-nordisk-perspektiv\(8679008b-6fdf-4930-bc19-aac04c7b6d19\).html](http://vbn.aau.dk/da/projects/offentlige-overenskomstforhandlinger-og-konfliktloesning--danmark-i-et-nordisk-perspektiv(8679008b-6fdf-4930-bc19-aac04c7b6d19).html)). Rapporten peger også på, at den danske model kun dur, hvis parterne begge har noget at miste – det har arbejdsgiver ikke i ret stort omfang på det offentlige arbejdsmarked."

(Til udvalgsbehandling)

Punkt 58: Forslag til beslutning fra rådmand Lone Loklindt, kommunalbestyrelsesmedlem Ruben Kidde og kommunalbestyrelsesmedlem David Munis Zepernick om tilbageførsel af besparelse på løn ved en eventuel lockout ved OK18

00.22.00-P35-46-18

Sagsfremstilling

Oversendtes til Magistraten.

"En eventuel nettobesparelse på løn i forbindelse med en eventuel lockout skal tilbageføres proportionalt til de ramte fagområder.

Begrundelse:

En eventuel lockout må ikke blive en kommunal spareøvelse.

Radikale Venstre ønsker at respektere aftalesystemet og ser allerhelst, at de sammenbrudte overenskomstforhandlinger nu fører til en aftale i forligsinstitutionen, så tillid og godt samarbejde ikke rulles tilbage. Vi er imidlertid i en situation, hvor der er udsendt lockoutvarsel som svar på de varslede strejker. Derfor ønsker vi fra radikal side at sende et kraftigt signal om, at en eventuel lockout ikke må blive en kommunal spareøvelse. Derfor foreslår vi, at en eventuel nettobesparelse på løn i forbindelse med en eventuel lockout tilbageføres proportionelt til de ramte fagområder."

(Til udvalgsbehandling)

Punkt 59: Godkendelse af Sundhedsberedskabsplan 2018-2021

00.01.00-A01-389-17

Resume

Frederiksberg Kommunes Sundhedsberedskabsplan er en delplan af kommunens overordnede beredskabsplan (Plan for fortsat drift), og skal godkendes hvert fjerde år.

Beslutning

Kommunalbestyrelsen tiltrådte indstillingen.

Indstilling

Magistraten og Ældre- og Omsorgsudvalget indstiller, at Frederiksberg Kommunes sundhedsberedskabsplan 2018-2021 godkendes.

Sagsfremstilling

Frederiksberg Kommunes Sundhedsberedskabsplan er en delplan af kommunens overordnede beredskabsplan (Plan for fortsat drift), og skal godkendes hvert fjerde år. Frederiksberg Kommunes overordnede 'Plan for fortsat drift' er udarbejdet af Frederiksberg Kommunes Beredskabssamordning og indgår samtidig som en del af det samlede plankompleks for hele Hovedstadens Beredskabs 'Plan for fortsat drift'. Kommunaldirektørens område er overordnet ansvarlig for udformning og indhold af Frederiksberg Kommunes Plan for fortsat drift.

Sundhedsberedskabsplanen er forankret i Frederiksberg Kommunes Sundheds- og Omsorgsafdeling.

Sundhedsberedskabsplanen skal benyttes af afdelingen før, under og efter hændelser. Alle offentlige myndigheder er forpligtet til at planlægge at opretholde og videreføre samfundets funktioner i tilfælde af større eller uventede hændelser for eksempel større trafikulykker, ekstrem vejrlig, epidemier og terror. Formålet med et nationalt sundhedsberedskab er at sikre det samlede sundhedsvæsens evne til at kunne udvide og omstille sin behandlings- og plejekapacitet m.m. ud over det daglige beredskab. De overordnede sundhedsfaglige beredskabsopgaver omfatter:

- Modtagelse, pleje og behandling af ekstraordinært udskrevne patienter fra hospitaler samt andre syge og smittede i eget hjem.
- Varetagelse af hygiejniske foranstaltninger, forebyggelse og behandling af infektioner og epidemiske sygdomme.
- Ydelse af anden omsorg herunder krisestøtte til tilskadekomne, syge og handicappede.
- Plejeopgaver i relation til særlige situationer f.eks. ekstremt vejr, drikkevandsforurening eller andre CBRNE hændelser (kemiske, biologiske, radiologiske, nucleare, eksplosive).

Regionernes og kommunernes sundhedsberedskabsplaner skal beskrive den lokale krisestyringsorganisering, og hvordan man vil håndtere ekstraordinære hændelser.

Frederiksberg Kommunes Sundhedsberedskabsplan 2018-2021 er opdelt i en orienterende del 1 og en operationel del 2 (se vedhæftede udkast af planen). Den orienterende del 1 omhandler krisestyringsorganiseringen. Den operationelle del 2 indeholder konkrete procedurer for håndtering af specifikke opgaver og situationer i form af en række handlekort.

Det er et krav, at en kommune koordinerer sin planlægning med regionen og omkringliggende kommuner. Frederiksberg Kommunes sundhedsberedskabsplan har været sendt til høring i Sundhedsstyrelsen og Region Hovedstaden (høringssvarene er vedlagt som bilag). Udkastet til planen er ligeledes udarbejdet i dialog med Hovedstadens Beredskab og Københavns Kommune.

Sundhedsstyrelsens bemærkninger til Frederiksberg Kommunes sundhedsberedskabsplan er, at den er særdeles god og handlingsorienteret, og at den inddrager alle relevante anbefalinger fra Sundhedsstyrelsens vejledning, samt at den har god sammenhæng med kommunens generelle beredskabsplan. Sundhedsstyrelsens anbefalinger til Frederiksberg Kommunes sundhedsberedskabsplan er indarbejdet i vedlagte plan.

Region Hovedstadens bemærkninger til Frederiksberg Kommunes sundhedsberedskabsplan er, at formatet gør planen anvendelig, og at planen fungerer godt som opslagsværk. Region Hovedstadens anbefalinger er indarbejdet i vedlagte plan.

Intern formidling af Sundhedsberedskabsplan 2018-2021: Efter godkendelse af sundhedsberedskabsplanen påbegyndes formidlingen af sundhedsberedskabsplanen til medarbejdere i kommunen. Formidlingen vil i første omgang være

målrettet Social-, Sundheds- og Arbejdsmarkedsområdets døgninstitutioner samt Frederiksberg Kommunes Hjemmepleje, hvor ekstraordinære hændelser kan have indgribende betydning for kommunens ældre og svage borgere.

Økonomi

Sagen har ingen økonomiske konsekvenser.

Borgmesterpåtegning

Ingen.

Behandling

Ældre- og Omsorgsudvalget den 19. februar 2018, Magistraten den 5. marts 2018 og Kommunalbestyrelsen den 19. marts 2018.

Historik

Indstilling 19. februar 2018, pkt. 19:

Social-, Sundheds- og Arbejdsmarkedsområdet indstiller, at forslaget til Frederiksberg Kommunes sundhedsberedskabsplan 2018-2021 godkendes.

Indstilling 5. marts 2018, pkt. 89:

Ældre- og Omsorgsudvalget indstiller, at Frederiksberg Kommunes sundhedsberedskabsplan 2018-2021 godkendes.

Bilag

Bilag 1 - Sundhedsberedskabsplan Frederiksberg 2018-2021 - uden bilag

Bilag 2 - Rådgivning Frederiksberg kommune final

Bilag 3 - Bemærkninger til Frederiksberg Kommunes sundhedsberedskabsplan

Punkt 60: Sundhedsstyrelsens pulje "Videreudvikling og styrkelse af indsatser i kommunerne med særligt fokus på ældre medicinske patienter og udsatte grupper"

29.09.00-Ø34-1-18

Resume

Frederiksberg Kommune har fået tilsagn om tilskud af midler fra Sundhedsstyrelsens pulje "Videreudvikling og styrkelse af indsatser i kommunerne med særligt fokus på ældre medicinske patienter og udsatte grupper" til tre projekter. Det indstilles, at udvalget igangsætter de tre projekter og afsætter bevillinger dertil.

Beslutning

Kommunalbestyrelsen tiltrådte indstillingen.

Indstilling

Magistraten og Ældre- og Omsorgsudvalget indstiller

1. at projektdeltagelse i "Projekt Peer-mentor i rehabiliteringsindsatsen" godkendes og på den baggrund gives henholdsvis en indtægts- og udgiftsbevilling på henholdsvis 443,1 t.kr. i 2018., 447,3 t.kr. i 2019 og 507,3 t.kr. i 2020.
2. at projektdeltagelse i "Tværfaglig styrkelse af den sundhedsfaglige indsats overfor socialt udsatte beboere med fysiske, psykiske, sociale handicaps samt misbrugsproblemer på Græsplænen" godkendes og at der på den baggrund gives henholdsvis en indtægts- og udgiftsbevilling på 228 t.kr. i 2018.
3. at projektdeltagelse i "Aktiv hverdag med demens" godkendes og på den baggrund gives henholdsvis en indtægts- og udgiftsbevilling på 585,7 t.kr. i 2018, til anvendelse inden den 31. december 2020.

Sagsfremstilling

Frederiksberg Kommunes plan "Borgerens lokale sundhedsvæsen" fastsætter rammer for nuværende og fremtidige udviklingsbehov af det lokale sundhedsvæsen. Målgrupperne for denne plan er bl.a. svækkede ældre med flere komplekse sygdomme (herunder demens og kræft), borgere med kronisk sygdom (herunder diabetes) samt borgere med psykiske sygdomme (herunder socialt udsatte).

Regeringen og samarbejdspartierne afsatte i "Aftale om finansloven for 2015" 200 mio. kr. i 2017/2018 i en pulje i Sundhedsstyrelsen med det formål at styrke den kommunale forebyggelsesindsats med særligt fokus på ældre medicinske patienter og udsatte grupper. På den baggrund kunne kommunerne ansøge om midler til projekter rettet mod den ældre medicinske patient, patienter med kroniske sygdomme samt mennesker med psykiske lidelser, herunder mennesker med samtidigt misbrug. Disse målgrupper stemmer overens med målgrupperne i "Borgerens lokale sundhedsvæsen". Derfor har Frederiksberg Kommune ansøgt om puljemidler til tre projekter. Det har ikke tidsmæssigt været muligt at få politisk tilsagn om at søge puljen, idet der var en ekstraordinær kort ansøgningsdeadline. De tre projekter er:

1. Projekt Peer-mentor i rehabiliteringsindsatsen
2. Tværfaglig styrkelse af den sundhedsfaglige indsats overfor socialt udsatte beboere med fysiske, psykiske, sociale handicaps samt misbrugsproblemer på "Græsplænen"
3. Aktiv demens i hverdagen

Ad 1) Projekt Peer-mentor i rehabiliteringsindsatsen

I brev af 29. december 2017 modtog kommunen tilsagn på 1.398 t.kr. til "Projekt Peer-mentor i rehabiliteringsindsatsen" jf. 1. Midlerne skal anvendes i 2018, 2019 og 2020 jf. projektbeskrivelsen bilag 1. Projektet indeholder en række forebyggende indsatser rettet mod borgere med anden etnisk baggrund end dansk, som lider af diabetes type 2, kræft eller svær overvægt (BMI>30).

Videnskabelige undersøgelser viser, at minoritetsetniske borgere fra ikke-vestlige lande i højere grad end etnisk danskere har et dårligt selv vurderet helbred samt en større forekomst af kroniske sygdomme og overvægt. På trods af ovenstående er erfaringen, at disse borgere ikke har kendskab til eller benytter sig af kommunale sundhedstilbud. Kommunen ønsker i regi af Sundhedscenteret at forbedre og dybdeimplementere projekt fra 2017 finansieret af interne puljemidler som viste, at minoritetsetniske borgere har en anden sundheds- og sygdomsopfattelse end etnisk danskere samt, at en peer-mentor, som taler minoritetsborgernes sprog og forstår deres kultur, kan bygge bro mellem sundhedsvæsenet og minoritetsgruppen. Derudover er erfaringen fra projektet, at netværksskabende aktiviteter danner et godt læringsrum for forebyggelsesindsatser.

Ad 2) Tværfaglig styrkelse af den sundhedsfaglige indsats i botilbuddet "Græsplænen"

I brev af 29. december 2017 modtog kommunen tilsagn på 228 t.kr. til projektet. Midlerne skal anvendes i 2017 samt 2018 jf. projektbeskrivelsen bilag 2. Projektet indeholder en række aktiviteter rettet mod botilbuddet "Græsplænen" medarbejdere og beboere.

"Græsplænen" er bostedlignende til socialt udsatte borgere med fysiske, psykiske og sociale handicaps med 28 beboere i alderen 29 til 93 år. De fleste borgere har udover psykiatriske diagnoser et misbrug af medicin, alkohol samt narkotiske stoffer. Som følge af misbruget har flere borgere fysiske diagnoser i form af forhøjet blodtryk, blodprop i hjernen, diabetes samt spiseforstyrrelser og problemer med at spise, drikke og synke. Derudover huser "Græsplænen" en gruppe borgere med sklerose, der misbruger rusmidler.

Dr. Anne-Marie Centeret, der huser botilbuddet, planlægger at gennemføre blandt andet følgende aktiviteter overfor "Græsplænen" medarbejdere og beboere:

- Psykologisk supervision og refleksion i forhold til medarbejdere med henblik på at klæde medarbejdere på til den svære samtale med beboeren samt at styrke arbejdsmiljøet på "Græsplænen"
- Opfølgning på undervisning og vidensdeling med Frederiksberg Kommunes Sundhedscenter samt Rådgivningscentret for Rusmidler (FKRC), der adresserer emner som rusmidler som et problem, hvad er afhængighed, hvordan håndteres abstinenser samt den motiverende samtale
- Samarbejde og vidensdeling med andre botilbud rettet mod borgere med alkoholafhængighed (E-Huset og Bryggergården).

Ad 3) Aktiv hverdag med demens

I brev af 29. december 2017 modtog kommunen tilsagn på 586 t.kr. til projektet. Midlerne skal anvendes i 2017-2020 jf. projektbeskrivelsen bilag 3. Projektet indeholder et målrettet trænings- og rehabiliteringstilbud til borgere med en demenssygdom tidligt i sygdomsforløbet på lige fod med andre kroniske patientgrupper.

Ved demenssygdomme påvirkes kognitive funktioner. Det gælder hukommelsen, evnen til at koncentrere sig, planlægge og tage initiativ. Den fysiske funktion og evnen til at multitask (udføre en fysisk og kognitiv opgave samtidigt) forringes, hvilket har betydning for mange dagligdags aktiviteter, herunder eksempelvis påklædning, madlavning og færden i trafikken. Derudover kan der opstå psykiske symptomer som irritabilitet, depression, uro og rastløshed. Samlet set øger de kognitive og fysiske udfordringer risikoen for fald, hospitalsindlæggelse og plejehjemsanbringelse.

Ambulant Genoptræning og Rehabilitering, der er en del af kommunens Sundhedscenter, planlægger blandt andet at gennemføre følgende aktiviteter i forbindelse med projektet:

- Udarbejde materiale til borgere med demens og deres pårørende
- Facilitere kompetenceudvikling af fagpersoner (fysio- og ergoterapeuter og demenskoordinator) ved konsulentbistand fra Nationalt Videnscenter fra demens
- Udarbejde plan for opsporing af borgere ved demenskoordinatorer, hukommelseskliv og læger
- Gennemførelse af rehabiliteringsindsats med effektmåling, herunder gennemførelse af 4 trænings- eller rehabiliteringshold af 16 ugers varighed, 2 gange ugentlig

Status på projekterne vil indgå i de kommende udgaver af "plan for borgerens lokale sundhedsvæsen".

Økonomi

Sundhedsstyrelsen har givet tilsagn på i alt 2.211,4 t.kr. i 2018-2020.

Projektet "Peer-mentor i rehabiliteringsindsatsen" har fået tilsagn på 1.397,7 t.kr. i perioden 2018-2020, henholdsvis 443,1 t.kr. i 2018., 447,3 t.kr. i 2019 og 507,3 t.kr. i 2020. Derudover er der en egenfinansiering på 50 t.kr. årlig til projektledelse, svarende til 50.000 kr. i projektperioden, som finansieres inden for egen ramme.

Projektet "Tværfaglig styrkelse af den sundhedsfaglige indsats overfor socialt udsatte beboere med fysiske, psykiske, sociale handicaps samt misbrugsproblemer på Græsplænen" har fået tilsagn på 228 t.kr. fra Sundhedsstyrelsen i 2018. Projektet "Aktiv hverdag med demens" har fået tilsagn på 585,7 t.kr. fra Sundhedsstyrelsen i 2018. Midlerne skal være anvendt inden den 31. december 2020.

Borgmesterpåtegning

Intet at bemærke.

Behandling

Ældre- og Omsorgsudvalget den 19. februar 2018, Magistraten den 5. marts 2018 og Kommunalbestyrelsen den 19. marts 2018.

Historik

Indstilling 19. februar 2018, pkt. 22:

Social-, Sundheds- og Arbejdsmarkedsområdet indstiller,

1. at projektdeltagelse i "Projekt Peer-mentor i rehabiliteringsindsatsen" godkendes og på den baggrund gives henholdsvis en indtægts- og udgiftsbevilling på henholdsvis 443,1 t.kr. i 2018., 447,3 t.kr. i 2019 og 507,3 t.kr. i 2020.
2. at projektdeltagelse i "Tværfaglig styrkelse af den sundhedsfaglige indsats overfor socialt udsatte beboere med fysiske, psykiske, sociale handicaps samt misbrugsproblemer på Græsplænen" godkendes og at der på den baggrund gives

henholdsvis en indtægts- og udgiftsbevilling på 228 t.kr. i 2018.

3. at projektdeltagelse i ”Aktiv hverdag med demens” godkendes og på den baggrund gives henholdsvis en indtægts- og udgiftsbevilling på 585,7 t.kr. i 2018, til anvendelse inden den 31. december 2020.

Indstilling 5. marts 2018, pkt. 90:

Ældre- og Omsorgsudvalget indstiller

1. at projektdeltagelse i ”Projekt Peer-mentor i rehabiliteringsindsatsen” godkendes og på den baggrund gives henholdsvis en indtægts- og udgiftsbevilling på henholdsvis 443,1 t.kr. i 2018., 447,3 t.kr. i 2019 og 507,3 t.kr. i 2020.
2. at projektdeltagelse i ”Tværfaglig styrkelse af den sundhedsfaglige indsats overfor socialt udsatte beboere med fysiske, psykiske, sociale handicaps samt misbrugsproblemer på Græsplænen” godkendes og at der på den baggrund gives henholdsvis en indtægts- og udgiftsbevilling på 228 t.kr. i 2018.
3. at projektdeltagelse i ”Aktiv hverdag med demens” godkendes og på den baggrund gives henholdsvis en indtægts- og udgiftsbevilling på 585,7 t.kr. i 2018, til anvendelse inden den 31. december 2020.

Bilag

Bilag 1 Ansøgning Peer-mentor i rehabiliteringsindsatsen

Bilag 2 Ansøgning Græsplænen

Bilag 3 Ansøgning Aktiv hverdag med demens

Bilag 4 Ansøgning Borgere med kronisk sygdom

Bilag 5 - Acceptskrivelse Peer-mentor i rehabiliteringsindsatsen

Bilag 6 - Acceptskrivelse Græsplænen

Bilag 7 - Acceptskrivelse Aktiv hverdag med demens

Bilag 8 - Bevillingsskema Sundhedsstyrelsens pulje vedr DÆMP og udsatte grupper

Punkt 61: Ny Sundhedsaftale 4 for perioden 2019-2022

29.30.12-A00-1-18

Resume

Der skal indgås en ny Sundhedsaftale 4 mellem Region Hovedstaden og de 29 kommuner i regionen, der skal understøtte, at borgeren oplever kvalitet, effektivitet og sammenhæng i deres forløb.

Beslutning

Kommunalbestyrelsen tiltrådte indstillingen.

Indstilling

Magistraten og Ældre- og Omsorgsudvalget indstiller

- at tage sagen til efterretning, idet der ønskes styrket fokus på tværsektorielle indsatser, og at
- oversende sagen til Sundheds- og Forebyggelsesudvalget til orientering.

Sagsfremstilling

Sundhedsaftalen er en aftale mellem Region Hovedstaden og kommunerne i regionen om samarbejdet om borgere, der har behov for en indsats fra både kommune, hospital og almen praksis. Aftalen skal understøtte, at borgerne oplever kvalitet, effektivitet og sammenhæng i deres forløb, og er dermed tæt koblet op på planen for Borgerens lokale sundhedsvæsen.

Der skal udarbejdes en ny sundhedsaftale, Sundhedsaftale 4, gældende fra 2019-2022. Sundhedsaftale 4 vil bygge videre på de gode resultater, der er opnået gennem de tre første sundhedsaftaler.

Embedsmandsudvalget for Sundhed har udarbejdet et notat om den kommende Sundhedsaftale 4 (bilag 1). Notatet er tiltænkt de nye fagudvalg i kommunerne. Hensigten med notatet er at understøtte den politiske inddragelse tidligt i processen, med henblik på at drøfte det tværkommunale og tværsektorielle samarbejde i kommunerne.

Økonomi

Ingen bevillingsmæssige konsekvenser.

Borgmesterpåtegning

Ingen.

Behandling

Ældre- og Omsorgsudvalget den 5. marts 2018, Magistraten den 12. marts 2018 og Kommunalbestyrelsen den 19. marts 2018.

Historik

Indstilling 5. marts 2018, pkt. 26:

Social-, Sundheds- og Arbejdsmarkedsområdet indstiller, at

- Ældre- og Omsorgsudvalget tager sagen til efterretning.

Indstilling 12. marts 2018, pkt. 109:

Ældre- og Omsorgsudvalget indstiller

- at tage sagen til efterretning, idet der ønskes styrket fokus på tværsektorielle indsatser, og at
- oversende sagen til Sundheds- og Forebyggelsesudvalget til orientering.

Bilag

Bilag 1: Notat vedr. Sundhedsaftalen til kommunale fagudvalg

Punkt 62: Udmøntning af finanslovsmidler vedrørende bedre bemanning i ældreplejen

00.01.00-109-18

Resume

I forbindelse med Finansloven for 2018 blev der afsat i alt 500 mio. kr. til en bedre bemanning i ældreplejen. Frederiksberg Kommunes andel af disse midler forventes at udgøre 8,1 mio. kr.

Beslutning

Kommunalbestyrelsen tiltrådte indstillingen.

Indstilling

Magistraten og Ældre- og Omsorgsudvalget

1. godkendte, at midlerne vedr. bedre bemanning på ældreområdet udmøntes som beskrevet,
2. indstiller, at der gives en årlig indtægts- og udgiftsbevilling på 6,8 mio. kr. til bedre bemanning på plejeboligområdet i perioden 2018-21 under Ældre- og Omsorgsudvalget,
3. indstiller, at der gives en årlig indtægts- og udgiftsbevilling på 1,1 mio. kr. til bedre bemanning på hjemmesygeplejeområdet i perioden 2018-21 under Ældre- og Omsorgsudvalget,
4. indstiller, at der gives en årlig indtægts- og udgiftsbevilling på 0,2 mio. kr. til administration og revision af indsatserne vedr. bedre bemanning i perioden 2018-21 under Magistraten,
5. indstiller, at bevillingen er betinget af, at der modtages tilsagn fra Ældre- og Sundhedsministeriet om, at Frederiksberg Kommune vil blive tildelt den forventede andel af finanslovsmidlerne,
6. godkendte, at sagen sendes til Ældeerrådet til orientering med efterfølgende inddragelse.

Sagsfremstilling

Der er ved Finansloven for 2018 afsat flere poster til en styrkelse af ældreplejen.

Det drejer sig om følgende:

- 500 mio. kr. til bedre bemanning i ældreplejen, hvoraf Frederiksberg Kommunes andel forventes at udgøre 8,1 mio. kr.
- Pulje med 10-20 mio. kr. til systematisk nedbringelse af sygefraværet i ældreplejen, til udmøntning af særlige indsatser på baggrund af godkendte særskilte ansøgninger
- 60 mio. kr. til aflastning af pårørende, hvoraf Frederiksberg Kommunes andel forventes at udgøre 1,0 mio. kr.
- 60 mio. kr. til ”en værdig død”, hvoraf Frederiksberg Kommunes andel forventes at udgøre 1,0 mio. kr.
- 25 mio. kr. til ”frit valg på ældreområdet”, til udmøntning af særlige indsatser på baggrund af godkendte særskilte ansøgninger

Ældre- og Omsorgsudvalget blev i januar 2018 orienteret om finansloven og om den påtænkte videre proces. Med indeværende sag udmøntes første delpost vedr. ”bedre bemanning på ældreområdet”. De øvrige poster afventer nærmere information om rammer mv. og vil i givet fald blive fremlagt selvstændigt eller ifm. den årlige statussag vedr. ældrepolitikken i juni 2018.

Midlerne vedr. bedre bemanning på ældreområdet er fordelt mellem kommunerne på baggrund af fordelingsnøglen vedr. udgiftsbehovet på ældreområdet. Jf. tabel 1 samt vedlagte bilag vil Frederiksberg Kommunes andel dermed udgøre 8,1 mio. kr.

Tabel 1. Finanslovsmidler til bedre bemanning (i mio. kr.)

	2018	2019	2020	2021
Landsplan	500	500	500	500
Frederiksberg Kommunes andel	8,1	8,1	8,1	8,1

Det er hensigten i aftalen at:

”midlerne i videst muligt omfang, og under hensyntagen til medarbejdernes ønsker, anvendes til at opjustere arbejdstiden for deltidsansatte medarbejdere og ansættelse af nye medarbejdere i fuldtidsstillinger på plejehjem mv. og i hjemmeplejen. Midlerne kan således anvendes til ansættelse af nye medarbejdere samt opjustering af arbejdstiden for eksisterende medarbejdere” (Finanslovsaftalen for 2018)

Kommunerne vil skulle redegøre forholdsvis detaljeret for den lokale indsats for at øge den gennemsnitlig arbejdstid for medarbejderne på ældreområdet, herunder også ift. sygefravær og arbejdsmiljø mv.

Midlerne vil i perioden 2018-21 blive tildelt som et servicerammetilskud til kommunerne og vil fra 2022 og frem indgå som en del af bloktilskuddet. Midler, der ikke udmøntes ift. ovenstående, skal tilbagebetales.

I Frederiksberg kommune foreslås midlerne at rettes mod følgende områder:

- Styrket indsat på hjemmesygeplejeområdet.
- Styrket normering på plejeboligområdet, særligt med fokus på aftentimer og weekender. Fordelingen til de enkelte plejecentre vil ske forholdsmæssigt til antallet af pladser på det enkelte plejecenter jf. tabel 2.

Tabel 2. Fordeling af midler på plejecentre

Plejecenter	Antal pladser	Andel i 1000 kr.
Akaciegården	95	709
Benedikte	56	418
Betaniahjemmet	60	448
Flintholm	50	373
Ingeborggården	148	1.104
Kastanjehaven	60	448
Lotte	60	448
Søndervang	104	776
Søster Sophies Minde	30	224
Østervang	116	865
Dronning Anne Marie Centeret	70	522
Kong Frederik d. IX	68	507
<i>I alt</i>	<i>917</i>	<i>6.842</i>

Forslaget til udmøntning er baseret på de hidtidige erfaringer og opgørelser ift. bemanning, ledelsesopfølgning og kvalitetsvurderinger mv.

Udmøntning Hjemmesygeplejen:

Midlerne vil blive udmøntet med fokus på de borgere, som får mest hjemmehjælp/hjemmesygepleje. Hjemmeplejen er opdelt i tre distrikter. Midlerne vil blive anvendt til en opnormering med en Social- og Sundhedsassistent i hvert distrikt, som i praksis kan være ekstra hjælper/supervisor i de hjem, hvor der er størst behov. Det vil give borgeren en oplevelse af mere tid og mulighed for sparring med hjemmehjælperne i hjemmet om den bedst mulige pleje.

Udmøntning Plejecentre:

Det vil på de fleste plejecentre være i de sene eftermiddags- og tidligere aftentimer, at midlerne vil blive anvendt. Det er dette tidspunkt, hvor der vil kunne tilbydes flere aktiviteter og en bedre bemanning i forbindelse med aftensmåltidet. Formålet vil være at øge aktivitetsniveauet for beboerne samt at styrke rammerne for det sociale liv på plejecentrene.

I den konkrete udmøntning tilstræbes, jvf. retningslinjerne, at opnormeringer gennemføres gennem både nyrekrutteringer og opjusteringer i arbejdstid for allerede ansatte. Der er dog på nuværende tidspunkt ikke kendskab til medarbejdere, der ønsker at overgå fra deltid til højere deltid eller fuldtid, hvorfor midlerne primært forventes at blive anvendt til nyrekrutteringer.

I overensstemmelse med de statslige retningslinjer for satspuljer vil der derudover blive afsat knap 3 pct. af midlerne til administration og revision.

Den samlede fordeling af midlerne i Frederiksberg Kommune fremgår af tabel 3.

Tabel 3. Fordeling af finanslovsmidlerne i Frederiksberg Kommune (i 1.000 kr.)

	2018	2019	2020	2021
Hjemmesygepleje	1.050	1.050	1.050	1.050
Plejecentre	6.842	6.842	6.842	6.842
Administration og revision	244	244	244	244
<i>I alt</i>	<i>8.136</i>	<i>8.136</i>	<i>8.136</i>	<i>8.136</i>

Evt. overskydende midler i 2018 vil blive forsøgt overført efter ansøgning til ministeriet.

De konkrete indsatser og udmøntning af midlerne vil blive tilrettelagt i dialog med beboerråd mv., og der vil ligeledes ske en inddragelse af de lokale MED-udvalg.

Der skal udarbejdes en årlig status til ministeriet ift. udmøntning og anvendelse, herunder den lokale indsats for at øge den gennemsnitlige arbejdstid for medarbejderne på ældreområdet, herunder også ift. sygefravær og arbejdsmiljø mv. Derudover vil der blive gjort status på udmøntning af disse midler i den årlige statusrapport vedr. ældrepolitikken, ligesom udmøntningen direkte eller indirekte også indgår i andre sammenhænge (effektrapporter, tilsyn, brugertilfredshed).

Sagen foreslås sendt til Ældrerådet til orientering, jvf. den hastende karakter, idet Ældrerådet efterfølgende kan inddrages i den nærmere udmøntning. Formandskabet er orienteret om denne indstilling – og har ikke haft kommentarer.

Økonomi

Der gives i perioden 2018-2021 en indtægts- og udgiftsbevilling på 8,1 mio. kr. Bevillingen er betinget af, at der modtages tilsagn fra Ældre- og Sundhedsministeriet om, at Frederiksberg Kommune vil blive tildelt den forventede andel af finanslovsmidlerne.

Bevillingerne fordeler sig på følgende områder:

- Ældre- og Omsorgs udvalget, hjemmesygepleje: 1,1 mio. kr.
- Ældre- og Omsorgs udvalget, plejecentre: 6,8 mio. kr.
- Magistraten, administration og revision: 0,2 mio. kr.

Bevillingen på plejecentre indarbejdes ikke i nøgletalsmodellen og indgår derfor ikke i demografireguleringen af budgettet.

Borgmesterpåtegning

Intet at bemærke.

Behandling

Ældre- og Omsorgsudvalget den 5. marts 2018, Magistraten den 12. marts 2018, Kommunalbestyrelsen den 19. marts 2018.

Historik

Indstilling 5. marts 2018, pkt. 27:

Social-, Sundheds- og Arbejdsmarkedsområdet indstiller,

1. at midlerne vedr. bedre bemanning på ældreområdet udmøntes som beskrevet,

2. at der gives en årlig indtægts- og udgiftsbevilling på 6,8 mio. kr. til bedre bemanning på plejeboligområdet i perioden 2018-21 under Ældre- og Omsorgsudvalget
3. at der gives en årlig indtægts- og udgiftsbevilling på 1,1 mio. kr. til bedre bemanning på hjemmesygeplejeområdet i perioden 2018-21 under Ældre- og Omsorgsudvalget
4. at der gives en årlig indtægts- og udgiftsbevilling på 0,2 mio. kr. til administration og revision af indsatserne vedr. bedre bemanning i perioden 2018-21 under Magistraten
5. at bevillingen er betinget af, at der modtages tilsagn fra Ældre- og Sundhedsministeriet om, at Frederiksberg Kommune vil blive tildelt den forventede andel af finanslovsmidlerne
6. at sagen sendes til Ældrerådet til orientering med efterfølgende inddragelse

Indstilling 12. marts 2018, pkt. 110:

Ældre- og Omsorgsudvalget

1. godkendte, at midlerne vedr. bedre bemanning på ældreområdet udmøntes som beskrevet,
2. indstiller, at der gives en årlig indtægts- og udgiftsbevilling på 6,8 mio. kr. til bedre bemanning på plejeboligområdet i perioden 2018-21 under Ældre- og Omsorgsudvalget,
3. indstiller, at der gives en årlig indtægts- og udgiftsbevilling på 1,1 mio. kr. til bedre bemanning på hjemmesygeplejeområdet i perioden 2018-21 under Ældre- og Omsorgsudvalget,
4. indstiller, at der gives en årlig indtægts- og udgiftsbevilling på 0,2 mio. kr. til administration og revision af indsatserne vedr. bedre bemanning i perioden 2018-21 under Magistraten,
5. indstiller, at bevillingen er betinget af, at der modtages tilsagn fra Ældre- og Sundhedsministeriet om, at Frederiksberg Kommune vil blive tildelt den forventede andel af finanslovsmidlerne,
6. godkendte, at sagen sendes til Ældrerådet til orientering med efterfølgende inddragelse.

Bilag

Bilag 1 - Fordeling af midler til bedre bemanning

Bilag 2 - Brev til kommunerne om midler til bedre bemanning.

Bilag 3 - Bevillingsskema Udmøntning af finanslovsmidler

Punkt 63: Etablering af den forberedende grunduddannelse (FGU)

00.01.00-P35-116-17

Resume

Som opfølgning på Aftalen om bedre veje til uddannelse og job er der i regi af KKR startet en proces om udarbejdelse af dækningsområder for den nye forberedende grunduddannelse (FGU) og placering af institutioner og skoler. FGU organiseres som selvejende institutioner. Sagen afdækker et mandat til forvaltningen vedrørende et samarbejde med Københavns Kommune med henblik på udviklingen af en fælles FGU for Frederiksberg og Københavns Kommune. I givet fald vil der i institutionens bestyrelse indgå politisk repræsentanter fra såvel Frederiksberg som Københavns kommune.

Beslutning

Kommunalbestyrelsen tiltrådte indstillingen.

Indstilling

Magistraten og Arbejdsmarkeds- og Uddannelsesudvalget indstiller,

1. at forvaltningen indleder et samarbejde med Københavns Kommune med henblik på udviklingen af en fælles forberedende grunduddannelse (FGU) for Frederiksberg og Københavns kommuner, herunder med vægt på lokale muligheder på Frederiksberg, og
2. at forvaltningen frem mod KKR's udarbejdelse af en fælles indstilling for hovedstadsområdet i juni 2018 søger et grundlag for den kommende institution, der ligger inden for de hensyn og konkrete forslag, der fremgår af sagsfremstillingen,

Undervisningsudvalget tog orienteringen til efterretning.

Sagsfremstilling

Arbejdsmarkeds- og Uddannelsesudvalget og Undervisningsudvalget behandlede den 27. november 2017 (sag 74) sag om den politiske aftale om Aftale om bedre veje til uddannelse og job, som regeringen, Dansk Folkeparti, Socialdemokratiet, Socialistisk Folkeparti og Det radikale Venstre indgik den 13. oktober 2017. Alternativet og Enhedslisten har siden tilsluttet sig aftalen.

Centralt i aftalen står:

- en ny uddannelsespolitisk målsætning om, at alle 25-årige skal have gennemført en uddannelse, være i uddannelse eller beskæftigelse
- en ny institutionsstruktur for de forberedende uddannelser (FGU) med statsligt selveje og kommunal medfinansiering
- krav om en sammenhængende ungeindsats i hver kommune

Aftalen om bedre veje til uddannelse og job har resulteret i fire udkast til lovforslag:

1. Forslag til lov om forberedende grunduddannelse (ny hovedlov), der fastlægger formålet og rammerne i forhold til uddannelsens opbygning og struktur, indhold, læringsmiljø, elevernes forløbsplaner evaluering, prøver, beviser m.v. (bilag 1)
2. Forslag til lov om institutioner for forberedende grunduddannelse (ny hovedlov), der fastlægger rammerne for institutioner, der skal varetage udbuddet af FGU-tilbud. (bilag 2)
3. Forslag til lov om ændring af lov om vejledning om uddannelse og erhverv samt pligt til uddannelse, beskæftigelse m.v. (Kommunal indsats for unge under 25 år) (ændringslov), der indeholder bestemmelser om kommunens ansvar for, at der sker en koordinering af den samlede ungeindsats på tværs af uddannelses-, beskæftigelses- og socialindsatsen og om de opgaver og funktioner vedrørende indsatsen for unge under 25, som kommunalbestyrelsen skal varetage. (bilag 3)
4. Følgelovforslag om ændringer i en række love som følge af lovgivning om forberedende grunduddannelse m.v. (samlelov), der indeholder ændringer af en stor del af Undervisningsministeriets love samt love på Beskæftigelsesministeriets, Kulturministeriets og Skatteministeriets område som følge af de tre øvrige lovforslag om FGU. Ændringer herunder omhandler tilpasning af målgruppen for avu, forberedende voksenundervisning og ordblindeundervisning for voksne samt ophævelserne af lov om erhvervsgrunduddannelser m.v., lov om kombineret ungdomsuddannelse og lov om produktionsskoler. (bilag 4)

Udkast til lovforslag har været i høring fra den 1. februar til den 21. februar 2018 og forventes fremsat som lovforslag i slutningen af marts 2018. KL har indgivet høringssvar, der vedlægges som bilag 5.

Det er særligt lovforslagene i bilag 1, 2 og 4, der omhandler etableringen af FGU. Forslag til lov om ændring af lov om vejledning om uddannelse og erhverv samt pligt til uddannelse, beskæftigelse m.v. (bilag 3) omhandler i særlig grad den skærpede kommunale forpligtigelse til at sikre en sammenhængende og entydig ungeindsats set fra den unges perspektiv. Frederiksberg Kommunes arbejde med dette spor forelægges i selvstændig sag i relevante udvalg den 5. marts 2018.

Forberedende Grunduddannelse (FGU)

Det fremgår af udkast til lovforslag, at en række eksisterende forberedende grunduddannelser nedlægges, og at FGU oprettes med virkning fra august 2019. FGU erstatter produktionsskoletilbud, kombineret ungdomsuddannelse og erhvervsgrunduddannelse. Derudover vil almen voksenuddannelse og forberedende voksenundervisning blive integreret i FGU for personer i målgruppen.

FGU består af tre uddannelsesspor – almen grunduddannelse, produktionsgrunduddannelse og erhvervsgrunduddannelse – som hver indeholder et basisniveau og op til tre efterfølgende undervisningsniveauer. I uddannelsen vil endvidere kunne indgå valgfag, kombinationsforløb, erhvervstræning og virksomhedspraktik. Uddannelsen skal kombinere teori og praksis bl.a. ved anvendelsesorienteret og praksisbaseret undervisning på tværs af uddannelsesspor, ligesom også it skal udgøre en integreret del af undervisningen.

Der vil være løbende optag på FGU på basisniveauet. Dette skal sikre, at uddannelsen er klar til at tage imod en ung, så snart pågældende udviser behov og parathed til at påbegynde et forløb. Basisniveauet får fleksibel længde og med individuelle progressionsmål. For de tre konkrete uddannelsesspor er der optag to gange årligt.

FGU-forløbet kan normalt maksimalt have en varighed på to år, men kan forlænges, når særlige forhold taler for det. Der forventes en gennemsnitlig varighed på 14 måneder.

Den kommunale ungeindsats udarbejder en individuel uddannelsesplan for den enkelte unge, som er det overordnede styringsredskab og angiver mål, retning, varighed mv. FGU udfolder den unges uddannelsesplan i en forløbsplan. Forløbsplanen beskriver indholdet i den unges uddannelsesforløb, herunder hvordan målene i uddannelsesplanen skal nås og fastsætter valg af spor, niveaumæssig indplacering, valgfag, kombinationsforløb, erhvervstræning, virksomhedspraktik, ordblindeundervisning, socialpædagogisk bistand samt eventuel styrkelse af de personlige og sociale kompetencer, der er nødvendige for at begå sig på en arbejdsplads eller gennemføre et uddannelsesforløb. Ligeledes danner forløbsplanen baggrund for en løbende opfølgning på den enkelte unges progression ved månedlige evalueringssamtaler.

Rådet for de Grundlæggende Erhvervsrettede Uddannelser, som er nedsat i henhold til lov om erhvervsuddannelser, tillægges rådgivende kompetence i relation til de nye forberedende undervisningstilbud.

Etablering af FGU

I udkast til lovforslaget om institutioner for forberedende grunduddannelse, fastlægges rammerne for institutioner og skoler, der skal varetage udbuddet af FGU. Såfremt udkast til lovforslag vedtages uændret etableres et antal helt nye selvejende institutioner for forberedende grunduddannelse. Hovedformålet er at skabe et fleksibelt, sammenhængende og lokalt forankret udbud af forberedende grunduddannelse, der favner hele målgruppen. Selvejemodellen er baseret på decentralt ansvar og på at fremme og understøtte det personlige og faglige engagement og medansvar på uddannelsesinstitutionerne.

Bestyrelserne for de selvejende institutioner vil have ansvaret for den overordnede ledelse af institutionernes drift og virksomhed. Dette ansvar omfatter både institutionernes virke i henhold til det vedtægtsbestemte formål, samt institutionernes økonomi og administration. Det er en hovedopgave for bestyrelserne at sikre optimale rammer for undervisningsaktiviteter af høj kvalitet ved blandt andet at have kvalificerede lærerkræfter, gode fysiske rammer og et økonomisk råderum, der giver de fornødne handlemuligheder i forhold til prioriteringen af den samlede ressourceanvendelse.

Proces for etablering af FGU

Undervisningsministeriet har i brev af 12. januar 2018 til KL, KKR og kommunerne, anmodet om, at de regionale kommunale kontaktråd efter konstituering efter kommunalvalget den 1. februar 2018 igangsætter den lokale proces om udarbejdelse af dækningsområder for FGU og placering af institutioner og skoler (bilag 6). Undervisningsministeren skal godkende de endelige dækningsområder og placering af institutioner og skoler.

Kommunekontaktrådene (KKR) skal drive den lokale proces og opgaven med at stille forslag til dækningsområder og placering af skoler. Eksisterende institutioner på det forberedende område samt relevante institutioner på

ungdomsuddannelsesområdet, der med FGU nedlægges, skal inddrages i denne proces.

De lokale forslag til placering af skoler skal:

- tage hensyn til en bred geografisk dækning
- sikre et tilstrækkeligt elevgrundlag for en skole til at udbyde alle tre spor samt
- tage udgangspunkt i brug af de eksisterende bygninger fra produktionsskoler, VUC m.fl.

Der forventes oprettet i omegnen af 90 skoler (udbudssteder), der forankres i et mindre antal selvejende institutioner med egen bestyrelse. Bestyrelserne kan - men skal ikke - have flertal af kommunale repræsentanter. Der forventes oprettet ca. 30 institutioner med i gennemsnit ca. 470 årselever.

Undervisningsministeren udpeger en opmand, som på tilsvarende vis som under kommunalreformen kan bidrage med undersøgelser, mægling i tilfælde af tvister m.v. under den lokale proces efter anmodning fra de kommunale kontaktråd. De enkelte lokale aktører kan også rette henvendelse til opmanden.

Der vil blive stillet krav til den endelige afrapportering fra de kommunale kontaktråd til undervisningsministeren om det enkelte dækningsområde og placeringen af institutioner og skoler. Det skal bl.a. fremgå, hvordan den foreslåede dækning og placering lever op til de politiske krav om institutionsoprettelse, som fremgår af aftalen.

Undervisningsministeren vil derefter træffe endelig afgørelse om oprettelse af institutionerne efter sommerferien i 2018. Ministeren udpeger interimbestyrelser medio 2018 for hver FGU-institution, og der vil frem mod opstart af FGU sommeren 2019 bl.a. blive overdraget bygningsmasse, medarbejdere mm til FGU institutionen, ligesom der skal udarbejdes vedtægter mv, så der kan modtages elever fra august 2019.

Den lokale proces

Der er i regi af K29 (kommunaldirektørkredsen i region Hovedstaden) nedsat en arbejdsgruppe, der skal sikre, at KKR på møde i juni 2018 beslutter indstilling til ministeren vedr. dækningsområder og placering af institutioner og skoler, herunder i hovedstaden. Der er blandt særligt de mindre kommuner i Region Hovedstaden allerede i dag en række kommunale samarbejder på ungeuddannelsesområdet, som det for flere kommuner vil være oplagt at fortsætte ifm. etablering af FGU.

Der har den 7. februar 2018 været afholdt borgmestermøde om FGU, hvor borgmestrene blev orienteret om baggrund, status og den videre proces. Der var bred enighed om, at det er vigtigt at tage udgangspunkt i de unges perspektiv i processen omkring institutionsdannelse og placering af skoler.

FGU henvender sig til unge under 25 år, som af den kommunale ungeindsats er vurderet til at være i målgruppen for uddannelsen. Det er fremadrettet kommunen, der entydigt visiterer ('målgruppevurderer') den enkelte unge til FGU. Af hensyn til bæredygtigheden i de enkelte institutioner og skoler vil der ikke være 'frit valg' blandt skoler for en unge, men dog mulighed for en vis udveksling blandt skoler i dialog med den unge og den henvisende kommune.

På Frederiksberg anslås elevgrundlaget at være 120 unge, jf. Frederiksbergs Ungecenters egen vurdering og Undervisningsministeriets datagrundlag (bilag 7). Det er unge som i dag tilbydes en bred vifte af tilbud på VUF, Kursustrappen og en række øvrige tilbud i hovedstadsområdet.

Forvaltningens baggrund for at foreslå en videre proces med Københavns Kommune bunder i en række hensyn til den bedst mulige løsning ud fra et ungeperspektiv. Disse hensyn vil også være udgangspunktet for den videre dialog – og i givet fald vil varetagelsen af disse hensyn i praksis udgøre det mandat, forvaltningen vil arbejde efter i den videre proces:

- Sikre tilstrækkeligt volumen i en fælles institution omfattende Frederiksberg og Københavns Kommune
  - Særligt for at kunne imødekomme meget varierende behov hos den enkelte unge – og dermed behovet for brede og fleksible uddannelser – er det vigtigt at der arbejdes i retning af én fælles institution – gerne med flere lokale skoler, jf. lovgrundlaget.
  - Det bemærkes, at med ca. 120 årselever kan der ikke alene for Frederiksberg Kommune etableres hverken en institution eller for så vidt en skole med et tilstrækkeligt underlag af elever. Et samarbejde er derfor en nødvendighed.

- Sikre et udbud af lokale skoler i denne institution, der tilgodeser eksisterende gode tilbud og en god logistik for de unge fra Frederiksberg
  - Unge fra Frederiksberg søger traditionelt en ungdomsuddannelse med ikke for lang afstand fra Frederiksberg, væsentligst af transporthensyn. Særligt for målgruppen for FGU vurderes det, at det er vigtigt, at et uddannelsesstilbud ikke ligger for langt væk fra Frederiksberg.
- Bedste mulighed for at fastholde også et lokalt uddannelsesstilbud på Frederiksberg
  - Det vurderes foreløbigt, at det særligt inden for rammerne af et skoletilbud omfattende både Københavns og Frederiksberg Kommune vil være muligt at kunne fastholde et lokalt bidrag til en skole inden for den samlede FGU-institution. Dette kunne f.eks. være i form af et tilbud på VUF, herunder evt. form af et partnerskab med Diakonissestiftelsens uddannelsesstilbud. Sådanne muligheder skal klarlægges nærmere i forårets forløb.
- Sikre tilstrækkelig lokal medindflydelse på den kommende institution
  - Det er forvaltningens vurdering, at en stærk kommunal indflydelse i en kommende bestyrelse for FGU-institutionen er afgørende. En kommende udfordring for en sådan skole vil i stort omfang handle om en agil tilpasning til den unges behov og en fleksibilitet ift. dialog med den kommunale myndighed. Forholdsvist korte forløb (gennemsnitligt anslået til ca. 14 måneder) fordrer en stram styring og et vist volumen. Forvaltningens udgangspunkt vil derfor være, at den kommunale repræsentation, i forlængelse af lovens mulighed herfor, kommer til at udgøre flertallet i bestyrelsen.

I et samarbejde med Københavns Kommune vil der i givet fald i første omgang skulle ske en fælles afdækning af eksisterende institutioner og en dialog om en fremtidig opbygning af FGU med tilbud, placering mm., herunder mulighederne for institutioner i nærområdet og evt. på Frederiksberg, jf. ovenfor. Denne afdækning til indgå i et indspil til den samlede afdækning af området i regi af KKR. Frederiksberg Kommune deltager således i den administrative arbejdsgruppe, der laver en samlet afdækning i løbet af foråret.

Efter den samlede afdækning i regi af KKR før sommer 2018 træffer undervisningsministeren i august/primus september beslutning om dækningsområder og placering af institutioner. Forvaltningen vil på den baggrund forelægge en orientering om dette og den videre proces frem mod skolestart august 2019.

Økonomi

Den nuværende finansiering af tilbud til målgruppen er i dag meget varierende efter den konkrete indsats. Med ændringerne vil den kommunale finansiering fremover forventeligt udgøre 65% og vil medføre forskydninger i den kommunale økonomi, herunder finansieringen af skolerne. Overordnet kan de økonomiske elementer opdeles i følgende dele:

- Finansieringen af skolerne ændres til at bestå af et grundtilskud til skolerne samt taxameterudgifter, hvor de mange tidligere skoleformer udelukkende var taxameterfinansieret.
- Etablering af skolerne understøttes med særlige midler til it, efteruddannelse og implementering mv.
- Forsørgelsesgrundlaget ændres med aftalen, da initiativerne i denne har til hensigt at sikre, at flere får en ungdomsuddannelse og dermed flytter udgifter fra forsørgelsesudgifterne såsom Uddannelseshjælp til elevernes skoleydelse.

Den konkrete betydning for de kommunale budgetter er på nuværende tidspunkt ikke forhandlet på plads eller konkret beskrevet, hvilket forventes at ske i forbindelse med aftalen om kommunernes økonomi for 2019 og i bemærkningerne til det kommende lovforslag, der skal udmønte aftalen.

Borgmesterpåtegning

Ingen.

Behandling

Arbejdsmarkeds- og Uddannelsesudvalget og Undervisningsudvalget den 5. marts 2018, Magistraten den 12. marts 2018, Kommunalbestyrelsen den 19. marts 2018.

Historik

Indstilling 5. marts 2018, pkt. 16:

Social-, Sundheds- og Arbejdsmarkedsafdelingen indstiller til Arbejdsmarkeds-og Uddannelsesudvalget,

1. at forvaltningen indleder et samarbejde med Københavns Kommune med henblik på udviklingen af en fælles forberedende grunduddannelse (FGU) for Frederiksberg og Københavns kommuner
2. at forvaltningen frem mod KKR's udarbejdelse af en fælles indstilling for hovedstadsområdet i juni 2018 søger et grundlag for den kommende institution, der ligger inden for de hensyn og konkrete forslag, der fremgår af sagsfremstillingen

Social-, Sundheds- og Arbejdsmarkedsafdelingen indstiller til Undervisningsudvalget, at sagen tages til orientering

Indstilling 12. marts 2018, pkt. 111:

Arbejdsmarkeds- og Uddannelsesudvalget indstiller,

1. at forvaltningen indleder et samarbejde med Københavns Kommune med henblik på udviklingen af en fælles forberedende grunduddannelse (FGU) for Frederiksberg og Københavns kommuner, herunder med vægt på lokale muligheder på Frederiksberg, og
2. at forvaltningen frem mod KKR's udarbejdelse af en fælles indstilling for hovedstadsområdet i juni 2018 søger et grundlag for den kommende institution, der ligger inden for de hensyn og konkrete forslag, der fremgår af sagsfremstillingen,

Undervisningsudvalget tog orienteringen til efterretning.

Bilag

Bilag 1 Forslag til lov om forberedende grunduddannelse

Bilag 2 Forslag til lov om institutioner for FGU

Bilag 3 Forslag til lov om ændring af lov

Bilag 4 Forslag til lov om ændring af forskellige love

Bilag 5 KL høringssvar

Bilag 6 Brev om opstart af lokal proces

Bilag 7 Elevgrundlag fordelt på kommuner

Punkt 64: Fondsmidler: Skolen på la Cours Vej, tilskud til kunsthonorar

00.01.00-G01-25-17

Resume

Frederiksberg Kommune har fra Statens Kunstfond fået tilsagn om tilskud til kunsthonorar til Skolen på La Cours Vej - i alt 103.500 kr.

Det indstilles, at Frederiksberg Kommune modtager fondsmidlerne.

Beslutning

Kommunalbestyrelsen tiltrådte indstillingen.

Indstilling

Magistraten og Undervisningsudvalget indstiller,

1. at Undervisningsudvalget meddeles udgiftsbevilling på 103.500 kr. til kunsthonorar til Skolen på La Cours Vej i 2018
2. at Undervisningsudvalget meddeles indtægtsbevilling på i alt 103.500 kr. til kunsthonorar til Skolen på La Cours Vej i 2018

Sagsfremstilling

Målet med projektet er at tage udgangspunkt i den æstetiske læreproces, og gennem anvendelsen af elevernes kompetencer og med hjælp fra firmaet Bureau Detours, at skabe et rum som eleverne har et tilhørsforhold til. Både på baggrund af installationernes look samt elevernes engagement i processen. Projektet har derfor 2 formål.

1 - At skabe et multifunktionelt rum, som giver lyst til at hænge ud, slappe af og give plads til inspiration, og et pusterum fra Skolen på La Cour Vejs kolde gange.

2 - Give eleverne en forståelse for hvordan man kan skabe værdi igennem en aktiv deltagelse, samt ejerskabsfølelse.

Børne- og Ungeområdet indstiller at kommunen (Skolen på La Cours Vej) modtager støtte fra Statens Kunstfond, i alt 103.500 kr. Fondsmidlerne forventes at dække 75% af honoraret til konsulenterne. Skolen dækker selv de øvrige udgifter til honorar og materialer.

Økonomi

Det foreslås, at 103.500 kr. indtægtsbevilges og 103.500 kr. udgiftsbevilges til Skolen på La Cours Vej i 2018. Ved bidrag fra private fonde m.v. skal der normalt tilbagebetales 17,5% af tilskuddet til den kommunale momsudligningsordning. Der er dog den undtagelse, at til og med udgangen af 2020 skal der ikke afregnes til momsudligningsordningen, når modtagelse af fondsmidler vedrører skoleområdet. Hvilket betyder at der ikke skal tilbagebetales til momsudligningsordningen. Jfr. Bekendtgørelse nr. 1593 af den 17/12/2017 om momsrefusionsordning for kommuner og regioner, §5, stk. 5.

Borgmesterpåtegning

Intet at bemærke.

Behandling

Undervisningsudvalget den 19. februar 2018, Magistraten den 5. marts 2018 og Kommunalbestyrelsen den 19. marts 2018.

Historik

Indstilling 19. februar 2018, pkt. 42:

Børne- og Ungeområdet indstiller,

1. at Undervisningsudvalget meddeles udgiftsbevilling på 103.500 kr. til kunsthonorar til Skolen på La Cours Vej i 2018
2. at Undervisningsudvalget meddeles indtægtsbevilling på i alt 103.500 kr. til kunsthonorar til Skolen på La Cours Vej i 2018

Indstilling 5. marts 2018, pkt. 92:

Undervisningsudvalget indstiller,

1. at Undervisningsudvalget meddeles udgiftsbevilling på 103.500 kr. til kunsthonorar til Skolen på La Cours Vej i 2018
2. at Undervisningsudvalget meddeles indtægtsbevilling på i alt 103.500 kr. til kunsthonorar til Skolen på La Cours Vej i 2018

Bilag

Bevilling SKHUS10.2017-0017

Statens Kunstfond - udsættelse af bevilling

Tillægsbevillingsskema - Statens Kunstfond

Punkt 65: Oprettelse af 0. klasser 2018/19

17.02.04-G01-1-18

Resume

Undervisningsudvalget skal indstille til Magistraten og Kommunalbestyrelsen om antallet af 0. klasser til oprettelse i skoleåret 2018/19 med udgangspunkt i, hvordan ønsker om anden skole end distriktsskolen skal håndteres.

Beslutning

Mindretalsindstillingen forkastedes med 20 stemmer (C, A, B, V, I) mod 5 stemmer (Ø, F, Å).

Flertalsindstillingen vedtoges med 20 stemmer (C, A, B, V, I) mod 5 stemmer (Ø, F, Å).

Indstilling

Et flertal i Magistraten (Borgmesteren, Pernille Høxbro, Simon Aggesen, Flemming Brank, Sine Heltberg, Lone Loklindt, Jan E. Jørgensen, Laura Lindahl) og et flertal i Undervisningsudvalget (Michael Vindfeldt, Nikolaj Bøgh, Alexandra Dessoy, Simon Aggesen, Helle Sjelle, Jan E. Jørgensen og David Munis Zepernick) indstiller

Model 3:

- søskendeønsker vedr. 0. klasser i skoleåret 2018-2019 imødekommes på skæringsdagen 19. marts 2018,
- der opfyldes ønsker om anden skole end distriktsskolen efter gældende regler for frit skolevalg, jf. model 1 (kvotientgrænse 26) med skæringsdatoen 19. marts 2018,
- der oprettes i skoleåret 2018-2019 i alt 32 0. klasser,
- såfremt elevtalsudviklingen i foråret 2018 medfører, at den gennemsnitlige klassekvotient i 0. klasserne på en eller flere skoler overstiger 28, så oprettes der en ekstra klasse.

Et mindretal i Magistraten (Thyge Enevoldsen, Balder Mørk Andersen, Mette Bram) og et mindretal i Undervisningsudvalget (Daniel Panduro og Balder Mørk Andersen) indstiller

Model 1:

- alle søskendeønsker vedr. 0. klasser i skoleåret 2018-2019 imødekommes på skæringsdagen 19. marts 2018,
- de eksisterende regler for frit skolevalg i Frederiksberg Kommune følges,
- der oprettes i skoleåret 2018-2019 i alt 32 0. klasser,
- såfremt elevtalsudviklingen i foråret 2018 medfører, at den gennemsnitlige klassekvotient i 0. klasserne på en eller flere skoler overstiger 28, så oprettes der en ekstra klasse.

Sagsfremstilling

Undervisningsudvalget drøfter hvert år, inden behandling i Magistrat og Kommunalbestyrelse, hvor mange nye 0. klasse de nye børnehaveklassebørn skal fordeles på i kommunens skoler. Børn der bor i skoledistriktet, har ret til en plads, men det er Kommunalbestyrelsen der konkret bestemmer, hvor mange ønsker om optagelse på en anden skole end distriktsskolen, som skal opfyldes. Denne sag beskriver situationen og de oftest anvendte løsningsmodeller. Der er tradition for, at børn der har søskende på en bestemt skole, også selv tilbydes en plads her, også selvom familien er flyttet til andet skoledistrikt, eller skoledistriktet er ændret. Sagen handler derfor primært om, i hvilket omfang der skal opfyldes ønsker herudover.

Kommunalbestyrelsen beslutter som nævnt hvert år antallet af 0. klasser (børnehaveklasser) på baggrund af antallet af indskrevne børn til børnehaveklasserne. Indskrivningen har været i gang siden november måned. Der er SFO-start for de nye 0. klasser 1. maj 2018, med undtagelse af skolestartere til Skolen på Grundtvigsvej, der har fået udsat SFO-start på grund af forsinkelser i byggeriet.

Denne sag skal behandlet i Undervisningsudvalget, Magistraten og Kommunalbestyrelsen. Forældrene indskrives stadig deres børn frem til sommer, og derfor vil der ske ændringer i behandlingsperioden. Forvaltningen vil derfor sørge for at have opdaterede tal til hvert møde.

På nuværende tidspunkt er der indskrevet 778 elever med henblik på skolestart i det kommende skoleår, og tallet vil sandsynligvis stige henover foråret. Ved skoledistriktsændringerne frem til skoleåret 2018/19 blev der prognosticeret 834 børn i 33 klasser. Af de 778 indskrevne ønsker 138 en anden skole end distriktsskolen, heraf 64 søskende. Fordelingen af de nuværende 778 elever vil udløse 32 klasser ved imødekommelse af alle søskendeønsker og opfyldelse af ønsker i øvrigt jf. de gældende regler for frit skolevalg. Hvis de eksisterende regler for frit skolevalg i Frederiksberg Kommune følges, kan der imødekommes otte ønsker udover søskende. Denne fordeling benævnes model 1.

En detaljeret baggrund, gennemgang og status fremgår af "Notat - Oprettelse af 0. klasser 2018/19, 1. marts".

Såfremt Kommunalbestyrelsen i lighed med tidligere år ønsker at give adgang for anden skole end distriktsskolen for andre elever end søskende, beskrives der i notatet modeller herfor. Der tages forbehold for, at tallene vil ændre sig hen over foråret.

Model 2 hæver kvotientgrænsen for optag på tværs af skoledistrikter fra 22 til 24 elever pr. klasse på skæringsdagen 19. marts. Dette vil medføre at 21 børn får opfyldt deres ønske om en anden skole end distriktsskolen. Ved denne model vil der stadig være behov for at oprette 32 klasser.

Model 3 hæver kvotientgrænsen for optag på tværs af skoledistrikter fra 22 til 26 elever pr. klasse på skæringsdagen 19. marts. Dette vil medføre at 60 børn får opfyldt deres ønske om en anden skole end distriktsskolen. Ved denne model vil der stadig være behov for at oprette 32. klasser.

Model 4 opfylder alle ønsker om anden skolen end distriktsskolen og har som konsekvens, at der oprettes en ekstra klasse på Ny Hollænderskolen og en klasse mindre på Skolen på Nyelandsvej. Dette vil være i modstrid med intentionerne, hvor der via skoleforlig og anlæg er skabt ekstra kapacitet på bl.a. netop Skolen på Nyelandsvej (på Lollandsvej) og idet der har været ønske om at nedbringe antallet af elever på Ny Hollænderskolen, som er presset på kapaciteten både ude og inde, og hvor Undervisningsudvalget har peget på, at der ønskes skabt plads til enten modtagehold eller specialundervisnings-hold..

Ved en gennemgang af de børn der flyttes i model 2 eller model 3 vurderes disse rokader ikke at have indflydelse på fordelingen af tosprogede børn, men det vil have konsekvenser for klassestørrelsen (klassekvotienten) på de forskellige skoler.

På nuværende tidspunkt - hvor der forventeligt vil ske ændringer i form af til- og fraflytninger, sene indskrivninger, flygtningebørn samt optagelser på privatskoler - skal der oprettes 31 - 34 klasser, såfremt den normale kvotientgrænse på 28 elever pr. klasse skal overholdes. Det bemærkes, at flere skoler er tæt på at skulle oprette en ekstra klasse. Der tildeles jf. styrelsesvedtægten for folkeskolen på Frederiksberg ressourcer til en ekstra klasse når kvotienten overstiger 26.

Det bemærkes, at Kommunalbestyrelsen har mulighed for at dispensere for kvotientgrænsen på 28 og fx beslutte, at der i enkelte klasser optages 29 elever, for herved at undgå at skulle oprette en ekstra klasse og så forventeligt allerede i 1. eller 2. klasse at skulle sammenlægge klasser pga. et reelt lavere elevtal. Dette er ikke en praksis der normalt er blevet anvendt på Frederiksberg.

Det bemærkes ligeledes, at Kommunalbestyrelsen har mulighed for at lave differentierede kvotientgrænser på de forskellige skoler. Skolen på Duevej har fx allerede en lavere kvotientgrænse for frit skolevalg end de øvrige skoler, fordi der historisk er taget hensyn til, at skolen havde ret små lokaler i den gamle hovedbygning.

Undervisningsudvalget skal indstille til Magistraten og Kommunalbestyrelsen, hvilket antal 0. klasser der skal oprettes til skoleåret 2018/19 med udgangspunkt i, hvordan ønsker om anden skole end distriktsskolen skal håndteres.

Økonomi

Der er i sektorprognosen fra 2017 forudsat oprettelsen af 34 0. klasser i skoleåret 2018/19. Alle tre modeller indebærer oprettelsen af 2 færre klasser end forudsat. De bevillingsmæssige konsekvenser heraf vil blive indarbejdet i forbindelse med demografiregulering i 1. forventet regnskab 2018 samt 1. finansielle orientering til budget 2019. Hvis der ved afsluttet indskrivning og beslutning om klassesdannelse oprettes flere eller færre klasser, vil dette have konsekvenser. En ekstra 0. klasse koster ca. 790.000 kr. i ét år.

Borgmesterpåtegning

Intet at bemærke.

Behandling

Undervisningsudvalget den 5. marts 2018, Magistraten den 12. marts 2018 og Kommunalbestyrelsen den 19. marts 2018.

Historik

Indstilling 5. marts 2018, pkt. 44:

Børne- og Ungeområdet indstiller, at Undervisningsudvalget indstiller én af følgende modeller til Magistrat og Kommunalbestyrelse

Model 1:

- alle søskendeønsker vedr. 0. klasser i skoleåret 2018-2019 imødekommes på skæringsdagen 19. marts 2018
- de eksisterende regler for frit skolevalg i Frederiksberg Kommune følges
- der oprettes i skoleåret 2018-2019 i alt 32 0. klasser

- såfremt elevtalsudviklingen i foråret 2018 medfører, at den gennemsnitlige klassekvotient i 0. klasserne på en eller flere skoler overstiger 28, så oprettes der en ekstra klasse

Model 2:

- søskendeønsker vedr. 0. klasser i skoleåret 2018-2019 imødekommes på skæringsdagen 19. marts 2018
- der opfyldes ønsker om anden skole end distriktsskolen efter gældende regler for frit skolevalg jf. model 1 (kvotientgrænse 24) med skæringsdatoen 19. marts 2018,
- der oprettes i skoleåret 2018-2019 i alt 32 0. klasser
- såfremt elevtalsudviklingen i foråret 2018 medfører, at den gennemsnitlige klassekvotient i 0. klasserne på en eller flere skoler overstiger 28, så oprettes der en ekstra klasse

Model 3:

- søskendeønsker vedr. 0. klasser i skoleåret 2018-2019 imødekommes på skæringsdagen 19. marts 2018
- der opfyldes ønsker om anden skole end distriktsskolen efter gældende regler for frit skolevalg jf. model 1 (kvotientgrænse 26) med skæringsdatoen 19. marts 2018,
- der oprettes i skoleåret 2018-2019 i alt 32 0. klasser
- såfremt elevtalsudviklingen i foråret 2018 medfører, at den gennemsnitlige klassekvotient i 0. klasserne på en eller flere skoler overstiger 28, så oprettes der en ekstra klasse.

Indstilling 12. marts 2018, pkt. 112:

Et flertal i Undervisningsudvalget (Michael Vindfeldt, Nikolaj Bøgh, Alexandra Dessoy, Simon Aggesen, Helle Sjelle, Jan E. Jørgensen og David Munis Zepernick) indstiller

Model 3:

- søskendeønsker vedr. 0. klasser i skoleåret 2018-2019 imødekommes på skæringsdagen 19. marts 2018
- der opfyldes ønsker om anden skole end distriktsskolen efter gældende regler for frit skolevalg, jf. model 1 (kvotientgrænse 26) med skæringsdatoen 19. marts 2018,
- der oprettes i skoleåret 2018-2019 i alt 32 0. klasser,
- såfremt elevtalsudviklingen i foråret 2018 medfører, at den gennemsnitlige klassekvotient i 0. klasserne på en eller flere skoler overstiger 28, så oprettes der en ekstra klasse.

Et mindretal i Undervisningsudvalget (Daniel Panduro og Balder Mørk Andersen) stemte for

Model 1:

- alle søskendeønsker vedr. 0. klasser i skoleåret 2018-2019 imødekommes på skæringsdagen 19. marts 2018,
- de eksisterende regler for frit skolevalg i Frederiksberg Kommune følges,
- der oprettes i skoleåret 2018-2019 i alt 32 0. klasser,
- såfremt elevtalsudviklingen i foråret 2018 medfører, at den gennemsnitlige klassekvotient i 0. klasserne på en eller flere skoler overstiger 28, så oprettes der en ekstra klasse.

Bilag

Notat - oprettelse af 0 klasser 2018-19, 1.marts

Punkt 66: Forslag til beslutning fra rådmand Balder Mørk Andersen om Frederiksberg som bivenlig kommune

04.01.00-G01-90-17

Resume

Rådmand Balder Mørk Andersen har stillet forslag om, at Frederiksberg Kommune arbejder på at kunne blive certificeret som bivenlig kommune. Betingelserne for at blive certificeret som bivenlig kommune er, at der i kommunen skal etableres mindst en hektar med bivenlige planter fra frøfirmaet DLF. Denne betingelse vil vanskeligt kunne opfyldes i en bykommune som Frederiksberg på grund af de geografiske forhold. By- og Miljøområdet anbefaler, at Frederiksberg Kommune fortsat arbejder for etablering af flere bivenlige beplantninger, og at man, i samarbejde med Dansk Biavlerforening, søger at inddrage borgerne i bi-projekter, der kunne føre til certificering af Frederiksberg som bivenlig kommune.

Beslutning

Kommunalbestyrelsen tiltrådte indstillingen.

Indstilling

Magistraten og By- og Miljøudvalget indstiller, at beslutningsforslaget tiltrædes.

Sagsfremstilling

Magistraten udsatte den 5. februar 2018 sagen, idet forvaltningen blev anmodet om at vurdere biologernes "plan Bi".

Plan Bi er en interesseforening, der arbejder for at bevare og værne om Danmarks bestand af vilde bier og medvirke til at sikre bedst mulige betingelser for de vilde bier. Baggrunden er, at de vilde bier, der er en vigtig del af de danske økosystemer, er i kraftig tilbagegang. Forskere vurderer, at en stor del af de oprindelige arter af vilde bier må betragtes som uddøde. Plan Bi er modstander af, at der opsættes honningbistader i naturområder, da "produktionsbier" vil kunne udkonkurrere de vilde bier, og derved have negativ effekt på biodiversiteten.

By- og Miljørådets planlagte etablering af humlebikasser og "insekthoteller" i Grøndalen er således helt i overensstemmelse med Plan Bi's målsætning. Tilsvarende vil den planlagte udsåning af særligt bivenlige blomster forbedre betingelserne for de vilde bier.

Som udgangspunkt fouragerer de vilde bier på samme planter som "produktionsbier", men det er netop ikke forvaltningens hensigt at opsætte egentlige bistader til honningbier i Grøndalen, hvilket kunne bidrage til udkonkurrering af de vilde, hjemmehørende biarter.

Tidligere sagsfremstilling:

By- og Miljøudvalget udsatte den 27. november 2017 sagen, idet forvaltningen blev anmodet om en sag med mulige initiativer.

Forvaltningen har planlagt i samarbejde med kommunens naturvejledere at etablere opholds- og overvintringssteder for vilde bier og andre insekter i parkområdet Grøndalen i den kommende sæson. Dette gøres ved at opsætte humlebikasser og såkaldte "insekthoteller" i de mere ekstensivt vedligeholdte dele af parkområdet. Herudover vil der i Grøndalen blive plantet enkelte hjemmehørende piletræsarter, der blomstrer på et tidspunkt, hvor bierne har vanskeligst ved at finde føde.

By- og Miljøområdet har desuden indledt et samarbejde med Dansk Biavlerforening og frøfirmaet DLF med henblik på at udså særligt bivenlige blomster i Grøndalen. Eventuelt kunne der sammensættes en speciel frøblanding, der som "Frederiksbergblanding" kunne uddeles i små frøposer ved et borgerarrangement, så private havearealer evt. kunne medregnes i det samlede areal med bivenlig beplantning.

Efter gennemførelse af de planlagte initiativer, vil det efter forvaltningens opfattelse være realistisk, at det samlede areal med bivenlig beplantning vil nærme sig et omfang, der kunne føre til certificering af Frederiksberg som bivenlig kommune. Dette vil i sidste ende bero på en vurdering fra Dansk Biavlerforening, men forvaltningen finder, at der med afsæt heri kan arbejdes for, at Frederiksberg Kommune certificeres som bivenlig kommune.

By- og Miljøudvalget udsatte den 18. september 2017 sagen efter drøftelse, idet udvalget anmodede om en generel redegørelse for vilkår for bier og andre insekter på Frederiksberg.

By- og Miljøområdet har indhentet vurdering fra Frederiksberg Kommunens naturvejledere, der oplyser, at mange vilde bier samt en række andre bestøvende insekter generelt er i tilbagegang i Danmark og resten af verden, og nogle arter er

helt forsvundet. Historiske data over bestandene af vilde bier er begrænsede, hvilket gør det vanskeligt at dokumentere og effektivt analysere tilbagegangen. De primære årsager, som man kan have indflydelse på og gøre noget ved, er brugen af pesticider, mangel på husly og vinterbo til de vilde bier, mangel på grønne sammenhængende korridorer samt mangel på varieret føde over en hel sæson. Honningbierne har sikret vinterbo, og er mere generalister i deres fødevalg, end vilde bier er. Ifølge forskere ved Københavns Universitet er det derfor vigtigt at gøre en indsats over for de vilde bier.

Som oplyst i den oprindelige sagsfremstilling vil prioritering af honningbier ikke nødvendigvis fremme biodiversiteten i et område, men forbedring af fødemuligheder for honningbier vil dog samtidig forbedre betingelserne for vilde, hjemmehørende bier og andre insekter. Hvis man ønsker særligt at tilgodese de vilde bier, kan frøblanding, der er anbefalet af Dansk Biavlerforening, suppleres med frø fra særlige planter, der er vigtige for de hjemmehørende bier, hvilket forvaltningen i givet fald vil arbejde for.

Frederiksberg Kommune deltager i projekt Natur i Byen, der arbejder for at få flere borgere til at interessere sig for naturen i og omkring byen. Projektet har bl.a. tilknyttet en forsker fra Københavns Universitet, der skal hjælpe med at afdække omfanget og sundhedstilstanden af den vilde bibestand i parker på Frederiksberg og i København. Frederiksberg Kommunes naturvejledere har i samarbejde med forskeren afholdt offentlige arrangementer og arrangementer for skoleklasser, hvor borgere og elever har været med til at indsamle og mærke bierne. Resultater fra projektet er endnu ikke offentliggjort. Naturvejlederne forventer fortsat at deltage i projektet.

By- og Miljørådets vurdering:

Forvaltningen vurderer, at reduktion af pesticidforbruget på private arealer vil forbedre livsbetingelserne for vilde bier væsentligt. Herudover vil etablering af 'insekthoteller' samt målrettet udsåning af planter, der er vigtige som fødegrundlag for insekter, have afgørende betydning for det samlede antal af hjemmehørende bier og andre insekter.

Kommunalbestyrelsen oversendte den 19. juni 2017 forslag til beslutning fra rådmand Balder Mørk Andersen om Frederiksberg som bivenlig kommune.

”SF foreslår, at Frederiksberg Kommune arbejder på at kunne blive certificeret som bivenlig kommune.

Begrundelse:

Bestanden af honningbier er massivt faldende, i Danmark såvel som i resten af verden. Det er dybt bekymrende i og med, at biernes bestøvning er af enorm betydning for biodiversiteten. Albert Einstein forudsagde i sin tid, at hvis alle bier forsvandt, ville der gå omkring to år, før menneskeheden også blev udryddet. I nyere tid har man fundet frem til, at det mere præcise tal er 7 år.

På Frederiksberg kan vi for det første gøre, hvad der er muligt for at sikre små faunapletter på kommunens grønne områder, hvor biodiversitet indtænkes i pasningen af parker, grønne pletter og pladser samt via urban gardening, byhaver, grønne vægge og tage mm.

For det andet kan vi gå i dialog med Styrelsen for Slotte- og Kulturejendomme om, hvordan biernes livsvilkår på endnu bedre vis kan indtænkes i driften af Frederiksberg Have og Søndermarken.

For det tredje kan vi oplyse og bidrage til, at haveejere på Frederiksberg bliver bevidste om, at netop deres have og plæne har en betydning for biernes livsmuligheder i byen. Kommunen kan fx uddele frø til blomster, der vil kunne gavne bierne samt udbrede kendskabet til det af DCE - Nationalt center for miljø og energi udarbejdede scorekort til måling af biodiversitet i haven.

Der kan søges inspiration i Friluftsrådets inspirationskatalog om biodiversitet med titlen "Natur i byen".

Bemærkninger til forslaget:

Certificeringen som "bivenlig kommune" er en ordning, som dansk Biavlerforening forestår. Foreningen oplyser, at betingelserne for at blive certificeret som bivenlig kommune er, at der i kommunen skal etableres mindst en hektar med bivenlige planter fra frøfirmaet DLF.

Denne betingelse vil vanskeligt kunne opfyldes i en bykommune som Frederiksberg på grund af de geografiske forhold.

Frederiksberg Kommune har på flere måder tilstræbt at forbedre forholdene for insekter og biodiversitet i de grønne anlæg. Bl.a. er der etableret blomsterenge i flere parkområder, hvor græs- og engarealer vedligeholdes ekstensivt. Flere af de blomsterarter, der anbefales af Danmarks Biavlerforening vokser netop vildt på disse arealer. Et konkret eksempel er Byhaven, i den nordligste ende af Fuglebakkevej, der indeholder plantebede, moseareal og blomstrende træer, der netop tilgodeser insektlivet i området. Klimagrøften i Lindevangsparken er tilsvarende en biotop, der har stor betydning for insekternes trivsel og udbredelse. Herudover udsås der løbende blomstereng frøblandinger ved vejlukninger og andre steder, hvor der midlertidigt er ubeplantede arealer til rådighed.

En væsentlig forudsætning for at bier og andre insekter trives er, at der ikke anvendes pesticider på insekternes levesteder. Frederiksberg Kommune var den første kommune i landet, der indførte kemifri drift af offentlige arealer, hvilket efterfølgende utvivlsomt har befordret større biodiversitet i insektbestanden i de kommunale anlæg.

By- og Miljøområdet har, i samarbejde med kommunens naturvejledere, planlagt etablering af bedre opholds- og overvintringssteder for vilde bier og andre insekter. Dette gøres bl.a. ved at opsætte humlebikasser og såkaldte 'insekthoteller' i de mere ekstensivt vedligeholdte parkområder. Prioritering af honningbier vil ikke nødvendigvis fremme biodiversiteten i et område, men forbedring af forholdene for honningbier vil dog samtidigt forbedre forholdene for vilde, hjemmehørende bier og andre insekter.

Slots- og Kulturstyrelsen gør tilsvarende meget for insektlivet og biodiversiteten i byen. I samarbejdet med styrelsen drøfter By- og Miljøområdet gerne mulighederne for at forbedre forholdene for insekter og biodiversitet i byen.

Forvaltningen har kontaktet Dansk Biavlerforening, der er interesseret i at indgå i et projektsamarbejde med kommunen, hvor der i foråret 2018 uddeles frø fra bivenlige blomster til borgere, så det samlede areal af bivenlig beplantning nærmer sig et omfang, der kunne føre til certificering af Frederiksberg som bivenlig kommune.

By- og Miljørådets vurdering:

By- og Miljøområdet vurderer, at det vil være vanskeligt at opnå certificering som bivenlig kommune, med det forholdsvis snævre kriterium, der er fastlagt for certificeringen. Dette på trods af, at Frederiksberg med sin aktuelle indsats faktisk er en bivenlig kommune. Således bør kommunen fortsat arbejde for etablering af flere bivenlige beplantninger, herunder med udsåning af bivenlige planter, som foreslået af Danmarks Biavlerforening, der givetvis vil forbedre levebetingelserne for mange insekter og dermed øge biodiversiteten i kommunens parkområder.

Inddragelse af borgere, ved oplysning om bier og andre insekter samt ved afholdelse af arrangementer som foreslået, vil ligeledes befordre biodiversiteten og miljøet i kommunen. Specielt opfordring til kemifri vedligeholdelse af private haver vil have afgørende betydning for miljøet. I forbindelse med afholdelse af borgerarrangementer vil det være motiverende og hensigtsmæssigt, at uddele blomsterfrø fra bivenlige planter, så de insektvenlige biotoper også kunne brede sig på private arealer.

Økonomi

Ingen, idet udsåning af insektvenlige planter vil kunne prioriteres indenfor eksisterende driftsmidler.

Borgmesterpåtegning

Ingen.

Behandling

By- og Miljøudvalget den 22. januar 2018, Magistraten den 5. februar og den 5. marts 2018, Kommunalbestyrelsen den 19. marts 2018.

JBS/KK

Historik

By- og Miljøudvalget, 27. november 2017, pkt. 391:

Udvalget udsatte sagen, idet forvaltningen blev anmodet om en sag med mulige initiativer.

Indstilling 27. november 2017, pkt. 391:

By- og Miljøområdet indstiller,
hvorvidt Frederiksberg Kommune arbejder på at kunne blive certificeret som bivenlig kommune.

By- og Miljøudvalget, 18. september 2017, pkt. 298:

By- og Miljøudvalget udsatte sagen efter drøftelse, idet udvalget anmodede om en generel redegørelse for vilkår for bier og andre insekter på Frederiksberg.

Indstilling 18. september 2017, pkt. 298:

By- og Miljøområdet indstiller,
hvorvidt Frederiksberg Kommune arbejder på at kunne blive certificeret som bivenlig kommune.

Indstilling 22. januar 2018, pkt. 20:

By- og Miljøområdet indstiller,
hvorvidt Frederiksberg Kommune arbejder på at kunne blive certificeret som bivenlig kommune.

Indstilling 5. februar 2018, pkt. 43:

By- og Miljøudvalget indstiller,
at Frederiksberg Kommune arbejder på at kunne blive certificeret som bivenlig kommune.

Magistraten_2018-21, 5. februar 2018, pkt. 43:

Magistraten udsatte sagen, idet forvaltningen blev anmodet om at vurdere biologernes "plan Bi".

Indstilling 5. marts 2018, pkt. 93:

By- og Miljøudvalget indstiller,
at Frederiksberg Kommune arbejder på at kunne blive certificeret som bivenlig kommune.

Bilag

Certificering af bivenlige kommuner

Punkt 67: Forslag til beslutning fra kommunalbestyrelsesmedlem Gunvor Wibroe og 2. viceborgmester Michael Vindfeldt om at udfase kommunens egen vognpark af dieslbiler

00.16.02-G01-2-17

Resume

Der er stillet beslutningsforslag om at udfase kommunens egen vognpark af dieslbiler. Sagen redegør for den lokale luftforurening på Frederiksberg og virkningen af en evt. udfasning af kommunale dieslbiler i relation hertil.

Beslutning

Tiltrådt som indstillet.

Indstilling

Magistraten og By- og Miljøudvalget indstiller, at beslutningsforslaget tiltrædes, idet der tages hensyn til, at der for en del af de større køretøjer ikke forventes at være et eldrevet alternativ på markedet før mellem 2022 og 2025.

Sagsfremstilling

Kommunalbestyrelsen oversendte den 6. november 2017 følgende forslag fra kommunalbestyrelsesmedlem Gunvor Wibroe og 2. viceborgmester Michael Vindfeldt om at udfase kommunens egen vognpark af dieslbiler.

”Kommunalbestyrelsen på Frederiksberg beslutter at udfase Frederiksberg Kommunes egen vognpark af dieslbiler.

Begrundelse:

Hvert år dør mere end 500 mennesker i hovedstadsområdet, og flere tusinde får sygdomme og nedsat livskvalitet pga. luftforurening. Dieslbilernes giftige NO_x-gasser herunder de fine og ultrafine dieselpartikler er en af årsagerne til den farlige luftforurening i storbyen. Frederiksberg Kommune har en vognpark, hvor flere af de kommunale biler, som altså benyttes i kommunalt regi, netop er dieslbiler. Man ved, at dieslbilernes udstødning af giftige NO_x-gasser har negative konsekvenser for folkesundheden. Derfor foreslår Socialdemokratiet, at kommunalbestyrelsen på Frederiksberg beslutter at udfase kommunens egen vognpark af dieslbiler.”

Bemærkninger til forslaget:

By- og Miljøområdet skal i den sammenhæng anføre følgende bemærkninger fordelt efter temaer:

Luftforurening - udvikling/tendens

Luftforurening består af en lang række stoffer af såvel menneskeskabt som naturlig karakter. I de senere år har der især været fokus på partikler (opgjort som PM_{2,5}/PM₁₀ (partikler mindre end henholdsvis 2,5 og 10 mikrometer)) og kvælstofilter (NO₂), som de mest problematiske stoffer. Den danske overvågning af luftforurening foretages af Nationalt Center for Miljø og Energi (DCE, tidligere DMU). Generelt har luftforureningen i en længere årrække udvist en faldende tendens. Målestationen på H. C. Andersens Boulevard bruges i dag som referencemålestation, da den med sin belastning antages at udgøre en ”worst case” situation. Grænseværdierne for PM₁₀ og PM_{2,5} har været overholdt i en længere årrække. Antallet af ultrafine partikler (partikler mindre end 0,1 mikrometer) er generelt halveret siden 2002. Der har også været en generelt faldende tendens for NO₂. Grænseværdien på 40 mikrogram/m³ er dog overskredet på H. C. Andersens Boulevard i den seneste opgørelse for 2016. Beregninger viser, at NO₂ også må antages at være overskredet på nogle af de mest trafikerede veje (6 i 2016), hvoraf ingen er beliggende på Frederiksberg. Den seneste udmelding fra DCE er, at grænseværdierne også for NO₂ forventes at være overholdt ved udgangen af 2017. Opgørelserne fra 2017 er normalt først tilgængelige medio 2018.

Selv om grænseværdierne for partikler er overholdt, udgør partiklerne stadig langt den største sundhedsmæssige risiko. Det skyldes, at EU's grænseværdier for partikler er fastsat højere, end hvis de alene skulle fastsættes ud fra en rent sundhedsmæssig betragtning. WHO's grænseværdi for PM_{2,5} er således 10 mikrogram/m³, mens EU's grænseværdier er højere.

Kilder til luftforurening

I 2017 har DCE foretaget en kildeopgørelse for København og Frederiksberg Kommuner for opgørelsesåret 2013. Opgørelsen indikerer, at vejtransporten står for godt halvdelen af det lokale udslip af NO_x og ca. 1/3 i forhold til partikler (opgjort for PM_{2,5}). Vejtransporten udgør således en betydelig del af den luftforurening, som ”skabes” på Frederiksberg. For den samlede forståelse af luftforureningsområdet er det meget vigtigt her at pointere, at en meget stor del af påvirkningen med luftforurening er langtransporteret og kommer ”udefra”, fra det øvrige Europa m.v.

Luftforurening er derfor i høj grad et grænseoverskridende problem. For de ultrafine partikler, som dannes lokalt, og som der i dag ikke er grænseværdier for, må den lokale påvirkning dog antages at være størst.

Sundhedsmæssige konsekvenser

DCE har i 2017 vurderet, at der er ca. 550 for tidlige dødsfald i København/Frederiksberg, som kan henføres til luftforurening. De 550 for tidlige dødsfald svarer til en reduktion i den forventede levealder med ca. 6 mdr. Til sammenligning antages rygning at reducere levealderen med ca. 4-5 år. DCE anslår, at lokale kilder i København/Frederiksberg gav anledning til 28 ud af de i alt 550 for tidlige dødsfald. Dieselskøretøjernes andel er ikke her oplyst, men vejtrafikken står for ca. en tredjedel. By- og Miljøområdet skal generelt anføre, at de sundhedsmæssige opgørelser er forbundet med betydelig usikkerhed og derfor mere skal betragtes som overslagsmæssige tal end som eksakte tal.

Frederiksberg Kommunes køretøjer

Frederiksberg Kommune råder i alt over knap 200 køretøjer, hvoraf 88 er dieselskøretøjer (udover traktorer, feje/sugemaskiner og andet teknisk materiel). Dieselskøretøjerne er primært "minibusser", større kassevogne, ladvogne og lastbiler fra 3,5 ton til 26 ton. Der er typisk en praktisk/teknisk begrundelse for valg af dieselskøretøjer, da disse har væsentlige fordele i trækraft og lasteevne. Desuden er der ofte begrænsede muligheder for at købe disse større køretøjer med andet end dieselmotor. Eksempelvis er benzinversionen af en række varevogne og ladvogne ikke til salg på det danske marked.

Det er i alt ca. 25.000 indregistrerede køretøjer på Frederiksberg. Salget af dieselmotorer i Danmark har i en længere årrække ligget relativt stabilt på knap 40 procent, men med en faldende tendens de sidste år, hvilket må antages også at være gældende for Frederiksberg.

Frederiksberg Kommunes eksisterende politikker på området

I Kommuneplan 2017 har Frederiksberg Kommune fastsat et langsigtet mål om, at den sundhedsskadelige partikelforurening skal være reduceret med 30 procent i 2035 svarende til baggrunds niveauet for partikelforurening. Kommuneplan 2017 peger på en udvidelse af den eksisterende miljøzone, som i dag alene omfatter krav til tunge dieselskøretøjer, til også at omfatte varebiler. Frederiksberg Kommunes "Strategi til bekæmpelse af luftforurening 2012" peger desuden på en række virkemidler til at reducere luftforureningen: Miljøzonerne skal gøres dynamiske dvs. løbende tilpasses de teknologiske muligheder (euronormer) i zonen. Der skal udarbejdes forskrifter og gennemføres kampagner om korrekt fyring i brændeovne m.v., hvilket er gennemført i 2015. En ændring af reglerne i miljøzonen kræver en statslig lovændring.

Bæredygtighedsplanen, som pt. er i høring, indeholder en målsætning om at have omstillet de kommunale køretøjer til fossilfri drift senest i 2030. Dette vil for de fleste drivmidler og køretøjer samtidig betyde en reduktion i partikeludledningen. I princippet er det dog muligt at opnå fossilfrihed ved f.eks. at anvende biodiesel. Anvendelse af biodiesel vil ikke nødvendigvis føre til lavere luftforurening, da biodiesel også forurener med NOx og partikler. Kommunen har derfor også en række initiativer på elbilområdet, jf. nedenfor.

Handlingsplan for omstilling til elbiler

Kommunalbestyrelsen har besluttet at igangsætte en handlingsplan for omstilling til elbiler. Handlingsplanen har som formål at sikre omstilling af de kommunale biler, der er udpeget som teknisk mulige at omstille med de nuværende muligheder på markedet. I perioden 2017-2020 anlægges ladeinfrastruktur, og de udpegede biler skiftes til elbiler. Disse er primært personbiler og mindre varevogne. Otte af de omfattede biler har dieselmotorer og vil dermed være udskiftet senest 2020. Pr. januar 2018 har Frederiksberg Kommune 6 elbiler og 2 eldrevne renovationsbiler. I 2018 planlægges udskiftning af yderligere minimum 8 biler. Derudover anskaffes yderligere 3 tunge elrenovationskøretøjer i foråret 2018, hvilket vil betyde at al kørsel med dagrenovation vil foregå med elkøretøjer.

Elbilstrategi

Kommunalbestyrelsen har desuden besluttet, at der skal udarbejdes en egentlig elbil-strategi, som pt. er under udarbejdelse. Den vil blandt andet belyse de teknologiske muligheder, der findes for at fremme elbiler og andre grønne drivmidler indenfor de forskellige grupper af kommunale køretøjer, og hvornår de vurderes at være teknisk mulige at omstille til el. De foreløbige resultater indikerer, at elbilerne er på vej, men at der for en del af de større køretøjer (som ofte er dieselskøretøjer) ikke vil være et eldrevet alternativ på markedet før mellem 2022 og 2025. En mulig overgangsløsning for disse kan være at benytte alternative brændstoffer i dieselmotoren. Forskellige brændstofalternativer findes allerede i dag, og visse af disse rapporteres at have en væsentlig reduktion i lokal partikelforurening.

EU og international regulering

Den internationale regulering af luftforurening sker primært via EU og via internationale aftaler og konventioner. EU arbejder således med krav til køretøjernes udslip via de såkaldte Euronormer. Euronormerne strammer løbende kravene til køretøjerne, men nyere viden har vist, at en række dieselskøretøjer udsender væsentlig mere NOx/NO2 under "realistisk" kørsel, end Euronorm-testen ellers skulle indikere. EU indfører fra september 2017 en skærpet Euronorm 6b, som stiller

skrappe krav til testen for overholdelse af normen. Man må derfor antage, at nye dieselkøretøjer med større sikkerhed vil kunne overholde normens grænseværdier.

By- og Miljøområdet vurdering:

Det er By- og Miljørådets vurdering, at Frederiksberg Kommune allerede med de eksisterende beslutninger, om at kommunens biler skal være omstillet til fossilfri drift senest i 2030 og beslutningen om at udarbejde en elbilstrategi, er godt i gang med at udfase de kommunale dieselkøretøjer. Såfremt det besluttet at udfase de kommunale dieselkøretøjer, bør der være opmærksomhed på, at der skal være en overgangsperiode, hvor det af tekniske og markedsmæssige årsager ikke vil være muligt at udfase dieselbilerne. By- og Miljørådet vurderer her, at en stor del af de nuværende dieselkøretøjer ikke kan erstattes af elkøretøjer før tidligst omkring 2022-2025.

Økonomi

De økonomiske udgifter afhænger af den valgte model for udfasning af køretøjer. Såfremt der vælges en model med hurtig overgang til elkøretøjer, må der forventes de største udgifter. En langsom udfasning af dieselbiler, som i store træk sker efterhånden som dieselkøretøjerne naturligt udskiftes, vil forventeligt give de laveste omkostninger - især hvis benzinkøretøjer betragtes som et acceptabelt alternativ.

Borgmesterpåtegning

Ingen.

Behandling

By- og Miljøudvalget den 19. februar 2018, Magistraten den 5. marts 2018, Kommunalbestyrelsen den 19. marts 2018.
CS/NKJ

Historik

Indstilling 19. februar 2018, pkt. 46:

By- og Miljøområdet indstiller,
hvorvidt Kommunalbestyrelsen på Frederiksberg beslutter at udfase Frederiksberg Kommunes egen vognpark af dieselbiler.

Indstilling 5. marts 2018, pkt. 94:

By- og Miljøudvalget indstiller,
at Kommunalbestyrelsen på Frederiksberg beslutter at udfase Frederiksberg Kommunes egen vognpark af dieselbiler, idet der bør tages hensyn til, at der for en del af de større køretøjer ikke vil være et eldrevet alternativ på markedet før mellem 2022 og 2025.

Punkt 68: Områdefornyelsen Nordre Fasanvej Kvarteret, Lys under Buen

01.00.00-P20-1-17

Resume

For at skabe mere tryghed og give Bispeengbuen over Nordre Fasanvej positiv opmærksomhed, opsættes der kunstnerisk belysning på undersiden af Buen.

Den 19. juni 2017 bevilligede Kommunalbestyrelsen 200.000 kr. til projektering. Projektet skal nu godkendes, og der søges om de resterende midler.

Beslutning

Mindretalsindstillingen forkastedes med 17 stemmer (C, A, V, I) mod 7 stemmer (Ø, F, Å, B).

Flertalsindstillingen vedtoges med 24 stemmer.

Anja Lundtoft Thomsen deltog ikke i afstemningen.

Indstilling

Et flertal i Magistraten (Borgmesteren, Pernille Høxbro, Simon Aggesen, Flemming Brank, Michael Vindfeldt, Jan E. Jørgensen, Laura Lindahl) og et flertal i By- og Miljøudvalget (Jan E. Jørgensen, Brian Holm, Nikolaj Bøgh, Flemming Brank, Helle Sjelle, Anja Camilla Jensen) indstiller,

1. at scenarie 3 godkendes,
2. at der bevilges 683.336 kr. til anlæg af lys på Buen, finansieret af det afsatte rådighedsbeløb i 2018
3. at der meddeles indtægtsbevilling på 228.730 kr. for statsrefusion, finansieret af det afsatte rådighedsbeløb i 2018.

Et mindretal i Magistraten (Thyge Enevoldsen, Balder Mørk Andersen, Mette Bram) og et mindretal i By- og Miljøudvalget (Balder Mørk Andersen, Thyge Enevoldsen og Ruben Kidde) stemte imod, idet de ønskede scenarie 1.

Et andet mindretal i Magistraten (Lone Loklindt) tog forbehold.

Sagsfremstilling

Magistraten tilbagesendte på mødet den 22. januar 2017 sagen til By- og Miljøudvalget, idet forvaltningen blev anmodet om at redegøre for de tryghedsskabende og kunstneriske elementer i belysningsprojektet samt sammenhængen til det projekt, som er udbudt i samarbejde med Københavns Kommune vedr. Bispeengbuen.

Lys under Buen har til formål, at på én gang at skabe højere tryghed i området og tilføre et identitetsskabende element, der udnytter stedets særlige karakter. Både arrangører af events under Bispeengbuen og beboere har påpeget mørket som et problem og fremhævet behovet for mere lys. Undersøgelser foretaget i 2014 for det daværende Udlændinge, Integrations og Boligministerium af lyssætning i boligområder viser, at belysning er væsentligt for trygheden i et område, men at belysningens tryghedsskabende effekt er størst, når lyset er stemningsfuldt og gør stedet attraktivt at opholde sig i. Hvis mennesker har lyst til at være i et område, skaber denne tilstedeværelse tryghed. Under Buen sker det ved tematiseret lys, der er designet til at fremkalde forskellige stemninger. Eksempler på temaer, som borgere har peget på, er: Rum af strømme, Årstiderne og Under en bro.

Der er i lyssætningen fokus på, at stemningerne skal ændre det eksisterende betonmiljøs mørke og grå karakter til et mere attraktivt udtryk, som tiltrækker mennesker, der igen er med til at skabe attraktivitet og liv i området og dermed tryghed. Lyset opsættes, så det ligner, det er selve brokonstruktionen, der er lysgivende med en jævn belysning uden blanding, hvilket medvirker til at sikre attraktiviteten. Dermed bliver lyset en integreret del af Buen, hvor selve konstruktionen indgår.

Lys under Buen bliver forprogrammeret til at skifte mellem forskellige lystemaer i en planlagt rækkefølge. Dette sker i tålmodige og rolige skift, der sikrer, at trafikssikkerheden tilgodeses, og gener for naboer undgås. Der er mulighed for at ændre den planlagte rækkefølge og få et bestemt lystema frem. Det kunne for eksempel være for at understøtte en aktivitet eller et arrangement under Buen. Dette gøres med en SMS. SMS udgør således styringssystemet, som både gør det enkelt for driften at betjene, og som giver borgerne mulighed for at influere på, hvilket lystema der vises. På den måde inkluderes lokale beboere og brugere, hvilket øger det lokale ejerskab til Lys under Buen. Et alternativ til at styre ændring af rækkefølgen er en omprogrammering via adgang til styreskabet, hvilket ikke er billigere i hverken anlæg eller drift. Hele styringsanlægget koster under 50.000 kr.

Det netop afsluttede udbud om Madmarked med Mere under Buen, har til formål at skabe fortsat liv og aktivitet. Sag om udbuddet forelægges By- og Miljøudvalget den 12. marts 2018. Arealet under Bispeengbuen er stort, og forandring af dette sted kræver en stor indsats. Lys under Buen understøtter Madmarked med Mere ved at øge attraktiviteten og dermed trygheden samt er medvirkende til at skabe nye fortællinger om dette unikke sted, hvilket igen ændrer identiteten. Lys under Buen og Madmarked med Mere vil således supplere hinanden og medvirke til at opnå en af visionerne i

områdefornyelsens program, nemlig at "Frederiksberg skal helt ud til kanten", og Nordre Fasanvej Kvarteret skal være et "særligt hjørne i Hovedstadens grønne hjerte". I helhedsplanen for området omkring Bispeengbuen, vedtaget af Kommunalbestyrelsen den 25. februar 2013, er det angivet at "Bispeengbuen skal lægge op til ophold, aktivitet og mødet mellem mennesker".

Forvaltningen vurderer, at tryghedsskabende belysning vil være med til at opfylde flere af visionerne i områdefornyelsens program og hensigten i helhedsplanen for området omkring Bispeengbuen. Det vurderes endvidere, at Lys under Buen i sammenhæng med Madmarked med Mere, vil øge mulighederne for mødet mellem mennesker og dermed liv og aktivitet, som er med til at skabe tryghed i området.

Tidligere sagsfremstilling:

Forvaltningen blev på By- og Miljøudvalgets møde den 15. januar 2018 bedt om at redegøre for sikringen af lamperne mod hærværk. De valgte lamper, Platea Pro fra iGuzzini er valgt, dels ud fra deres tekniske kvaliteter, dels fordi de er robuste, både i materialevalget og i udformningen. Det er en lampe, der er designet til udendørs brug, og således både robust og vejrbestandig. Lampen er ganske tung, 8,6 kilo, og bliver derfor solidt fæstnet til brokonstruktionen. Endelig kan det nævnes, at lamperne er monteret ca. 6 meter over trafikeret terræn og således ikke umiddelbart tilgængelige. Forvaltningen vurderer ikke, at yderligere sikring mod hærværk er nødvendigt.

Magistraten tilbagesendte den 4. december 2017 sagen til By- og Miljøudvalget blandt andet med henblik på at belyse borgerinddragelsen.

En områdefornyelse er en femårig indsats i et afgrænset kvarter med henblik på at igangsætte en udvikling via et fysisk, kulturelt og boligsocialt løft. Det er en kommunalt initieret indsats, hvor Staten også bidrager økonomisk. Fordelingsnøglen er 2/3 kommunal og 1/3 stat. At løftet sker i samarbejde med lokale aktører er en hjørnesten i en områdefornyelse. Områdefornyelse Nordre Fasanvej Kvarteret har været i gang siden maj 2013 og forventes afsluttet som aktiv indsats juni 2018. Kvarteret afgrænses af Godthåbsvej mod syd, Falkoner Allé mod øst, kommunegrænsen mod nord og Duevej mod vest med Nordre Fasanvej som den gennemgående akse. Der arbejdes med fire overordnede målsætninger: Kvarteret skal opleves som tryggere at færdes i, der skal være mere byliv, de unge skal have sat et tydeligt aftryk, og kvarteret skal fremstå grønnere og mere blå. Med sidstnævnte menes, at den øgede nedbør skal bruges som ressource og meget gerne rekreativt.

I Programmet for Områdefornyelse Nordre Fasanvej Kvarteret beskrives både udfordringer og potentialer, ligesom der sættes retning for indsatsen. For at sikre en målrettet og helhedsorienteret indsats arbejdes med i alt syv temaer, som blandt andet tæller Tryk færd, Klima, Mødesteder og Bispeengbuen. Lys under Buen hører under temaet Tryk færd, men relaterer sig også til temaet Bispeengbuen. I temaet Tryk færd er der fokus på at skabe bedre forbindelser, øge trygheden samt gøre det mere interessant at færdes i kvarteret. Temaet Bispeengbuen drejer sig grundlæggende om at skabe gode oplevelser og bidrage til en positiv udvikling af dette unikke sted, hvorfor Lys under Buen også knytter an til dette tema.

Borgerinddragelsen begyndte i kvartergruppen, som er en del af organiseringen af Områdefornyelse Nordre Fasanvej Kvarteret. Det er en følgegruppe, der har fulgt områdefornyelsen helt fra begyndelsen, og som i programmet beskrives som kvarterets stemme. Kvartergruppen har løbende været med til at sikre, at projekterne i områdefornyelsen giver lokal mening. I Kvartergruppen sidder lokale ildsjæle og repræsentanter fra boligforeninger, foreninger, institutioner og virksomheder i kvarteret. Kvartergruppen mødes kvartalsvis. Til et kvartergruppemøde den 8. december 2016 blev Lys under Buen drøftet. I Kvartergruppen var der stor opbakning for idéen om at sætte lys på eller under Bispeengbuen. Derfor blev Lys under Buen en del af en større omdisponeringssag den 19. juni 2017 i Kommunalbestyrelsen. Omdisponeringen og projekteringsmidler blev vedtaget.

Derefter har borgerinddragelsen været med henblik på inspiration til temaer for belysningen. Den 11. oktober blev der afholdt åbent møde under Bispeengbuen. Der blev hængt invitationer op på opgangene i nabolaget, annonceret på Facebook, og der var en notits i Frederiksberg Bladet. Antallet af deltagere var dog lavt, hvilket kan skyldes, at det var en meget regnfuld aften. Da målet med mødet om at få inspiration til temaer ikke blev helt opfyldt, foretoges interviews i området under og omkring Bispeengbuen på forskellige tidspunkter af dagen for at ramme så bredt som muligt. Endelig kunne folk kommentere på Facebook. På den måde opnåedes der mange inputs, som er givet videre til lysdesigneren, Jesper Kongshaug. Eksempler på foreslåede temaer er: Råt og urbant, Rum af strømme, Årstiderne og Under en bro. Derudover fortæller flere om en oplevelse af utryghed, og at lys kan medvirke til at øge trygheden.

Lysarmaturerne, der opsættes, er af en kvalitet, som gør, at farverne står skarpt og ikke sløret. Det giver flere muligheder for at variere belysningen og dermed slå temaerne an. Udendørs lamper er generelt dyrere i indkøb, da de skal være robuste og vandtætte. Der er fem års garanti på det valgte produkt, hvor de fleste andre armaturer på markedet har to års garanti. Det er lavenergi lysarmatur. Derfor forventes driften også at være lav.

Der kan opnå en besparelse primært ved at reducere i antallet af armaturer, mens at de andre udgifter stort set er faste. Herunder beskrives nogle scenarier med forskelligt antal armaturer og dermed forskellig økonomi og effekt.

Scenarie 1. Forhold som projekteret. 44 lamper over Nordre Fasanvej, 20 lamper pegende ind mod pladsen.

Ide og udvikling	75.000 kr.
64 lamper	401.489 kr.
Styring	47.313 kr.
Installation (estimat)	264.000 kr.
Anden rådgivning, borgermøder mm.	10.000 kr.
Uforudsete udgifter 10%	26.400 kr.
Ialt	824.202 kr.

Scenarie 2. 44 lamper over Nordre Fasanvej, 0 lamper pegende ind mod pladsen.

Ide og udvikling	75.000 kr.
44 lamper	276.023 kr.
Styring	47.313 kr.
Installation (estimat)	250.000 kr.
Anden rådgivning, borgermøder mm.	10.000 kr.
Uforudsete udgifter 10%	25.000 kr.
Ialt	683.336 kr.

Scenarie 3. 22 lamper over Nordre Fasanvej, 20 lamper pegende ind mod pladsen.

Ide og udvikling	75.000 kr.
42 lamper	263.477 kr.
Styring	47.313 kr.
Installation (estimat)	264.000 kr.
Anden rådgivning, borgermøder mm.	10.000 kr.
Uforudsete udgifter 10%	26.400 kr.
Ialt	686.190 kr.

Scenarie 4. 22 lamper over Nordre Fasanvej, 0 lamper pegende ind mod pladsen.

Ide og udvikling	75.000 kr.
64 lamper	138.011 kr.
Styring	47.313 kr.
Installation (estimat)	250.000 kr.

Anden rådgivning, borgermøder mm.	10.000 kr.
Uforudsete udgifter 10%	25.000 kr.
Ialt	545.324 kr.

Beskrivelse af kvalitative forskelle på scenarierne:

Scenarie 1. Som projekteret. Her vil der opnås et skarpt fokuseret lys mellem lamellerne over Nordre Fasanvej. Samtidig vil lys imellem lameller over pladsen trække opmærksomhed mod det udendørs kulturhus og pladsen med scene, boldbane og tribunekonstruktion.

Scenarie 2. Lysarmaturer over Nordre Fasanvej, hvor der, som i scenarie 1, opnås et skarpt og fokuseret lys mellem lamellerne over Nordre Fasanvej. Der er ingen lyskunst over pladsen og fokus vil alene være over Nordre Fasanvej.

Scenarie 3. Her vil der opnås et mindre skarpt lys mellem lamellerne over Nordre Fasanvej, idet der kun er et armatur i den ene vejside, den side der vender ind mod pladsen. Samtidig vil lys imellem lameller over pladsen, trække opmærksomhed mod det udendørs kulturhus og pladsen med scene, boldbane og tribunekonstruktion.

Scenarie 4. Her vil der opnås et mindre skarpt lys mellem lamellerne over Nordre Fasanvej, idet der kun er et armatur i den ene vejside, den side, der vender ind mod pladsen. Der er ingen lyskunst over pladsen og fokus vil alene være over Nordre Fasanvej.

Se bilag benævnt Scenarier 2018 for illustration af scenarier.

Forvaltningen anbefaler fortsat scenarie 1.

xt-decoration: underline;"> Tidligere sagsfremstilling:

Som et led i skabelsen af mere attraktive forbindelser på tværs af og ud af kvarteret for gående og cyklende, etableres lyskunst under Buen over Nordre Fasanvej. Derved vil oplevelsen ved at nærme sig Bispeengbuen blive mere tryk, flot og farverig i stedet for grå og mørk.

Lyskunsten oplyser undersiden af brokonstruktionen over Nordre Fasanvej. Lyset etableres således, at det også peger ind mod det Udendørs Kulturhus og det forventede Madmarked med Mere. Belysningen bliver temabaseret og holdes i en enkelt eller enkelte farver. Temaerne er fortsat ved at blive præciseret. Der indarbejdes brugerfunktioner, hvor forbigående kan få indflydelse på farve- eller temaskift via SMS.

Lyskunsten indebærer opsætning af og strømforsyning til 64 højteknologiske, lavenergi lysarmaturer.

Det er Jesper Kongshaug, der designer Lys under Buen. Jesper Kongshaug er en nationalt og internationalt anerkendt lysdesigner. Han er blandt andet lysdesigner hos Tivoli, han har designet det udendørs lys på Moesgaard Museum i Aarhus og været konsulent på Skuespilhusets indendørs og udendørs belysning.

Med henblik på at få inspiration til temaer for lyssætningen har der været afholdt møde på stedet, hvor der også blev vist et udsnit af lyssætningen. Dette blev efterfulgt af små interviews i morgen-, eftermiddags- og aften timerne suppleret af Facebook, hvilket også har givet input til temaer.

Lyssætningen forventes indviet 11. februar 2018.

By- og Miljøområdet vurdering:

By- og Miljøområdet vurderer, at projektet vil gøre, at Bispeengbuen fremstår som et mere positivt vartegn, og at oplevelsen af at nærme sig og køre under Buen vil blive mere positiv og tryk. Det vurderes endvidere, at projektet medvirker til at opfylde områdefornyelsens målsætning om, at Bispeengbuen i højere grad opfattes som et positivt, mangfoldigt område.

Økonomi

Teknisk set er områdefornyelsen Nordre Fasanvej Kvarteret delt i to, en nordlig og en sydlig del. Lys under Buen ligger i den nordlige del.

Lys på Buen har tidligere fået bevilget 200.000 kr. til projektering og igangsættelse. Nu ønskes projektet gennemført, og der søges derfor bevilling af 824.231 kr. finansieret af det afsatte rådighedsbeløb i 2018. Samtidig søges en indtægtsbevilling på 274.744 kr. for statsrefusionfinansieret af det afsatte rådighedsbeløb i 2018.

Det ansøgte beløb er baseret på et budget udarbejdet af de rådgivere, der udarbejder projektet (Se bilag). Et evt. restbeløb vil blive lagt i kassen.

Projektet afholdes inden for den afsatte ramme til Områdefornyelse Nordre Fasanvej Nord.

Den afledte drift udmøntes i forbindelse med forventet regnskab, når lyskunsten er etableret.

Borgmesterpåtegning

Intet at bemærke.

Behandling

By- og Miljøudvalget den 19. februar 2018, Magistraten den 5. marts 2018, Kommunalbestyrelsen den 19. marts 2018.
JD/BHW/HAA

Historik

Indstilling 27. november 2017, pkt. 418:

By- og Miljøområdet indstiller,

1. at projektet godkendes,
2. at der bevilges 824.231 kr. til anlæg af Lys under Buen finansieret af det afsatte rådighedsbeløb i 2018
3. at der meddeles en indtægtsbevilling på 274.744 kr. for statsrefusion finansieret af det afsatte rådighedsbeløb i 2018.

Indstilling 4. december 2017, pkt. 528:

By- og Miljøudvalget indstiller,

1. at projektet godkendes,
2. at der bevilges 824.231 kr. til anlæg af lys på Buen, finansieret af det afsatte rådighedsbeløb i 2018,
3. at der meddeles en indtægtsbevilling på 274.744 kr. for statsrefusion, finansieret af det afsatte rådighedsbeløb i 2018.

Indstilling 15. januar 2018, pkt. 8:

By- og Miljøudvalget indstiller,

1. at projektet godkendes,
2. at der bevilges 824.231 kr. til anlæg af lys på Buen, finansieret af det afsatte rådighedsbeløb i 2018,
3. at der meddeles en indtægtsbevilling på 274.744 kr. for statsrefusion, finansieret af det afsatte rådighedsbeløb i 2018.

Indstilling 22. januar 2018, pkt. 22:

Et flertal i By- og Miljøudvalget (Jan E. Jørgensen, Brian Holm, Nikolaj Bøgh, Flemming Brank, Helle Sjelle, Thyge Enevoldsen, Ruben Kidde og Balder Mørk Andersen) indstiller,

1. at projektet godkendes,
2. at der bevilges 824.231 kr. til anlæg af lys på Buen finansieret af det afsatte rådighedsbeløb i 2018,
3. at der meddeles en indtægtsbevilling på 274.744 kr. for statsrefusion finansieret af det afsatte rådighedsbeløb i 2018.

Et mindretal i By- og Miljøudvalget (Anja Camilla Jensen) tog forbehold.

Udvalget anmodede om, at forvaltningen inden sagens behandling i Magistraten redegør for, hvordan de nye lamper vil blive sikret mod hærværk.

Magistraten 2018-21, 22. januar 2018, pkt. 22:

Magistraten tilbagesendte sagen til By- og Miljøudvalget, idet forvaltningen blev anmodet om at redegøre for de tryghedsskabende og kunstneriske elementer i belysningsprojektet samt sammenhængen til det projekt, som er udbudt i samarbejde med Københavns Kommune vedr. Bispeengbuen.

Indstilling 19. februar 2018, pkt. 48:

By- og Miljøområdet indstiller,

1. at projektet godkendes,
2. at der bevilges 824.231 kr. til anlæg af lys på Buen, finansieret af det afsatte rådighedsbeløb i 2018,
3. at der meddeles en indtægtsbevilling på 274.744 kr. for statsrefusion, finansieret af det afsatte rådighedsbeløb i 2018.

Indstilling 5. marts 2018, pkt. 95:

Et flertal i By- og Miljøudvalget (Jan E. Jørgensen, Brian Holm, Nikolaj Bøgh, Flemming Brank, Helle Sjelle, Anja Camilla Jensen) indstiller,

1. at scenarie 3 godkendes,
2. at der bevilges 683.336 kr. til anlæg af lys på Buen, finansieret af det afsatte rådighedsbeløb i 2018
3. at der meddeles indtægtsbevilling på 228.730 kr. for statsrefusion, finansieret af det afsatte rådighedsbeløb i 2018.

Et mindretal i By- og Miljøudvalget (Balder Mørk Andersen, Thyge Enevoldsen og Ruben Kidde) stemte imod, idet de ønskede scenarie 1.

Bilag

Lystest 11102017

Eksisterende forhold nordfra

Eksisterende forhold - kig mod Det Udendørs Kulturhus

lys under buen Blå - simulering.pdf

anlægsbudget 21112017

Bevilling - Lys under Buen

Program for Områdefornyelse Nordre Fasanvej Kvarteret

scenarier_2018.pdf

Punkt 69: Udkast til vandforsyningsplan 2018-2028

13.02.01-G00-3-14

Resume

I henhold til vandforsyningslovens regler skal alle kommuner have en vandforsyningsplan. By- og Miljøudvalget skal beslutte, hvorvidt udkast til vandforsyningsplan skal sendes i offentlig høring. Planen er screenet efter reglerne i lov om miljøvurderinger, og udvalget skal på den baggrund afgøre, om der skal udarbejdes en miljøvurdering af planen.

Beslutning

Kommunalbestyrelsen tiltrådte indstillingen.

Indstilling

Magistraten og By- og Miljøudvalget indstiller,

1. at udkast til vandforsyningsplan for perioden 2018-2028 godkendes og sendes i 8 ugers offentlig høring, og
2. at der ikke udarbejdes miljøvurdering for udkastet til vandforsyningsplan for perioden 2018-2028.

Sagsfremstilling

Drikkevand af god kvalitet er en vigtig forudsætning for vores dagligdag og aktiviteterne i byen. Blandt andet derfor er der i vandforsyningsloven fastsat krav om, at alle kommuner skal have udarbejdet en vandforsyningsplan for kommunen, der skal sikre hensigtsmæssig planlægning af vandforsyningen.

I dag indvindes 45 % af det vand, der leveres til forbrugerne på Frederiksberg under Frederiksberg og Københavns Kommuner og behandles på Frederiksberg Vandværk, mens 55 % leveres fra HOFORs vandværker. Frederiksberg Kommune ønsker at bevare den nuværende forsyningsstruktur med egenindvinding og import fra andre forsyninger.

Frederiksberg Kommune har ikke tidligere haft en selvstændig plan for vandforsyning, da det har været vurderet, at kravene til indholdet i en vandforsyningsplan var indeholdt i de tidligere grundvandsplaner (planer for grundvandsbeskyttelse). ”Grundvandsplan 2009–2010 samt idékatalog 2011-2012” blev i 2015 erstattet af ”Indsatsplan for grundvandsbeskyttelse 2014-2018”. Samtidig iværksatte forvaltningen udarbejdelse af kommunens første selvstændige vandforsyningsplan.

Vandforsyningsplan 2018-2028 er altså den første selvstændige vandforsyningsplan for Frederiksberg Kommune. Planen er udarbejdet i tæt samarbejde med Frederiksberg Vand samt Københavns Kommune.

Formål

Formålet med vandforsyningsplanen er at skabe de bedst mulige rammer for levering af tilstrækkeligt vand af tilstrækkelig god kvalitet til kommunens borgere og virksomheder i planperioden.

Administrative rammer

Planen er udarbejdet i henhold til vandforsyningslovens § 14 og indeholder de elementer, der jf. § 3 i bekendtgørelse om vandforsyningsplanlægning skal være indeholdt i planen. Derudover er planen opbygget omkring de fokusområder, der er relevante på Frederiksberg.

Planen er udarbejdet i overensstemmelse med både Kommuneplan 2017, Frederiksbergstrategien og indsatsplan for grundvandsbeskyttelse 2014-2018.

Miljøscreening

By- og Miljøområdet har vurderet, at planen er omfattet af reglerne om screening af planer fastsat i lov om miljøvurderinger af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM). By- og Miljøområdet har derfor screenet planen for, om den medfører væsentlig påvirkning på miljøet, hvilket den ikke gør. Planen beskriver den eksisterende forsyningsstruktur, og der planlægges ikke i planperioden etablering af nye forsyningsanlæg, ligesom planen ikke fastlægger bindende rammer for fremtidige anlægsarbejder.

By- og Miljøområdet vurderer på denne baggrund, at der ikke skal foretages en egentlig miljøvurdering af planforslaget. Screeningsskemaet samt udkast til afgørelse om at der ikke skal foretages miljøvurdering er vedlagt som bilag.

Afgørelse om at der ikke skal udføres miljøvurdering, jf. lovens § 10, skal træffes på baggrund af resultaterne af screeningen samt høring af berørte parter, jf. lovens § 32. By- og Miljøområdet vurderer, at Københavns Kommune er

eneste væsentlige part, hvorfor udkast til afgørelse inkl. screening har været i høring hos dem. Københavns Kommune har oplyst, at de ingen kommentarer har til det fremsendte materiale.

I forbindelse med, at udkast af vandforsyningsplanen sendes i høring, meddeles afgørelse om, at der ikke skal foretages miljøvurdering. Afgørelsen kan påklages i henhold til vandforsyningslovens § 75.

Planens indhold og opbygning

Vandforsyningsplanen beskriver den politik og de målsætninger, som Frederiksberg Kommune arbejder efter for, at vandforsyningen kan udvikle sig i takt med nye udfordringer. Planen redegør for, hvordan Frederiksberg Kommune sikrer en god og sikker vandforsyning til alle forbrugere, herunder om der skal etableres nye indvindingsboringer, renoveres på vandværket, og hvor meget vand forbrugerne forventes at forbruge.

Planen er bygget op omkring 6 fokusområder, der vurderes at være de væsentligste i forhold til vandforsyningsplanlægning på Frederiksberg. Hvert fokusområde beskrives ved at redegøre for status, for den fremadrettede plan samt opstillede mål og handlinger, jf. nedenstående figur:

De seks fokusområder er:

- o Forsyningsstruktur
- o Grundvandsressourcen
- o Vandforbrug
- o Drikkevandssikkerhed
- o Forsyningsikkerhed
- o Energi og klima

Mål og handlinger

Hvert fokusområdes mål og handlinger er formuleret i samarbejde mellem By- og Miljøområdet og Frederiksberg Vand. Størstedelen af målene understøtter den forsyningsstruktur og drift af vandværket, der er i dag, herunder løbende vedligeholdelse og renovering. Herudover er der opstillet mål om reduktion af vandforbruget, beskyttelse af grundvandet mod forurening samt krav om sektionering af ledningsnettet, IT-sikkerhed, udvidet analyseprogram i forhold til det i lovgivningen fastsatte niveau samt blødgøring af vand. Alle ovennævnte mål og handlinger er i overensstemmelse med Frederiksberg Vands forsyningsstrategi. Derudover er der politisk fokus på fordele og ulemper ved central blødgøring af vand. Endvidere verserer der pt. en debat i pressen om for lavt vandtryk i hovedstaden. Der er på den baggrund udarbejdet et notat om vandtrykket i ledningsnettet på Frederiksberg som vedlægges som bilag.

Uddybning af mål og handlinger for fokusområder, der har været politisk behandlet

Der er i vandforsyningsplanen opstillet mål og handlinger om grundvandsbeskyttelse og blødgøring af vand, i overensstemmelse med By- og Miljøudvalgets og Kommunalbestyrelsens beslutninger af henholdsvis 6. februar 2017 og 1. december 2014. Mål og handlinger for disse fokusområder er uddybet herunder.

Mål og handlinger om grundvandsbeskyttelse (Fokusområde Grundvandsressourcen)

For at opnå målet om beskyttelse af grundvandet i indvindingsoplandet til Frederiksberg Vandværk er der formuleret handlinger om, at kommunen og Frederiksberg Vand i samarbejde skal arbejde for at den offentlige indsats for grundvandsbeskyttelse opprioriteres med mulige tiltag, der kan forbedre kvaliteten af grundvandsressourcen.

Baggrunden herfor er, at Region Hovedstaden, der varetager den offentlige indsats i forhold til grundvandsbeskyttelse, i deres strategi "Ren jord og rent vand", som gælder for perioden 2014-2024, har meldt ud, at der ikke vil blive udført grundvandsbeskyttende indsatser i indvindingsoplandet til Frederiksberg Vandværk. Det er tvivlsomt, om der vil blive udført indsatser i næstkommende planperiode. Region Hovedstadens argument herfor er, at omkostningerne for at sikre rent grundvand, opgjort i kr. pr. m³, er højere på Frederiksberg end i resten af regionen.

På den baggrund besluttede By- og Miljøudvalget den 6. februar 2017, at By- og Miljøområdet skal afdække muligheden for en statslig indsats for grundvandsbeskyttelse på Frederiksberg. Det blev besluttet, at første skridt i denne afdækning er, at By- og Miljøområdet går i dialog med Miljøstyrelsen herom. By- og Miljøområdet og Frederiksberg Vand har igangsat en samfundsøkonomisk analyse, der skal danne grundlag for henvendelsen til Miljøstyrelsen. By- og Miljøudvalget vil snarest få forelagt en sag omkring analysens konklusioner samt et forslag til den fremadrettede proces.

Mål og handlinger om grundvandsbeskyttelse er således i overensstemmelse med By- og Miljøudvalgets beslutning fra den 6. februar 2017 samt med indsatserne opstillet i kommunens indsatsplan for grundvandsbeskyttelse for 2014-2018.

I forlængelse af regionens strategi "Ren jord og rent vand", sender Region Hovedstaden hvert år deres plan for offentlige indsats på jord og grundvandsområdet i høring. Af Region Hovedstadens plan for 2018 og kommende år fremgår det, at der fortsat ikke prioriteres indsats på Frederiksberg. Af Frederiksberg Kommunes høringssvar til Region Hovedstaden fremgår det ligesom foregående år, at Frederiksberg Kommune er uenig i deres prioritering og opfordrer Region Hovedstaden til at øge indsatsniveauet på Frederiksberg. Forslag til høringssvar til Region Hovedstadens offentlige indsats for 2018 behandles på By- og Miljøudvalgsmøde den 19. februar 2018.

Mål og handlinger om blødgøring af vand (Fokusområderne Drikkevandssikkerhed og Klima & Energi)

Indenfor de senere år har der været fokus på fordelene ved at reducere indholdet af kalk i drikkevandet. I hovedstadsområdet er der stor interesse for dette, både politisk og fra forbrugerne. På kommunalbestyrelsesmødet den 1. december 2014 tiltrådte Kommunalbestyrelsen beslutningsforslag om at arbejde for "blødt vand", hvilket på daværende tidspunkt betød at godkende, at Frederiksberg Vand udarbejdede et skitseprojekt for blødgøring. Dette arbejde pågår stadig, idet der er en forventning om, at der kan leveres blødgjort vand fra Frederiksberg Vandværk indenfor 2-3 år.

Implementering af blødgøring af vandet bidrager til at nå mål indenfor fokusområdet drikkevandssikkerhed, blandt andet ved at der leveres vand af ensartet kvalitet, så alle forbrugere så vidt muligt oplever samme vandkvalitet. Derudover bidrager blødgøring af vandet til at nå energi- og klimamål, idet samfundsøkonomiske analyser viser, at blødgøring af drikkevandet blandt andet vil sikre forbrugerne lavere samlede omkostninger i form af længere levetid på installationer og vandforbrugende maskiner samt et mindre energiforbrug samlet set.

By- og Miljørådets vurdering

By- og Miljøområdet vurderer, at udkast til vandforsyningsplan 2018-2028 er udarbejdet i henhold til gældende regler og i overensstemmelse med kommunens egne planer, samt at planen understøtter Frederiksberg Vands forsyningsstrategi. De væsentligste mål og handlinger vurderes derudover at være i tråd med udviklingen indenfor vandforsyningsbranchen.

Økonomi

Sagen har ingen økonomiske konsekvenser.

Borgmesterpåtegning

Ingen.

Behandling

By- og Miljøudvalget den 19. februar 2018, Magistraten den 5. marts 2018, Kommunalbestyrelsen den 19. marts 2018.
CS/AS/JJ

Historik

Indstilling 19. februar 2018, pkt. 50:

By- og Miljøområdet indstiller,

1. at udkast til vandforsyningsplan for perioden 2018-2028 godkendes og sendes i 8 ugers offentlig høring,
2. at der ikke udarbejdes miljøvurdering for udkastet til vandforsyningsplan for perioden 2018-2028.

Indstilling 5. marts 2018, pkt. 96:

By- og Miljøudvalget indstiller,

1. at udkast til vandforsyningsplan for perioden 2018-2028 godkendes og sendes i 8 ugers offentlig høring, og
2. at der ikke udarbejdes miljøvurdering for udkastet til vandforsyningsplan for perioden 2018-2028.

Bilag

UDKAST Vandforsyningsplan 2018-2028

Miljøscreeningsskema, udkast til vandforsyningsplan 2018-2028

Afgørelse om at planen ikke kræver miljøvurdering

Notat vedrørende vandtrykket i Frederiksberg Forsynings ledningsnet

Punkt 70: Godkendelse af projektforslag for parkeringsprojekt på Sankt Thomas Allé

05.09.00-G01-37-17

Resume

Parkeringsprojektet på Sankt Thomas Allé fremlægges til godkendelse. Projektet omfatter etablering af 18 nye parkeringspladser, skybrudssikring og udskiftning af træer. Finansieringen foreslås at ske, dels ved en omdisponering af 1,0 mio. kr. fra skybrudspakken 2018, dels ved disponering af 1 mio. kr. fra Task Force puljen.

Beslutning

Flertalsindstillingen vedtoges med 20 stemmer (C, A, B, V, I) mod 5 stemmer (Ø, F, Å).

De enstemmige indstillinger vedtoges uden afstemning.

Indstilling

Et flertal i Magistraten (Borgmesteren, Pernille Høxbro, Simon Aggesen, Flemming Brank, Michael Vindfeldt, Lone Loklindt, Jan E. Jørgensen, Laura Lindahl) og et flertal i By- og Miljøudvalget (Jan E. Jørgensen, Brian Holm, Nikolaj Bøgh, Flemming Brank, Helle Sjelle, Anja Camilla Jensen og Ruben Kidde) indstiller,

1. at det fremlagte projektforslag for parkeringsprojektet på Sankt Thomas Allé godkendes,
2. at projektet finansieres med 1,0 mio. kr. fra Task Force puljen,

Et mindretal i Magistraten (Thyge Enevoldsen, Balder Mørk Andersen, Mette Bram) og et mindretal i By- og Miljøudvalget (Balder Mørk Andersen og Thyge Enevoldsen) stemte imod parkeringsdelen af projektet i 1. at-punkt og imod 2. at-punkt.

Magistraten og By- og Miljøudvalget indstiller,

3. at der omdisponeres 1,0 mio. kr. fra skybrudspakken for 2018 til anlæg af skybrudssikring på Sankt Thomas Allé,
4. at 5 ældre og 1 yngre træ på Sankt Thomas Allé udskiftes, og
5. at cykelparkeringen i projektforslaget optimeres, således at der tilvejebringes flere cykelparkeringspladser.

Sagsfremstilling

Parkeringsprojektet på Sankt Thomas Allé fremlægges som det første parkeringsprojekt af de nævnte projekter i den foregående sag om disponering af midler til etablering af 200 parkeringspladser i 2018.

Projektforslaget

Parkeringsprojektet på Sankt Thomas Allé er tænkt sammen med et klimatilpasningsprojekt, for på den måde at sikre flere parkeringspladser, såvel som skybrudssikring og en grønnere vejprofil.

Etableringen af flere parkeringspladser sker ved at ændre skråparkeringen til vinkelret parkering samtidig med, at der optimeres på de træøer, der er på vejen. Ændringen betyder, at det kan være nødvendigt at skulle manøvrere lidt ekstra ved ind- og udkørsel af den enkelte parkeringsbås, men har ellers ingen negative konsekvenser.

Der er i dag 69 parkeringspladser på vejen. Med den nye udformning er det muligt at optimere antallet af pladser, og der vil derfor fremover blive plads til i alt 87 parkeringspladser. De 18 ekstra parkeringspladser, der etableres i projektet, er i tråd med den besluttede målsætning om etablering af 200 flere parkeringspladser på terræn i indeværende år, og tæller med i opfyldelsen af denne målsætning.

Skybrudsprojektet

Skybrudsprojektet er et forsinkelsesprojekt, hvor målet med anlægget er at tilbageholde og forsinke så meget regnvand som muligt, før det når til kloakken. På denne måde udnyttes den eksisterende kapacitet i den eksisterende kloak i spidsbelastningsperioder bedre og risikoen for oversvømmelser i tilfælde af skybrud mindskes.

Konkret gøres det ved, at regnvand fra vejen og fortovet føres til flere regnvandsmagasiner, på såvel den østlige, som vestlige side af vejen. Regnvandet ledes igennem træbedene og er på den måde med til at vande træerne. Vejen falder fra midten af vejen ned mod henholdsvis Gammel Kongevej og Frederiksberg Allé. Det betyder, at vandet som opsamles ledes gennem træbedene mod de nedgravede opsamlingsmagasiner i hver ende af vejen. Fra de sidste magasiner ledes vandet via en regulator til de to træer mod Gammel Kongevej, samt ned mod de to træer mod Frederiksberg Allé. På den måde genbruges regnvandet til automatisk vanding af træerne. Projektet er dimensioneret til at kunne indeholde i alt ca.

110 m³ regnvand, hvilket vil blive taget i brug ved en 100 års hændelse. Når regnvandsmagasinet er fuldt, sker der overløb til kloakken.

Beplantning

Flere af træerne på vejen er allerede fældet og der skal således plantes nye træer. Derudover foreslås det, at de 2 ældre træer ved Gammel Kongevej (13 og 14), det ældre træ ved nr. 3-15 (5) og de 2 ældre træer ved Sankt Thomas Plads (1 og 2), samt det yngre eksisterende træ (11) fældes og erstattes med nye træer. Fældningen af de eksisterende træer er nødvendig, da træerne enten er syge eller mistrives. Der er foretaget en vurdering af træerne, som fremgår af bilag 2, da de 5 ældre træer er over 25 år gamle. Lokalplan nr. 79 er gældende for vejen, men har ingen bestemmelse om træer over eller under 25 år. Træerne er dermed ikke beskyttet af lokalplan.

Beboerhøring

Der vil blive foretaget en høring af beboerne i området. Høringen vil ske via udsendelse af orienteringsbrev med mulighed for kommentering.

Såfremt der indkommer væsentlige indsigelser i forbindelse med høringen, vil projektforslaget blive tilpasset og forelagt på ny.

By- og Miljøområdets vurdering

By- og Miljøområdet vurderer, at dette parkeringsprojekt vil bidrage til at opnå kommunens overordnede målsætninger om 200 flere parkeringspladser i 2018, såvel som til den overordnede målsætning om bedre skybrudssikring. Derudover vil det skabe et grønt og mere attraktivt byrum end det, som findes i dag.

Økonomi

Det samlede projekt vurderes at koste 2,0 mio. kr. 1,0 mio. kr. finansieres af Task Force Puljen til etablering af 200 flere parkeringspladser i 2018. Udover driftsmidlerne, som er afsat til dette projekt, finansieres 1,0 mio. kr. af puljen til Grønne veje i det østlige Frederiksberg (takstfinansieret), som vedtaget i skybrudspakken 2018. Dette påvirker ikke den disponering, som er beskrevet i sagen om takstfinansierede projekter i Skybrudspakke 2018, den er stadig gældende, men inkluderer nu også projektet på Sankt Thomas Allé inden for det samme budget/bevilling.

Gennemførelsen af projektet medfører ikke øgede udgifter til drift.

De takstfinansierede skybrudsmidler har ikke betydning for anlægsrammen.

Borgmesterpåtegning

Intet at bemærke.

Behandling

By- og Miljøudvalget den 19. februar 2018, Magistraten den 5. marts 2018, Kommunalbestyrelsen den 19. marts 2018. JBS/BR

Historik

Indstilling 19. februar 2018, pkt. 52:

By- og Miljøområdet indstiller,

1. at det fremlagte projektforslag for parkeringsprojektet på Sankt Thomas Allé godkendes,
2. at projektet finansieres med 1,0 mio. kr. fra Task Force puljen,
3. at der omdisponeres 1,0 mio. kr. fra skybrudspakken for 2018 til anlæg af skybrudssikring på Sankt Thomas Allé og
4. at 5 ældre og 1 yngre træ på Sankt Thomas Allé udskiftes.

Indstilling 5. marts 2018, pkt. 97:

Et flertal i By- og Miljøudvalget (Jan E. Jørgensen, Brian Holm, Nikolaj Bøgh, Flemming Brank, Helle Sjelle, Anja Camilla Jensen og Ruben Kidde) indstiller,

1. at det fremlagte projektforslag for parkeringsprojektet på Sankt Thomas Allé godkendes,
2. at projektet finansieres med 1,0 mio. kr. fra Task Force puljen,

Et mindretal i By- og Miljøudvalget (Balder Mørk Andersen og Thyge Enevoldsen) stemte imod parkeringsdelen af projektet i 1. at-punkt og imod 2. at-punkt.

By- og Miljøudvalget indstiller,

3. at der omdisponeres 1,0 mio. kr. fra skybrudspakken for 2018 til anlæg af skybrudssikring på Sankt Thomas Allé,
4. at 5 ældre og 1 yngre træ på Sankt Thomas Allé udskiftes, og

5. at cykelparkeringen i projektforslaget optimeres, således at der tilvejebringes flere cykelparkeringspladser.

Bilag

Bilag 1 - Sankt Thomas Allé - Afmærkningsplan

Bilag 2 - Vurdering af træer

Punkt 71: Forslag til beslutning fra rådmand Balder Mørk Andersen om studietur til Malmø

05.05.00-G01-6-17

Resume

Rådmand Balder Mørk Andersen har fremsendt forslag om at arrangere en studietur til Malmø, for at se deres tiltag til at gøre byen handicapvenlig. Forslaget har været drøftet i Handicaprådet, og i denne sagsfremstilling forelægges deres vurdering af forslaget.

Beslutning

Beslutningsforslaget forkastedes uden afstemning.

Indstilling

Magistraten og By- og Miljøudvalget indstiller, at beslutningsforslaget forkastes, og at der i stedet arrangeres en indenlands studietur, hvor man kan se på tilgængelighed og andre emner af relevans for By- og Miljøudvalget.

Sagsfremstilling

Magistraten tilbagesendte den 4. december 2017 sagen til By- og Miljøudvalget.

Forvaltningen oplyser, Malmø ganske rigtigt har iværksat særlige tiltag vedrørende tilgængelighed. Men Malmø har ikke flere indsatser eller bedre tilgængelighed end der er på Frederiksberg. Det drejer sig særligt om ledelinjer, opmærksomhedsfelter og akustiske trafiksignaler. Det vurderes derfor, at udbyttet af en sådan tur, ikke vil stå mål med indsatsen, i forhold til f.eks. en særlig rundtur på Frederiksbergs udearealer, som i givet fald kunne afsluttes med at besøge Handicaporganisationernes hus i Taastrup med foredrag af Danske Handicaporganisationers tilgængelighedskonsulent og rundvisning.

Om Handicaporganisationernes hus står der på deres hjemmeside: "Handicaporganisationernes Hus kan benyttes fuldt ud af alle grupper af mennesker med handicap. Det betyder, at huset er opført, så det er optimalt tilgængeligt for alle mennesker med funktionsnedsættelser". Funktionsnedsættelser skal her forstås meget bredt og dækker ud over bevægelseshandicap og synshandicap også over eksempelvis kognitive handicaps. Alternativt hertil, kan det overvejes at lade en tur gå til Viborg, der i 2017 blev hædret med Europa-Kommissionens tilgængelighedspris ved den såkaldte Access City Award. Viborg blev hædret for bl.a. at have gjort den historiske bymidte lettere tilgængelig for handicappede.

Tidligere sagsfremstilling:

Kommunalbestyrelsen oversendte den 28. august 2017 følgende forslag fra rådmand Balder Mørk Andersen om studietur til Malmø.

"SF foreslår, at der arrangeres en studietur til Malmø angående tilgængelighed.

Begrundelse:

SF ønsker, at Frederiksberg bliver Danmarks mest handicapvenlige by. For at opnå denne forandring kræver det, at politikere og forvaltning klædes på til at forstå problemstillingerne og se de mulige tiltag. I Malmø på den anden side af sundet har man iværksat tiltag og en samlet indsats for at gøre byen handicapvenlig. En studietur for kommunalbestyrelsen til Malmø, vil være en omkostningslet måde, at skærpe vores alles viden på.

Skulle forvaltningen kunne pege på andre interessante tiltag, som kunne være gavnlige at se på i Malmø, vil der være rig lejlighed til at inkorporere dette i turen."

Bemærkninger til forslaget

Forslaget har været drøftet på Handicaprådets møde d. 2. oktober 2017. Her meddelte brugerrepræsentanterne, "at der ingen grund er til at tage på studietur til Malmø og ej heller andre lande. Man kan blot tage en spadseretur på Frederiksberg, da vi er meget længere fremme på tilgængelighedsområdet".

Handicaprådets brugerrepræsentanter tager meget gerne medlemmer af Kommunalbestyrelsen med på en spadseretur på Frederiksberg.

By- og Miljøområdet vurdering

I forlængelse af Handicaprådets melding om, at Frederiksberg Kommune er længere fremme end Malmø på tilgængelighedsområdet, vurderes det ikke at give udbytte at bruge ressourcer på en tur til Malmø. Det kan overvejes at undersøge, om der er andre byer som kan give inspiration til arbejdet med tilgængelighed på Frederiksberg.

Økonomi

Ingen.

Borgmesterpåtegning

Ingen.

Behandling

By- og Miljøudvalget den 5. marts 2018, Magistraten den 12. marts 2018, Kommunalbestyrelsen den 19. marts 2018.
LRM/

Historik

Magistraten, 4. december 2017, pkt. 522:

Magistraten tilbagesendte sagen til By- og Miljøudvalget.

Indstilling 27. november 2017, pkt. 393:

By- og Miljøområdet indstiller,
hvorvidt der skal arrangeres en studietur til Malmø angående tilgængelighed.

Indstilling 4. december 2017, pkt. 522:

By- og Miljøudvalget indstiller,
at der ikke arrangeres en studietur til Malmø angående tilgængelighed.

Indstilling 5. marts 2018, pkt. 66:

By- og Miljøudvalget indstiller,
at der ikke arrangeres en studietur til Malmø angående tilgængelighed.

Indstilling 12. marts 2018, pkt. 113:

By- og Miljøudvalget indstiller,
at der ikke arrangeres en studietur til Malmø angående tilgængelighed, men at der i stedet arrangeres en indenlands studietur, hvor man kan se på tilgængelighed og andre emner af relevans for By- og Miljøudvalget.

Punkt 72: Forslag til beslutning fra rådmand Balder Mørk Andersen og tidligere kommunalbestyrelsesmedlem Pernille Frahm om at tage cyklen til indkøb

05.00.00-G01-18-16

Resume

Rådmand Balder Mørk Andersen og tidligere kommunalbestyrelsesmedlem Pernille Frahm har stillet forslag om, at få foretaget en analyse af mulighederne for at gøre det mere attraktivt at benytte cyklen til indkøb samt gennemføre en kampagne for det. At gennemføre en sådan analyse er en af aktiviteterne beskrevet i Cykelhandlingsplan 2016-18. Såfremt der afsættes midler i budget 2017 til opfølgning på cykelhandlingsplanen vil der være mulighed for at beslutte at gennemføre analysen.

Magistraten besluttede den 29. august 2016 at oversende beslutningsforslaget til budgetdrøftelserne. Forslaget blev ikke fremmet ved budgetvedtagelsen.

Rådmand Balder Mørk Andersen har anmodet om, at sagen fremmes på ny.

Beslutning

Beslutningsforslaget vedtoges med 24 stemmer (C, A, Ø, B, V, F, Å) mod 1 stemme (I).

Indstilling

Et flertal i Magistraten (Borgmesteren, Pernille Høxbro, Simon Aggesen, Flemming Brank, Jan E. Jørgensen, Sine Heltberg, Thyge Enevoldsen, Lone Loklindt, Balder Mørk Andersen, Mette Bram) og By- og Miljøudvalget indstiller, at beslutningsforslaget tiltrædes.

Et mindretal i Magistraten (Laura Lindahl) indstiller, at beslutningsforslaget forkastes.

Sagsfremstilling

Magistraten tilbagesendte den 19. februar 2018 sagen til By- og Miljøudvalget med en beslutning om, at analysen skal indgå i forvaltningens forslag til udmøntning af puljen til opfølgning på cykelhandlingsplanen. Forslag om gennemførelse af en analyse er indeholdt i sagen "Opfølgning på cykelhandlingsplan 2016-18 - disponering af midler i 2018", som er et senere punkt på dagsordenen for indeværende møde.

Tidligere sagsfremstilling:

Kommunalbestyrelsen oversendte den 18. april 2016 følgende forslag fra rådmand Balder Mørk Andersen og tidligere kommunalbestyrelsesmedlem Pernille Frahm om at tage cyklen til indkøb.

"SF foreslår, at Frederiksberg Kommune får foretaget en analyse af mulighederne for at gøre det mere attraktivt at benytte cyklen til indkøb samt gennemfører en kampagne for samme.

Begrundelse:

Cyklisterne er også vigtige kunder for Frederiksbergs butikker. En undersøgelse i København fra 2012 viste, at cyklisterne handler for ca. 450 kr. på en indkøbstur, og at ca. 35 pct. af indkøbsturene i hovedstaden foregår på cykel. Dermed står cyklisterne for ca. 29 pct. af omsætningen i de københavnske butikker. Sammenlagt med de gående står disse bløde trafikanter for halvdelen af det samlede forbrug.

I SF mener vi, at der er rum for forbedring på Frederiksberg. Vi kan gøre det endnu nemmere at benytte cykel som transportmiddel på indkøbsture. Ydermere mener vi at der er behov for i højere grad at få tydeliggjort hvor væsentlig en kundegruppe cyklisterne udgør. Der synes således at have været en tendens til i udtalt grad at have fokus på bilisterne i forbindelse med handelslivet.

Det bemærkes, at der i 2015 gennemførtes en COWI-analyse af danskernes handelsliv i syv jyske kommuner, samt at man fx i Gladsaxe Kommune ligeledes i 2015 sammen med Rambøll udfærdigede et idékatalog som et oplæg til debat med detailhandlen i Gladsaxe.

Her noterede man sig bl.a., at en bilparkeringsplads kan rumme cykelstativer til otte cykler, og at en kunde på cykel i gennemsnit handler ind for ca. 40 % af det beløb, en kunde i bil handler for. Derfor kan omlægningen af én parkeringsplads til otte cykelpladser give mulighed for en øget omsætning, når cykelparkering gøres nem og bekvem at

benytte. Ydermere kunne man forestille sig, at der på Frederiksberg var gode muligheder for flexparkering, hvor biler og cykler kan skiftes til at bruge pladsen i henholdsvis dagtimer og aften timer.”

By- og Miljøområdet vurdering:

By- og Miljøområdet vurderer, at en analyse af mulighederne for at gøre det mere attraktivt at benytte cyklen til indkøb er i tråd med en af de beskrevne aktiviteter i Cykelhandlingsplan 2016-18, Bruttokatalog over mulige aktiviteter.

I bruttokataloget er der forslag om en analyse af ture og indkøb på cykel, der skal belyse sammenhængen mellem cykelture og indkøb sammenlignet med øvrige trafikantgruppers indkøb og undersøge, hvordan man kan forbedre vilkårene for cyklister i handelsgaderne, samt belyse hvorvidt der er behov for yderligere prioritering af handlende cyklister på handelsgaderne. Analysen bør fokusere på strøggaderne Gammel Kongevej, Falkoner Allé, Godthåbsvej, Peter Bangs Vej, Vesterbrogade, H.C. Ørstedes Vej og Nordre Fasanvej.

En sådan analyse vil kunne bruges til at fastlægge eventuelle handlinger, herunder f.eks. gennemførelse af en kampagne. Noget af det, der betyder noget for cyklisterne, er muligheden for at parkere i umiddelbar nærhed af målet. Derfor kan analysen pege på en forbedring af parkeringsmuligheder.

Såfremt der afsættes midler i budget 2017 til opfølgning på cykelhandlingsplanen, vil en analyse af ture og indkøb på cykel kunne være en af de aktiviteter, det besluttes at gennemføre.

Økonomi

I givet fald vil en analyse kunne gennemføres for 300.000 kr. Udgifterne til en kampagne vil afhænge af det konkrete indhold og ambitionsniveau, og formentlig ligge i størrelsesordenen 150-200.000 kr.

Borgmesterpåtegning

Ingen.

Behandling

Magistraten den 27. november 2017, den 5. og den 19. februar 2018, By- og Miljøudvalget den 5. marts 2018, Magistraten den 12. marts 2018, Kommunalbestyrelsen den 19. marts 2018.

Historik

Indstilling 22. august 2016, pkt. 278:

By- og Miljøområdet indstiller, hvorvidt Frederiksberg Kommune får foretaget en analyse af mulighederne for at gøre det mere attraktivt at benytte cyklen til indkøb samt gennemfører en kampagne for samme.

Indstilling 29. august 2016, pkt. 344:

By- og Miljøudvalget indstiller, at forslaget fra rådmand Balder Mørk Andersen og kommunalbestyrelsesmedlem Pernille Frahm om at tage cyklen til indkøb oversendes til budgetdrøftelserne.

Magistraten, 29. august 2016, pkt. 344:

Magistraten og By- og Miljøudvalget oversendte sagen til budgetdrøftelserne.

Beslutningsforslaget betragtes herefter som behandlet i budgetprocessen.

Indstilling 27. november 2017, pkt. 478:

Forvaltningen indstiller, at der tages stilling til beslutningsforslaget.

Magistraten, 27. november 2017, pkt. 478:

Magistraten oversendte sagen til den nye valgperiode.

Indstilling 5. februar 2018, pkt. 38:

Forvaltningen indstiller, at der tages stilling til beslutningsforslaget.

Magistraten 2018-21, 5. februar 2018, pkt. 38:

Magistraten udsatte sagen, idet beslutningsforslagsstilleren ikke var til stede.

Magistraten 2018-21, 19. februar 2018, pkt. 55:

Magistraten tilbagesendte forslaget til By- og Miljøudvalget.

Indstilling 19. februar 2018, pkt. 55:

Forvaltningen indstiller, at der tages stilling til beslutningsforslaget.

Indstilling 5. marts 2018, pkt. 67:

Forvaltningen indstiller,
at der tages stilling til beslutningsforslaget.

Indstilling 12. marts 2018, pkt. 114:

By- og Miljøudvalget indstiller,
at Frederiksberg Kommune får foretaget en analyse af mulighederne for at gøre det mere attraktivt at benytte cyklen til indkøb finansieret af midlerne fra opfølgningen på cykelhandlingsplan 2016-2018.

Punkt 73: Nylandsvej 115. Ansøgning om tilladelse til at sammenlægge beboelseslejligheder

03.01.03-G01-1-18

Resume

Der søges om tilladelse til at sammenlægge to beboelseslejligheder i ejendommen Nylandsvej 115. Ansøger ønsker, at ejendommens to beboelseslejligheder, hvor den ene er en kælderlejlighed, sammenlægges, hvorved ejendommen får status som enfamiliehus. Det samlede areal af lejlighederne udgør 550 m², og derfor forelægges ansøgningen til afgørelse i Bolig- og Ejendomsudvalget.

Beslutning

Flertalsindstillingen vedtoges med 16 stemmer (C, B, V, I) mod 8 stemmer (A, Ø, F), idet 1 (Å) undlod at stemme.

Indstilling

Et flertal i Bolig- og Ejendomsudvalget (Nikolaj Bøgh, Helle Sjelle, Alexandra Dessoy og David Munis Zepernick) vedtog at imødekomme ansøgningen om tilladelse til at sammenlægge beboelseslejlighederne.

Et mindretal i Bolig- og Ejendomsudvalget (Malte Mathies Løcke) stemte imod. Malte Mathies Løcke anmodede om at få indbragt sagen for Kommunalbestyrelsen.

Sagsfremstilling

Ejeren af ejendommen Nylandsvej 115, søger om tilladelse til at ændre ejendommens status fra to-familieshus til enfamilieshus. Ejendommens samlede boligareal udgør 550 m².

Ejer, der har købt ejendommen med overtagelse pr. 1. oktober 2017, ønsker at indrette hele ejendommen som bolig for sig selv og sin husstand.

Ejendommen Nylandsvej 115 består ifølge Bygnings- og Boligregisteret af 2 beboelseslejligheder, der har status som helårsboliger, nemlig en lejlighed, der omfatter ejendommens stueetage og 1. sal med et boligareal på 468 m² og en kælderlejlighed med et boligareal på 82 m².

Ejendommen er ifølge Bygnings- og Boligregisteret opført i 1900. Det fremgår af byggesagsarkivet, at der i juli 1899 er søgt om tilladelse til at opføre en 1 etages villa med karlekammer i kælderen og enkelte værelsesrum i tagetagen. Endvidere fremgår det af et notat på kommunens byggesagsarkiv, at der i 1900 blev tinglyst en overenskomst, der pålagde ejendommen den for området gældende villaservitut bl.a. gående ud på, at villaen ikke måtte have mere end 2 beboelsesetager og ikke mere end 2 beboelseslejligheder, hver på mindst 4 værelser foruden køkken og pigekammer. Der var tillagt Kommunalbestyrelsen påtaleret, men ikke dispensationsret til servituten.

I 1928 blev villaen ombygget til en 2 etages villa til 1 familie. Der blev efterfølgende indrettet en 2 værelses lejlighed med tekøkken i kælderen til et ægtepar, der tjente hos den daværende ejer. Kommunalbestyrelsen besluttede i 1937 at undlade at påtale servitutovertrædelsen med hensyn til indretning af lejligheden i kælderen. Tilladelsen til at opretholde lejligheden gjaldt i henhold til en tinglyst deklaration kun for den pågældende ejer. Tilladelsen til lejligheden i kælderen blev senere fornyet flere gange, senest ved påtegning på deklarationen tinglyst i maj 1959, hvor tilladelsen tidsmæssigt var begrænset til den pågældende ejer.

I 1972 blev der for Bygnings- og Byplanudvalget forelagt en ansøgning om tilladelse til at bibeholde en 2-værelses lejlighed i kælderen og til fortsat at udleje lejlighedens 2 værelser enkeltvis med adgang til fælles køkken. Ved forelæggelsen af ansøgningen for udvalget anbefalede forvaltningen af hensyn til ønsket om at bevare kvarteret som villakvarter med familiebeboelse, at der ikke blev givet tilladelse til at opretholde kælderlejligheden til enkeltvis udlejning af de to værelser.

Udvalget besluttede at bemyndige forvaltningen til at indrømme ejeren en ordning, der indebar, at beboelsen i kælderen ikke fik karakter af klublejligheder.

Det fremgår af oplysningerne i Folkeregisteret, at beboelsesværelserne i ejendommens kælderetage efterfølgende har været benyttet som selvstændig bolig, senest i 2017.

Lovgrundlag

Det indgår som en del af de kriterier for sammenlægning af beboelseslejligheder, som Kommunalbestyrelsen vedtog den 25. januar 2016, at beboelseslejligheder i en ejendom, der ved opførelsen var indrettet som og benyttet som bolig for een

husstand, kan sammenlægges uanset ejendommens samlede boligareal.

Det fremgår endvidere af kriterierne, at der ved afgørelser af ansøgninger om tilladelse til at sammenlægge beboelseslejligheder med et samlet boligareal, der er større end 160 m², blandt andre kriterier skal lægges vægt på, om der er tale om at sammenlægge en stuelejlighed med en kælderlejlighed, hvor en sammenlægning gør det muligt at afbryde toilet og øvrige afløb og nedbringe risikoen for oversvømmelse.

Ejendommen er omfattet af byplanvedtægt nr. 27, der er vedtaget af Frederiksberg Kommunalbestyrelse den 18. juni 1973. Det fremgår af denne byplanvedtægts § 2, stk. 2, at kældre, garager og andre udhuse ikke må anvendes til beboelse eller erhvervsvirksomhed, men kun som udenomsrum for den på samme grund værende beboelse.

By- og Miljøområdet vurdering:

Forvaltningens gennemgang af byggesagsarkivets dokumenter har sandsynliggjort, at ejendommen er opført som bolig for een familie, og at der i overensstemmelse med samfundsforholdene på opførelsestidspunktet var indrettet bolig for familiens ansatte (tyende) i ejendommens kælder. Tilladelsen til at opretholde boligen i kælderen er forlænget flere gange, men ved beslutningerne om forlængelse har det været forudsat, at boligen i kælderen skulle benyttes til personer med tilknytning til husstanden, eller tilladelsen er givet som en personlig ordning tidsmæssigt begrænset til ansøger. Dertil kommer, at den ene af ejendommens lejligheder er en kælderlejlighed, som omfattes af det ovenfor beskrevne kriterie, der kan begrunde, at en ansøgning om tilladelse til lejlighedssammenlægning imødekommes.

By- og Miljøområdet vurderer på det foreliggende grundlag, at der kan meddeles tilladelse til at sammenlægge de to bestående beboelseslejligheder.

Økonomi

Ingen

Borgmesterpåtegning

Ingen.

Behandling

Bolig- og Ejendomsudvalget den 5. marts 2018, Kommunalbestyrelsen den 19. marts 2018.
PBM/BG.

Historik

Indstilling 5. marts 2018, pkt. 21:

By- og Miljøområdet indstiller,
at ansøgningen om tilladelse til at sammenlægge beboelseslejlighederne imødekommes.

Bilag

Ansøgning om statusændring.pdf

Punkt 74: Disponering af midler og merfinansiering af puljen til AT-påbud

82.06.00-P20-5-18

Resume

Arbejdstilsynet har i 2017 udstedt påbud på Skolen ved Bülowsvej. Påbuddet omhandler ventilation og temperaturstyring i skolens bygning C, der indeholder undervisningslokaler, forberedelses- og andre opholdsrum. For at løse udfordringerne skal der etableres et central mekanisk ventilationsanlæg i Bygning C.

Yderligere har Arbejdstilsynet i januar 2018 udstedt påbud på SFO Søstjernen, beliggende på Skolen ved Søerne, Niels Ebbesens Vej. Påbuddet vedrører de akustiske forhold i to af SFO'ens fællesrum, hvor personalet udsættes for unødigt og generende støjpåvirkning.

I 2018 er der afsat 3 mio. kr. på AT-puljen. Da udbedringen af de to AT-påbud forventes at koste 5,8 mio. kr., indstilles det, at AT-puljen forøges med 2,8 mio. kr. i 2018, finansieret af pulje til energirenovering og vedligehold.

Beslutning

Kommunalbestyrelsen tiltrådte indstillingen.

Indstilling

Magistraten og Bolig- og Ejendomsudvalget indstiller,

1. at AT-puljen forøges med 2,8 mio. kr. i 2018, som finansieres af pulje til energirenovering og vedligehold,
2. at der disponeres 5,4 mio. kr. til efterlevelse af AT-påbud på Skolen ved Bülowsvej, og
3. at der disponeres 0,4 mio. kr. til efterlevelse af AT-påbud på SFO Søstjernen.

Bolig- og Ejendomsudvalget bemærker, at der med den vedtagne finansiering er færre midler til vedligeholdelse af kommunens øvrige bygninger.

Sagsfremstilling

Baggrund og beskrivelse af AT-puljens formål:

Arbejdstilsynet er myndighed på arbejdsmiljøområdet. Arbejdstilsynets mission er at fremme et sikkert, sundt og udviklende arbejdsmiljø og forebygge arbejdsskader og nedslidning, samt modvirke sygefravær og udstødelse fra arbejdsmarkedet.

I 2009 blev der oprettet en pulje til at imødekomme Arbejdstilsynets påbud. Da kommunens bygninger og institutioner ofte bruges til andre formål end de oprindeligt var bygget til, samtidig med stigende krav til indretningen og anvendelsen af bygningerne, medfører dette generelt løbende påbud. Det er særligt krav til indeklima som de kommunale bygninger i Frederiksberg Kommune rammes af, når Arbejdstilsynet udsteder deres påbud, hvilket fremgår af vedlagte bilag,

Orientering om AT-sager i valgperioden 2014-2017.

Det er vanskeligt at forudsige de årlige udgifter til at imødekomme de stillede AT-påbud, da antal påbud og omfanget af hvert påbud varierer fra år til år. I 2018 er der budgetlagt 3 mio. kr. til AT-puljen.

Skolen på Bülowsvej

Kommunalbestyrelsen blev den 28. august 2017 orienteret om Arbejdstilsynets påbud og blev forelagt en sag omhandlende udmøntning af midler til projektering for etablering af ventilationsanlæg og midler til etablering af solfilm for at imødekomme påbud om for høje temperaturer i bygningerne (se bilag).

Arbejdstilsynet har været på tilsynsbesøg den 3. maj 2017 på Skolen på Bülowsvej og givet to AT-påbud:

1. Kommunen skal sikre, at der er frisk luft i bygning C på Fuglevangsvej 5:

”Virksomheden påbydes at sikre, at virksomhedens arbejdsrum får tilført frisk luft uden generende træk. Hvis det ikke på forsvarlig måde kan opnås tilstrækkelig luftfornyelse gennem vinduer, døre, ventiler og lignede til det fri, skal der indrettes en mekanisk ventilation, der giver tilstrækkelig tilførsel af frisk luft, af passende temperatur og fugtighed.”

2. Kommunen skal sikre en passende temperatur i bygning C på Fuglevangsvej 5:

”Virksomheden påbydes at sikre en passende temperatur, i virksomhedens arbejdsrum.”

Arbejdstilsynet har fastsat en tidsfrist for afhjælpning af påbuddene til den 15. december 2017. Denne frist er forlænget til 15. oktober 2018, idet det vil kræve større ombygninger at skabe tilstrækkelig luftkvalitet på skolen. Derfor vil det ikke umiddelbart kunne udføres, mens skolen er i funktion. Derfor foreslås denne del af påbuddet udført i skolens sommerferie i sommeren 2018.

Påbuddene foreslås afhjulpet på følgende måde:

Der er behov for at etablere mekanisk balanceret ventilation i bygning C for at kunne holde CO2 niveauet i lokalerne under Arbejdstilsynets grænseværdier, samtidig med at der undgås trækgener. Da bygningen er på knap 3.000 m², vil dette være et omfattende arbejde. Der etableres et centralt placeret ventilationsanlæg. Eksisterende lodrette bygningsmæssige kanaler benyttes til indtag, afkast og indblæsning, udsugning for hver etage. Det udføres strømpeforing på eksisterende kanaler for at undgå utætheder.

Løsningen der foreslås for hver grupperum er, at der udføres synligt kanalsystem med synlige ventilationsarmaturer. Eksisterende lofter bibeholdes, men lysarmaturer udskiftes delvist i lokaler, hvor disse er placeret uhensigtsmæssigt i forhold til kommende kanalsystem. Fordelen ved løsningen er en hurtigere montage, hertil lavere omkostninger og bevarelse af loftshøjde. Ulempen er synlige kanaler og øget rengøring af disse. Håndværkerudgiften inkl. uforudsete er 5.000.000 kr.

Såfremt der ikke ønskes synlige kanaler i grupperum, kan der som alternativt også udføres akustiklofter og ny belysningsarmaturer. Kanalsystem monteres således over det nye nedhængte loft, ventilationsarmaturer monteres i loftssystemet. Fordelen er at lofter og belysning gøres mere ensartet og opdateres i stand. Derudover vil rummet få et mere simpelt udtryk. Ulempen er mindre loftshøjde, en højere omkostning og længere montage tid. Håndværkerudgiften inkl. uforudsete er 6.500.000 kr.

SFO Søstjernen

Arbejdstilsynet har den 4. januar 2018 været på tilsynsbesøg på SFO Søstjernen, hvor de ud fra flere faktorer har vurderet, at der i to fællesrum ikke er tilfredsstillende akustiske forhold, og har således givet et påbud om udbedring.

I Arbejdstilsynets begrundelse for påbuddet skriver de blandt andet, at der forekommer tydelig og hørbar støj på trods af, at børnenes aktiviteter i rummet ikke er særlig larmende. At de ansatte beskriver gener af støj, som medfører, at telefonsamtaler er vanskelige at udføre, udtrætning i ører og hoved, samt at høj tale er nødvendig for at kommunikere med børn og kollegaer.

Herudover bemærker Arbejdstilsynet, at fællesrummene er udført i ”fortrinsvis hårde materialer, herunder pudsede vægge, linoleumsgulve”.

Det foreslås, at AT-påbuddet kan imødekommes ved, at der opsættes lydabsorberende akustikplader i loft og vægge.

By- og Miljøområdet vurderer:

By- og Miljøområdet vurderer, at AT-påbuddet på Skolen på Bülowvej kan imødekommes ved den foreslåede løsning. Den foreslåede løsning er tillige den mest optimale løsning i forhold til bevarelsen af bygningens udtryk, samt har økonomiske og udførelsesmæssige fordele.

For AT-påbuddet på SFO-Søstjernen vurderer By- og Miljøområdet, at AT-påbuddet kan imødekommes ved opsætning af lydabsorberende akustikplader.

Økonomi

Skolen ved Bülowvej

Håndværkerudgifter	4,3 mio. kr.
Uforudsete udgifter	0,7 mio. kr.
Rådgiverhonorar	0,4 mio. kr.
I alt	5,4 mio. kr.

SFO Søstjernen

Håndværkerudgifter	0,3 mio. kr.
Uforudsete udgifter	0,05 mio. kr.
Rådgiverhonorar	0,05 mio. kr.
I alt	0,4 mio. kr.

Puljen til afhjælpning af AT påbud er budgetlagt til 3 mio. kr. i 2018 og vil dermed ikke kunne dække udgiften til et ventilationsanlæg på Skolen ved Bülowsvej og akustik forhold på SFO Søstjernen. Derfor er der behov for yderligere finansiering. Det indstilles, at puljen forøges med 2,8 mio. kr. i 2018, finansieret af pulje til energirenovering og vedligehold, jf. sag "Disponering af midler til energirenovering og vedligehold af kommunale ejendomme 2018", der behandles på mødet den 5. marts 2018

Såfremt AT-påbuddet på Skolen på Bülowsvej skal løses med skjulte kanaler, skal AT-puljen forøges med yderligere 1,5 mio. kr., så puljen samlet set bliver på 7,4 mio. kr. De yderligere merudgifter vil i givet fald skulle finansieres via et fravalg af projekter for 1,5 mio.kr. i sagen om "Disponering af midler til energirenovering og vedligehold af kommunale ejendomme 2018", som behandles på samme Bolig- og Ejendomsudvalgsmøde den 5. marts 2018.

Borgmesterpåtegning

Intet at bemærke.

Behandling

Bolig- og Ejendomsudvalget den 5. marts 2018, Magistraten den 12. marts 2018, Kommunalbestyrelsen den 19. marts 2018.

PB/SVS

Historik

Indstilling 5. marts 2018, pkt. 23:

By- og Miljøområdet indstiller,

1. at anlægsbevilling og rådighedsbeløb på AT-puljen forøges med 2,8 mio. kr. i 2018 finansieret ved nedskrivning af pulje til energirenovering og vedligehold i 2018,
2. at der disponeres 5,4 mio. kr. til efterlevelse af AT-påbud på Skolen ved Bülowsvej finansieret af det afsatte rådighedsbeløb i 2018,
3. at der disponeres 0,4 mio. kr. til efterlevelse af AT-påbud på SFO Søstjernen finansieret af det afsatte rådighedsbeløb i 2018.

Indstilling 12. marts 2018, pkt. 115:

Bolig- og Ejendomsudvalget indstiller,

1. at AT-puljen forøges med 2,8 mio. kr. i 2018, som finansieres af pulje til energirenovering og vedligehold,
2. at der disponeres 5,4 mio. kr. til efterlevelse af AT-påbud på Skolen ved Bülowsvej, og
3. at der disponeres 0,4 mio. kr. til efterlevelse af AT-påbud på SFO Søstjernen.

Udvalget bemærker, at der med den vedtagne finansiering er færre midler til vedligeholdelse af kommunens øvrige bygninger.

Bilag

Orientering om AT-sager i valgperioden 2014-2017 BEU 23.10.17

Ref. Disponering af midler til afhjælpning af AT-påbud - KB 28.08.17

Bevillingsskema - Puljen til AT-påbud

Punkt 75: Disponering af midler til energirenovering og vedligehold af kommunale ejendomme 2018

82.07.00-G01-12-16

Resume

Med henblik på at sikre de kommunale bygninger en længere levetid og en rimelig vedligeholdelsesstand, har der igennem en årrække været afsat en særlig pulje til renovering og vedligeholdelsesarbejder af kommunale og selvejende institutionsbygninger.

Der er i 2018 afsat 25 mio. kr. i en pulje til energirenovering og vedligehold af kommunale ejendomme. Puljens formål er at kombinere vedligehold med energieffektiviseringer. I sagen indstilles det, at Kommunalbestyrelsen afsætter bevilling og rådighedsbeløb til specificerede vedligeholdelsesprojekter for i alt 22,2 mio. kr.

Beslutning

Kommunalbestyrelsen tiltrådte indstillingen.

Indstilling

Magistraten og Bolig- og Ejendomsudvalget indstiller,

1. at der afsættes bevilling og rådighedsbeløb for i alt 22,2 mio. kr. finansieret af puljen til energirenovering og vedligehold af kommunale ejendomme 2018 til de i sagen specificerede arbejder,
2. at AT-puljen forøges med 2,8 mio. kr. finansieret af puljen til energirenovering og vedligehold af kommunale ejendomme 2018.

Sagsfremstilling

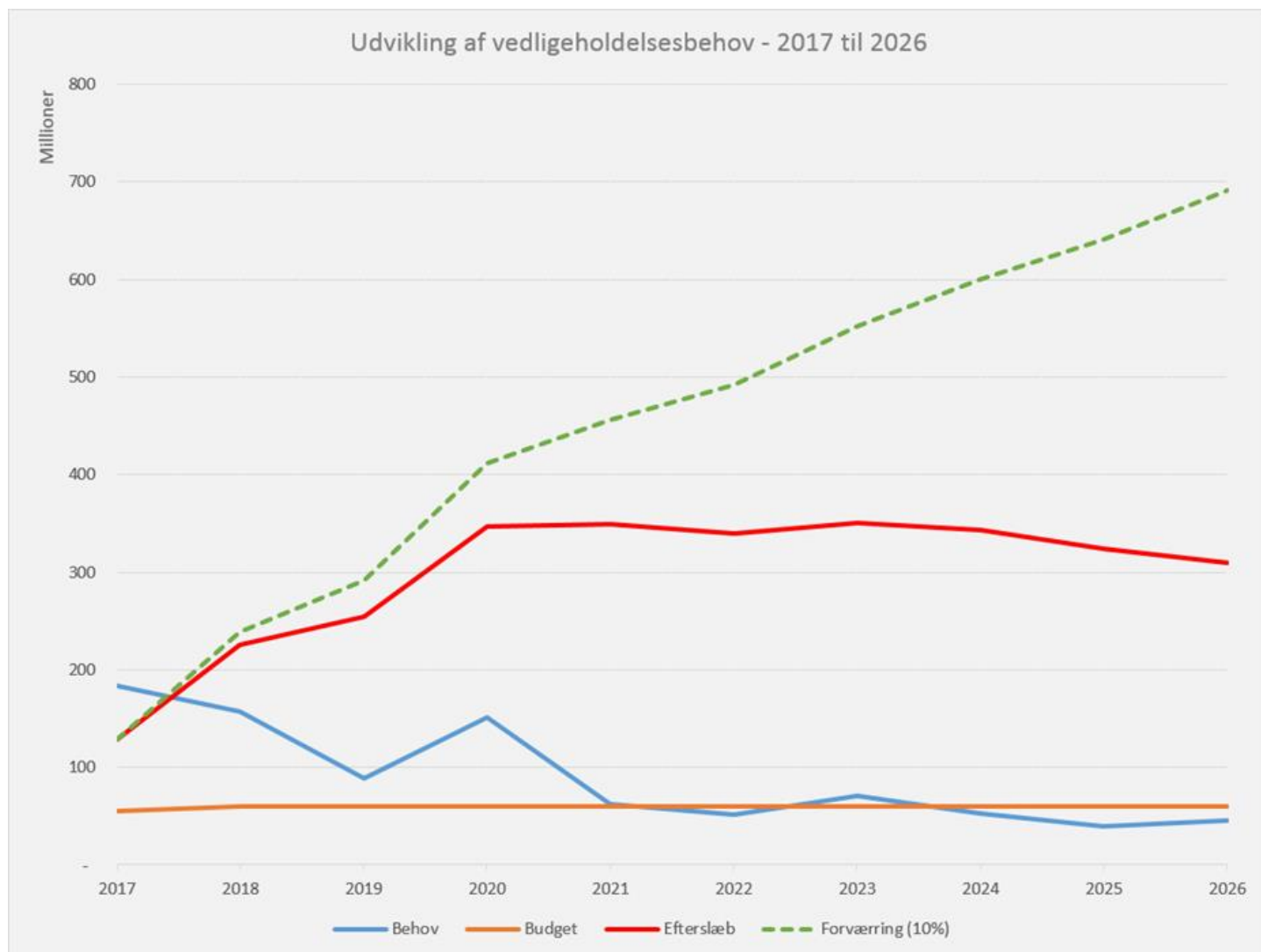
Der har i en længere periode været et ufinansieret vedligeholdelsesbehov på de kommunale bygninger på Frederiksberg. For at få et overblik over vedligeholdelsesbehovet – og for at få et grundlag for at kunne planlægge vedligeholdelsesarbejderne – har forvaltningen i samarbejde med det tidligere rådgivningsfirma Alectia A/S udarbejdet vedligeholdelsesrapporten ”Vedligeholdstilsyn 2013-2022”. Den seneste opdatering af rapporten viser, at der ved udgangen af 2018 vil være et vedligeholdelsesbehov frem mod 2025 på ca. 300 mio. kr. Behovet dækker Frederiksberg Kommunes ejendomsportefølje med undtagelse af rådhuset og beboelsesejendomme med tilstrækkelige henlæggelser samt almene boliger med balanceløse.

Historisk set har der i en årrække været afsat en pulje til ekstraordinært vedligehold, for at forlænge levetiden på de kommunale bygninger og sikre, at bygningerne er i en rimelig vedligeholdelsesstand. Samtidig har der frem til og med 2016 været en pulje til energirenovering med formålet at foretage energirenoveringer gennem ESCO-projektet på kommunale bygninger. Fra 2017 blev puljen til energirenoveringer og puljen til ekstraordinært vedligehold slået sammen til én samlet pulje, hvor der i Budget 2017 var afsat 22,5 mio. kr., stigende til 25 mio. kr. i 2018 og 30 mio. kr. årligt i 2019 og frem.

Til enhver ejendomsportefølje eksisterer der et vedligeholdelsesbehov som varetages af et givent budget. Vedligeholdelsesbehovet afspejler den naturlige slitage af ejendommenes bygningsdele. Eksempelvis nedbrydes malingen på overfladebehandlede vinduer, typisk over 5-7 år og efter denne periode, vil der være behov for malerbehandling af vinduernes overflade. Såfremt dette arbejde ikke udføres, betegnes dette vedligeholdelsesbehov som et ufinansieret vedligeholdelsesbehov eller efterslæb.

Såfremt et givent efterslæb ikke afhjælpes, forværres bygningsdelens tilstand sig erfaringsmæssigt med omkring 10% per år, hvilket også forøger omkostningen til opretning af bygningsdelen. Der tillægges således en forværringsfaktor, af det ufinansierede vedligeholdelsesbehov. Nedenfor er en grafisk fremstilling af vedligeholdelsesbehov for ejendomsporteføljen i Frederiksberg Kommune.

Den orange kurve viser budgettet for 2017 på 55 mio. kr. og fra 2018-2026 på 60 mio. kr. per år. Heri er indeholdt, både den almindelige drift og puljen til energirenovering og vedligehold. Den blå kurve viser ejendomsporteføljens vedligeholdelsesbehov. Den røde kurve viser det akkumulerede efterslæb (det ufinansierede vedligeholdelsesbehov), og sidst viser den grønne kurve det akkumulerede efterslæb med en 10% forværringsfaktor.

For puljen til energirenovering og vedligehold, er nedsat ”Styregruppe for vedligehold”, med repræsentanter fra By- og Miljøområdet, Børne- og Ungeområdet, Social-, og Sundheds- og Arbejdsmarkedsområdet og Kultur- og Fritidsafdelingen. I styregruppen arbejdes bl.a. på at indføre Bolig- og Ejendomsudvalget yderligere i udfordringerne med kommunens fremtidige vedligeholdelsesbehov. Det forventes, at der præsenteres en sag senere i 2018 vedrørende dette.

Der er automatisk låneadgang for kommuner, når der investeres i energiforbedringer i eksisterende bygninger ud fra en række kriterier, jf. Bekendtgørelse om kommunernes låntagning mv. Det er ved budgetvedtagelsen forudsat, at 50 pct. af de afsatte 25 mio. kr. for puljen skal investeres i energiforbedringer med låneadgang.

By- og Miljøområdet prioriterer puljen på tværs af ejendomsporteføljen. På denne måde sikres både en helhedsbetragtning og prioritering af midlerne for at imødekomme en mere tværgående tilgang til prioriteringen af vedligeholdelse, kombineret med energiforbedringer.

Udmøntning af puljen for 2018 er ligeledes drøftet tværgående mellem forvaltningsområderne i styregruppen for vedligehold. Prioriteringen tager udgangspunkt i følgende elementer: De overordnede kriterier for udvælgelsen af vedligeholdelsesarbejderne er baseret på følgende:

- Lovpligtige tiltag/risiko for personskaade - eksempelvis nye krav til sikkerhed i elevatorer eller fare for nedstyrtning af tagsten. I de tilfælde, hvor der vurderes at være en risiko for personskaade på en bygningsdel, sørger forvaltningen altid for at afværge disse med det samme, enten med en permanent løsning eller midlertidig løsning i tilfælde, hvor der ikke kan findes finansiering med det samme. Projekter, der prioriteres med dette udgangspunkt i puljen, er således arbejder som kun midlertidig er blevet løst.
- Stor risiko for følgeskader på tilstødende bygningsdele - I nogle tilfælde vil nedslidte bygningsdele, f.eks. huller i et tag, give vandskader på andre bygningsdele.
- Nedbringelse af akut/afhjælpende vedligeholdelse - Totaludskiftning af nogle bygningsdele, kan i mange tilfælde være afværgende for akut udkald af håndværkere. Dette i modsætning til partielle udskiftninger eller reparationer, hvor der ikke kan stilles garanti for nye skader.
- Helhedsrenoveringer hvor det er økonomisk muligt - Når der prioriteres, kan det være fordelagtigt at bruge midlerne mere kvalitativt, da man således kan opnå besparelser ved færre byggepladser, kombineret med færre gener for vores brugere ved på grund af færre gentagelse entrepriser på de samme bygninger. Yderligere giver denne tilgang også et bedre æstetisk udtryk for ejendommene, da flere af bygningsdelene i højere grad vil have samme vedligeholdelsesmæssige stand.
- Halvdelen af arbejderne (energirenoveringer) skal være låneadgangsgivende
- Energirenoveringer laves primært i forbindelse med almindelige vedligeholdelse af klimaskærm og tekniske anlæg - Der er således ikke tilstrækkelige midler til alene at prioritere energioptimeringer af vores ejendomme.

På baggrund af ovenstående foreslås puljen i 2018 bevilget til specificerede projekter: 22,2 mio. kr. jf. nedenstående skema, inkl. projektledelse og rådgivning på i alt 3,5 mio. kr.

Til håndtering af puljen til energi og vedligeholdelse er der behov for både intern og ekstern projektledelse, styring og rådgivning. Hertil er afsat samlet 3,5 mio. kr., idet den rette fordeling mellem intern og ekstern rådgivning endnu ikke er klarlagt.

Nedenfor er kort beskrevet de 25 vedligeholdelsesprojekter. Listen er opdelt efter forvaltningsområderne og ejendommenes funktion. Alle projekterne planlægges at blive gennemført i 2018.

Projekternes budgetpriser er baseret på erfaringspriser og overslagene, hvori der påregnes usikkerhed på op til 15 %.

Skoler, SFO'er og klubber (BUO)

Skolen ved Nordens Plads, Sofus Francks Vænge 28	1,65 mio. kr.

Projektet vil indeholde:

- Eftergang og reparation tagbelægninger
- Istandsættelse af sternkanter, brøstningsplader samt trægavle
- Isolering i tagkonstruktionen og udskiftning af varmekilder.
- Udskiftning af vinduer/døre
- Isolering af gavle

Ny Hollænderskolen, Hollændervej 3	1,25 mio. kr.

Projektet vil indeholde:

- Udskiftning af ventilationsaggregat
- Udskiftning af tagvinduer

Skolen ved Søerne, Niels Ebbesens Vej 10	0,95 mio. kr.

Projektet vil indeholde:

- Udskiftning af tagvinduer
- Forbedring af isolering i tagrum
- Vinduer/døre, i opgange, udskiftning træ

Søndermarkskolen, Hoffmeyersvej 32	0,68 mio. kr.

Projektet vil indeholde:

- Opsætning af afskærmning ved solceller
- Udbedring af fuger i murværk hovedbygning
- Efterisolering af skunke i biologilokale

Skolen ved Bülowvej, Fuglevangsvej 5	0,3 mio. kr.

Projektet vil indeholde:

- Udskiftning af tagvinduer

Tre Falke Skolen, Sønderjyllands Allé 4	0,25 mio. kr.

Projektet vil indeholde:

- Maleristsandsættelse af vinduer og døre

Nordstrand, koloni, Skærbygårdsvej 15	0,25 mio. kr.

Projektet vil indeholde:
· Istandsættelse af træfacade

Skolen på La Cours Vej, La Cours Vej 2

**0,2
mio.
kr.**

Projektet vil indeholde:
· Understrykning og eftergang af tag på hovedbygning

Lindevangskolen, P.G. Ramms Allé 26

**0,14
mio.
kr.**

Projektet vil indeholde:
· Montering af forsatsruder i klasseværelser

Daginstitutioner (BUO)

Sneglehuset, børnehus, Segelckesvej 7

**1,4
mio.
kr.**

Projektet vil indeholde:
· Udskiftning af tagbelægning
· Udskiftning af vinduer og døre

Sankt Jørgen, børnehus, Vodroffsvej 44-48

**0,9
mio.
kr.**

Projektet vil indeholde:
· Udskiftning af vinduer og døre

Falkonergården, Børneringens børnehus, Falkoner Allé 130

**0,53
mio.
kr.**

Projektet vil indeholde:
· Udskiftning af kviste
· Udskiftning af tagrender og nedløbsrør

Frederiksberg Sogns Børnehus, Storm Petersens Vej 5

**0,25
mio.
kr.**

Projektet vil indeholde:
· Etablering af nyt ventilationsanlæg

Pelikanen, børnehus, Junggreensvej 12B

**0,25
mio.
kr.**

Projektet vil indeholde:
· Istandsættelse af træfacade

Øvrige institutioner (SSA)

Kong Frederiks IXs hjem, Kirstinedalsvej 11-15

2,98
mio.
kr.

Projektet vil indeholde:

- Udbedring/udskiftning af faldstammer
- Udbedring/udskiftning af stigestrenger
- Renovering på elevatorer

Allégårdens Ungdomspension, Frederiksberg Allé 48

0,85
mio.
kr.

Projektet vil indeholde:

- Udbedring af vinduer

Magneten, Bernhard Bangs Allé 43

0,5
mio.
kr.

Projektet vil indeholde:

- Istandsættelse af støttemur mod nabo

Bakkegården, pensionat, Bakkegårds Allé 18

0,31
mio.
kr.

Projektet vil indeholde:

- Renovering af elevator

Positivgruppen, Tesdorfsvej 23

0,3
mio.
kr.

Projektet vil indeholde:

- Udskiftning af vinduer og døre

Idræt og kultur (KF)

Frederiksberg Stadion, Tribune, Sønderjyllands Allé 6

0,5
mio.
kr.

Projektet vil indeholde:

- Istandsættelse af tribune

Hovedbibliotek, Falkonér Plads 3

0,31
mio.
kr.

Projektet vil indeholde:

- Renovering af elevator

Udlejning, beboelse (BMO)

Beboelsesejendommen på Storm Petersens Vej 4-6, Storm Petersens Vej 4-6	2,22 mio. kr.

Projektet vil indeholde:

- Udbedring af faldstammer og delvis udskiftning af brugsvandsrør
- Udskiftning af vinder og døre

Beboelsesejendommen på Gustav Johannsens Vej 50-60, Gustav Johannsens Vej 50-60	0,25 mio. kr.

Projektet vil indeholde:

- Maling af kældervinduer
- Eftergang og understrykning af tag

Beboelsesejendommen på Lauritz Sørensens Vej 1, Lauritz Sørensens Vej 1	0,25 mio. kr.

Projektet vil indeholde:

- Udskiftning af vinduer

Beboelsesejendommen på Gustav Johannsens Vej 37, Gustav Johannsens Vej 37	0,23 mio. kr.

Projektet vil indeholde:

- Eftergang og understrykning af tag

Ejendomsuafhængige aktiviteter / Andet

Andre energioptimeringsprojekter	1,0 mio. kr.

Projektet vil indeholde:

- Generel energioptimering i forbindelse med div. vedligeholdelsesarbejder i 2018. Både i forbindelse med projekterne i indeværende pulje, men også projekter, der udføres i den almindelige drift af de kommunale ejendomme.

Intern og ekstern rådgivning	3,5 mio. kr.

Projektet vil indeholde:

- Til udførelse af puljens projekter udnyttes både intern og ekstern projektledelse og styring.

Udbud

Frederiksberg Kommune indgik i januar 2018 nye rammeaftaler for fagentrepriser. Disse rammeaftaler benyttes ved udførelse af de valgte projekter, hvor disse kan udføres i fag- eller hovedentreprise.

By- og Miljøområdet vurdering

By- og Miljøområdet vurderer, at der med disse arbejder opnås et nødvendigt løft i enkelte bygningers vedligeholdelse, samt opnås lånegivende energieffektiviseringer.

Forvaltningen vurderer også, at det er hensigtsmæssigt at bevilge den samlede pulje med denne sag, da mange af projekterne skal opstartes hurtigst muligt, for at opgaverne skal kunne udføres i 2018.

Økonomi

Der er i budget 2018 afsat 25 mio. kr. til pulje til energirenovering og vedligehold af kommunale ejendomme 2018. Der indstilles, at det afsatte rådighedsbeløb på puljen til energirenovering og vedligehold på 22,2 mio. kr. bevilges til de overfor beskrevne projekter. Endvidere indstilles det, at AT-puljen forøges med 2,8 mio. kr. finansieret af puljen til energirenovering og vedligehold jf. sag ”Disponering af midler og merfinansiering af pulje til AT-påbud”, der behandles på samme måde.

Økonomien i de enkelte projekter er indledende budgetpriser som er baseret på erfaringspriser og overslag. For vedligeholdelsesprojekter af denne type indregnes en usikkerhed på op til 15 %.

For at imødekomme denne usikkerhed er der i de enkelte projektet indregnet uforudseelige omkostninger, tilpassende den forventede risiko for hvert af projekterne.

I forbindelse med viderekvalificering af projekterne og udbud af samme, forventes der således en afvigelse fra de præsenterede budgetpriser. Ved sådanne afvigelser, revideres enten omfang eller kvalitet, hvor det muligt og kan forsvares. Evt. nødvendige meromkostninger finansieres over de almindelige driftsmidler hvor det er økonomisk muligt.

Borgmesterpåtegning

Intet at bemærke.

Behandling

Bolig- og Ejendomsudvalget den 5. marts 2018, Magistraten den 12. marts 2018, Kommunalbestyrelsen den 19. marts 2018.
PB/SVS

Historik

Indstilling 5. marts 2018, pkt. 24:

By- og Miljøområdet indstiller,
at der anlægsbevilges i alt 22,2 mio. kr. finansieret af rådighedsbeløb afsat på puljen til energirenovering og vedligehold af kommunale ejendomme i 2018 til de i sagen specificerede arbejder

Indstilling 12. marts 2018, pkt. 116:

Bolig- og Ejendomsudvalget indstiller,

1. at der afsættes bevilling og rådighedsbeløb for i alt 22,2 mio. kr. finansieret af puljen til energirenovering og vedligehold af kommunale ejendomme 2018 til de i sagen specificerede arbejder,
2. at AT-puljen forøges med 2,8 mio. kr. finansieret af puljen til energirenovering og vedligehold af kommunale ejendomme 2018.

Punkt 76: Sammenlægning af Frederiksberg Kommunes trangslegat med Carl og Albertine Feilbergs legat

00.06.00-G01-1-12

Resume

Kommunalbestyrelsen skal som legatbestyrelse for både Frederiksberg Kommunes trangslegat og Carl og Albertine Feilbergs legat beslutte, om der ønskes en sammenlægning af de to legater, med trangslegatet som den fortsættende fond.

Beslutning

Kommunalbestyrelsen tiltrådte indstillingen.

Indstilling

Magistraten indstiller at anbefale overfor Kommunalbestyrelsen som legatbestyrelse

- at Frederiksberg Kommunes trangslegat og Carl og Albertine Feilbergs legat sammenlægges, med trangslegatet som fortsættende fond.
- at borgmesteren og kommunaldirektøren bemyndiges til at underskrive vedtægtstillæg (bilag 1) til brug for indsendelse til Civilstyrelsen.

Sagsfremstilling

Kommunalbestyrelsen besluttede den 19. juni 2017, at ejendommen Falkoner Alle 114A m.fl., tilhørende Carl og Albertine Feilbergs legat, skulle sælges for 20,5 mio. kr. Som en konsekvens af salget skulle ejendommen "skrives ud" af vedtægterne i Carl og Albertine Feilbergs legat, og derefter ville legatet få et formål, der havde mange lighedspunkter med formålet i Frederiksberg Kommunes trangslegat. Endvidere ville en sammenlægning af de to legater medføre et stærkere legat med flere midler og færre administrative byrder. Kommunalbestyrelsen besluttede derfor at søge Civilstyrelsen om tilladelse til sammenlægning af Frederiksberg Kommunes trangslegat med Carl og Albertine Feilbergs legat, med trangslegatet som fortsættende fond.

På baggrund af anmodningen om sammenlægning afgav Civilstyrelsen den 1. februar 2018 tilladelse til sammenlægning af de to legater, med trangslegatet som den fortsættende fond. Sammenlægningen er betinget af, at der ikke sker ændringer af de oprindelige formål, og at der heller ikke sker indskrænkninger i rettigheder eller berettigede forventninger om ydelser fra legaterne. Det var endvidere en betingelse, at der i de nye vedtægter eller et tillæg hertil bliver indsat en fordelingsnøgle, hvorefter det fortsættende legats overskud skal anvendes til de oprindelige formål for de sammenlagte fonde. På den baggrund er der lavet udkast til tillæg til fundats til trangslegatet (bilag 1) hvor Civilstyrelsens betingelser er imødekommet.

Når Kommunalbestyrelsen, som legatbestyrelse, har godkendt sammenlægningen af de to legater og vedtægtstillægget (bilag 1), bliver beslutningen og tillægget indsendt til Civilstyrelsen. Efter Civilstyrelsens endelige godkendelse bliver de to legater sammenlagt.

Økonomi

Sagen har ikke økonomiske konsekvenser for kommunen, men en sammenlægning vil betyde færre administrative byrder for kommunen, da der kun skal ske administration af ét legat.

Borgmesterpåtegning

Ingen.

Behandling

Magistraten den 5. marts 2018 og Kommunalbestyrelsen den 19. marts 2018.

Historik

Sagen om sammenlægning af de to legater har været til behandling i Magistraten den 12. juni 2017 og Kommunalbestyrelsen den 19. juni 2017.

Indstilling 5. marts 2018, pkt. 86:

Serviceområdet indstiller at anbefale overfor Kommunalbestyrelsen som legatbestyrelse

- at Frederiksberg Kommunes trangslegat og Carl og Albertine Feilbergs legat sammenlægges, med trangslegatet som fortsættende fond.
- at borgmesteren og kommunaldirektøren bemyndiges til at underskrive vedtægtstillæg (bilag 1) til brug for indsendelse til Civilstyrelsen.

Bilag

Trangslegatet - tillæg II til fundats

Punkt 77: Forslag til beslutning fra kommunalbestyrelsesmedlem Mette Bang Larsen om forsøg med 30 timers arbejdsuge

81.10.00-G01-3-17

Resume

Beslutningsforslaget drejer sig om, at Frederiksberg Kommune skal igangsætte et forsøg, hvor 35-50 kommunale medarbejdere får 30 timers arbejdsuge med fuld personale- og lønkompensation.

Beslutning

Udsat.

Indstilling

Et flertal i Magistraten (Borgmesteren, Pernille Høxbro, Simon Aggesen, Flemming Brank, Sine Heltberg, Lone Loklindt, Jan E. Jørgensen, Laura Lindahl) indstiller, at beslutningsforslaget forkastes, idet det vurderes, at effekten ikke vil stå mål med den betydelige udgift, det vil koste at gennemføre forslaget. Det skal i øvrigt bemærkes, at der på Kommunalbestyrelsens foranledning i 2017 (sag nr. 167) er igangsat et forløb i organisationen, hvor der sættes fokus på mulighederne for fleksibel arbejdstid indenfor de eksisterende overenskomstmæssige rammer.

Et mindretal i Magistraten (Thyge Enevoldsen) indstiller, at beslutningsforslaget tiltrædes.

Et andet mindretal i Magistraten (Balder Mørk Andersen, Mette Bram) tog forbehold.

Sagsfremstilling

Magistraten udsatte på mødet den 5. marts 2018 sagen på en opgørelse af, hvad forslaget vil komme til at koste, hvis det omfattede samtlige ansatte i Frederiksberg Kommune, samt en vurdering af, om det er lovligt at lave et projekt, der omfatter enkelte personalegrupper.

Den samlede lønsum for medarbejdere i Frederiksberg Kommune udgør i 2018 ca. 2,395 mia. kr. Såfremt forslaget skal omfatte alle medarbejdere i Frederiksberg Kommune, vil det med de angivne beregningsforudsætninger betyde en merudgift på 23 %. Med en sådan forudsætning vil merudgiften være på ca. 551 mio. kr. Såfremt forsøget medfører mindre sygefravær, vil omkostningen kunne mindskes. Med det nuværende sygefravær vil den mindreudgift dog maksimalt kunne beløbe sig til ca. 110 mio. kr., hvorfra der skal trækkes den sygerefusion, længerevarende sygefravær medfører. Det er således vurderingen, at et forsøg, der omfatter alle medarbejdere, som minimum vil koste netto 441 mio. kr. med de givne forudsætninger.

Alle ansatte (ekskl. selvejende institutioner)

i mio. kr.

Overenskomstområde/ stillingskategori	Nuværende udgift ved alle ansatte	Forsøgets samlede udgift	Merudgift ved forsøg (23%)	Sygefravær i %	Nuværende omkostning til sygefravær (som søges sænket)
Alle grupper	2.395	2.946	551	4,6%	110

Det er vurderingen, at pilotprojektet er lovligt at gennemføre og primært ville skulle etableres indenfor rammerne for lokal løndannelse. Der vil være en række løn- og overenskomstmæssige hensyn af mere teknisk karakter, som skal iagttages og i givet fald aftales, hvilket der ikke på nuværende tidspunkt er taget konkret stilling til.

Sagsfremstillingen fra den 5. marts 2018:

Magistraten udsatte på mødet den 5. februar 2018 sagen, idet forvaltningen blev anmodet om at foretage en beregning baseret på pædagoger, SOSU-medarbejdere og hjemmehjælpere. Beregningen fremgår af vedlagte bilag, idet det bemærkes, at beregningen er baseret på pædagoger, SOSU-assistenten og SOSU-hjælperen. Årsagen til dette er, at antallet af hjemmehjælpere er så lavt, at en beregning med baggrund i disse ikke kan betragtes som valid.

Sagsfremstillingen fra den 5. februar 2018:

Kommunalbestyrelsen besluttede på mødet den 9. oktober 2017 at oversende kommunalbestyrelsesmedlem Mette Bang Larsens forslag om forsøg med 30 timers arbejdsuge til behandling i Magistraten.

Kommunalbestyrelsesmedlem Mette Bang Larsen foreslog på vegne af Enhedslisten, at "Frederiksberg Kommune igangsætter et forsøg, hvor 35-50 kommunale medarbejdere får 30 timers arbejdsuge med fuld personale- og lønkompensation.

Begrundelse

Formålet med forsøget er at styrke kvaliteten af det udførte arbejde, sikre et godt arbejdsmiljø samt sænke sygefraværet markant. Valget af medarbejdere samt antal skal bygge på en forudgående analyse af hvilke personalegrupper, der vil have det største udbytte, i forhold til formålet."

Forvaltningen har vurderet forslaget, herunder i forhold til økonomiske konsekvenser.

Økonomi og beregningsforudsætninger

Det ønskede forsøg vil fordyre lønudgifterne betydeligt. En nedsættelse i arbejdstid vil betyde, at omkostningerne til løn forøges med 23 %, da der erlægges 30 timers arbejde for 37 løntimer pr. uge og hermed skulle ansættes flere medarbejdere til at løse de samme opgaver.

Ovenstående ville for konkrete stillingskategorier betyde merudgifter som vist i oversigten nedenfor. Ved beregningerne er der taget udgangspunkt i forsøg med 50 nuværende medarbejdere inden for 5 store medarbejdergrupper. Udgifterne i sidste kolonne er de nuværende udgifter til sygefravær inden for stillingskategorierne (dog uden indregning af refusionsindtægter). Det vil således koste ca. 5 mio. kr. at gennemføre forsøget med 50 medarbejdere. Såfremt forsøget medfører mindre sygefravær, vil omkostningen kunne mindskes. Med det nuværende sygefravær vil den mindredgift dog maksimalt kunne beløbe sig til ca. 1 mio. kr., hvorfra der skal trækkes den sygerefusion, længerevarende sygefravær medfører. Det er således vurderingen, at et forsøg for 50 medarbejdere minimum vil koste netto 4 mio. kr. med de givne forudsætninger.

Stillingskategori inden for overenskomstområdet	Nuværende udgift ved 50 personer	Forsøgets samlede udgift (23 % forøgelse)	Merudgift ved forsøg	Sygefravær i % for perioden oktober 2016 til og med september 2017	Nuværende omkostning til sygefravær (som søges sænket)
Pædagoger i daginst./klub/skolefr.	20.659.450	25.411.124	4.751.674	5,1 %	1.053.632
Lærere m.fl. i folkeskolen og spec. undervisning	24.872.750	30.593.483	5.720.733	4,2 %	1.044.656
Social- og sundhedspersonale	19.510.000	23.997.300	4.487.300	6,1 %	1.190.110
Syge- og sundhedspersonale	22.238.950	27.353.909	5.114.959	4,9 %	1.089.709
FKF og HK administration og IT	22.173.950	27.273.959	5.100.009	4,7 %	1.042.176

Kilde: KRL lokale Løndata, årsstatistik 2016.

Beregningsforudsætninger:

Alle har samme stillingskategori og tjener en gennemsnitsløn. Det lægges til grund, at beskæftigelsesgraden ændres fra 37 til 30 timer uden lønning.

Grundlaget for merudgiftsberegningen er bruttoårlsløn (grundløn, tillæg, genetillæg, pensionsbidrag og feriegodtgørelse) baseret på den gennemsnitlige årlsløn for en medarbejder. Der er kompenseret for tjenestemænds manglende pensionsindbetalinger.

Effekt

Der er ikke forskningsmæssig evidens for, at en nedsat arbejdstid med fuld lønkompensation medfører de ønskede effekter.

HR-afdelingen har taget kontakt til Aalborg Universitet for at høre deres erfaringer, da de tidligere har udtalt sig om lignende sager. Aalborg Universitet har ikke selv udført forskning inden for området, men henviser til lignende forsøg på et plejehjem i Umeå, Sverige. Sygefraværet steg imod forventning fra 8 pct. til 9,3 pct. efter indførelse af en 30 timers arbejdsuge med fuld lønkompensation. Det kan dog ikke konkluderes, at der er direkte sammenhæng mellem nedsat arbejdstid og stigning i sygefraværet.

Ved forespørgsel til hjemmeplejen kan det oplyses, at man forventer, at ordningen vil medføre bedre rekrutteringsmuligheder (høj timeløn i Frederiksberg Kommune samt bedre balance mellem arbejde og familieliv). Der vil

dog være udfordringer i forhold til aftenvagter og nattevagter, da de allerede er på en deltidsnorm. Herudover vil nedsat arbejdstid kunne ramme borgerne, idet genkendelighedsprincippet (man kender de kommunale medarbejdere, som kommer i hjemmet) vil blive endnu sværere at gennemføre, da der er længere tid imellem, at medarbejderen er på arbejde.

Fleksibel arbejdstid

I øvrigt skal HR-afdelingen henvise til sag om fleksibel arbejdstid behandlet på Kommunalbestyrelsens møde den 22. maj 2017 – punkt 167. Der er findes allerede muligheder for at ændre timenormen med eller uden lønkompensation i de eksisterende overenskomster, aftaler, mv. Sagen er blevet drøftet på Hovedudvalgets møde den 13. december 2017, og der sættes nu yderligere fokus på de eksisterende muligheder i overenskomster, aftaler og kutyper i forhold til at kunne imødekomme medarbejdernes ønsker om en fleksibel arbejdstid i det omfang, at det er driftsmæssigt muligt.

Hovedudvalget har som en del af indsatsen besluttet at udbrede drøftelserne herom til Område-MED'erne, da der er forskellige muligheder og vilkår inden for de forskellige sektorer.

Økonomi

Der henvises til beregningerne i sagsfremstillingen.

Borgmesterpåtegning

Ingen.

Behandling

Magistraten den 5. februar og den 5. og 12. marts 2018 samt Kommunalbestyrelsen den 19. marts 2018.

Historik

Indstilling 5. marts 2018, pkt. 83:

Forvaltningen indstiller, at beslutningsforslaget forkastes, idet det vurderes, at effekten ikke vil stå mål med den betydelige udgift, det vil koste at gennemføre forslaget. Det skal i øvrigt bemærkes, at der på Kommunalbestyrelsens foranledning i 2017 (sag nr. 167) er igangsat et forløb i organisationen, hvor der sættes fokus på mulighederne for fleksibel arbejdstid indenfor de eksisterende overenskomstmæssige rammer.

Indstilling 12. marts 2018, pkt. 101:

Forvaltningen indstiller, at beslutningsforslaget forkastes, idet det vurderes, at effekten ikke vil stå mål med den betydelige udgift, det vil koste at gennemføre forslaget. Det skal i øvrigt bemærkes, at der på Kommunalbestyrelsens foranledning i 2017 (sag nr. 167) er igangsat et forløb i organisationen, hvor der sættes fokus på mulighederne for fleksibel arbejdstid indenfor de eksisterende overenskomstmæssige rammer.

Bilag

Bilag supplerende udgiftsberegninger

Punkt 78: Pris- og lønregulering af bestyrelseshonorarer i selskaber

00.00.00-G01-10-18

Resume

Borgerrepræsentationen har den 30. november 2017 godkendt en indstilling fra Københavns Kommunes økonomiudvalg om regulering af bestyrelseshonorarer i visse nærmere beskrevne selskaber.

På den baggrund har forvaltningen udarbejdet en tilsvarende sag for de selskaber, som beslutningen fra Københavns Kommune omfatter, og som er relevant for Frederiksberg Kommunes vedkommende.

Beslutning

Kommunalbestyrelsen tiltrådte indstillingen.

Indstilling

Magistraten indstiller,

- at bestyrelseshonorarerne i Metroselskabet I/S og Centralkommunernes Transmissionsselskab fastholdes på det nuværende niveau
- at bestyrelseshonorarerne i Metroselskabet I/S fra 2018 og frem reguleres én gang årligt med Danmarks Statistiks samlede lønindeks for private virksomheder og organisationer, jf. reguleringsretningslinjerne for statens selskaber
- at bestyrelseshonorarerne i Centralkommunernes Transmissionsselskab I/S reguleres én gang årligt pr. 1.april med en reguleringsprocent på baggrund af lønudviklingen på det kommunale og regionale arbejdsmarked, jf. Økonomi- og Indenrigsministeriets vederlagsbekendtgørelse.

Sagsfremstilling

Transport-, Bygnings- og Boligministeriet henvendte sig den 28. marts 2017 til Københavns Kommune med forslag om, at bestyrelseshonorarerne i Metroselskabet I/S og Udviklingsselskabet By & Havn I/S fra 2018 skulle reguleres, da honorarerne ikke havde været reguleret siden selskabernes etablering i 2007. Samtidig foreslog ministeriet, at der fremadrettet bør ske en årlig pris- og lønregulering af honorarerne. Transport-, Bygnings- og Boligministeriet oplyste desuden, at der allerede er sket justering af bestyrelseshonorarerne i andre selskaber, som staten er enejer eller medejer af.

På den baggrund blev der den 30. november 2017 forelagt en sag for Borgerrepræsentationen i Københavns Kommune, hvor der konkret blev taget stilling til bestyrelseshonorarer i større selskaber, som Københavns Kommune er medejer af.

Mødesagen vedlægges. Som det fremgår tiltrådte Borgerrepræsentationen en indstilling om regulering af bestyrelseshonorarerne i flere af de selskaber, som Københavns Kommune er medejer af.

På baggrund af henvendelsen fra Transport-, Bygnings- og Boligministeriet og beslutningen fra Borgerrepræsentationen i Københavns Kommune har Serviceområdet fundet det naturligt at forelægge en tilsvarende sag for Kommunalbestyrelsen vedrørende de selskaber, som Frederiksberg Kommune er medejer af, og som er omfattet af beslutningen truffet af Borgerrepræsentation - dvs. konkret Metroselskabet I/S og Centralkommunernes Transmissionsselskab I/S.

Serviceområdet anbefaler på den baggrund, at Frederiksberg Kommunalbestyrelse træffer samme beslutning som Københavns Borgerrepræsentation om en pris- og lønregulering af bestyrelseshonorarerne i Metroselskabet I/S og en tilsvarende regulering af bestyrelseshonorarerne i Centralkommunernes Transmissionsselskab (CTR I/S) svarende til andre kommunale § 60 fællesskaber.

Efter sagens behandling i Magistraten og efterfølgende Kommunalbestyrelsen vil Serviceområdet meddele den trufne beslutning til de to selskaber og Københavns Kommune med henblik på, at selskaberne på deres førstkomende møde i deres kompetente organer kan fremlægge Frederiksberg Kommunes beslutning til videre behandling. For metroselskabets vedkommende fastsættes vederlaget til bestyrelsens medlemmer på det ordinære interessentskabsmøde under hensyn til hvervets art og arbejdets forventede omfang. For CTR's vedkommende fremgår det af vedtægternes § 11, stk. 5, at bestyrelsen fastsætter de nærmere regler for sit virke, herunder størrelsen af vederlag, diæter og godtgørelser til bestyrelsens medlemmer.

Økonomi

Ingen direkte bevillingsmæssige konsekvenser for Frederiksberg Kommune, idet merudgiften finansieres af de to selskaber og kommunens bidrag reguleres.

Borgmesterpåtegning

Ingen.

Behandling

Magistraten den 12. marts 2018 og Kommunalbestyrelsen den 19. marts 2018.

Historik

Indstilling 12. marts 2018, pkt. 102:

Serviceområdet indstiller,

- at bestyrelseshonorarerne i Metroselskabet I/S og Centralkommunernes Transmissionsselskab fastholdes på det nuværende niveau
- at bestyrelseshonorarerne i Metroselskabet I/S fra 2018 og frem reguleres én gang årligt med Danmarks Statistiks samlede lønindeks for private virksomheder og organisationer, jf. reguleringsretningslinjerne for statens selskaber
- at bestyrelseshonorarerne i Centralkommunernes Transmissionsselskab I/S reguleres én gang årligt pr. 1.april med en reguleringsprocent på baggrund af lønudviklingen på det kommunale og regionale arbejdsmarked, jf. Økonomi- og Indenrigsministeriets vederlagsbekendtgørelse.

Bilag

Mødesag fra Københavns Kommune - 30. november 2017

Punkt 79: Driftsoverførsler 2017 til 2018

00.32.00-G01-1-18

Resume

På baggrund af årsregnskabet er driftsoverførslerne 2017 – 2018 opgjort i henhold til kommunens regler på området. Med denne sag forelægges de overførsler, der er omfattet af reglerne for automatiske overførsler. De ansøgte overførsler vil blive forelagt i forbindelse med 1. forventet regnskab den 16. april 2018.

Beslutning

Kommunalbestyrelsen tiltrådte indstillingen.

Indstilling

Magistraten indstiller:

- At Akaciegården kompenseres for halvdelen af dens merforbrug på 5,0 mio. kr., svarende til en kompensation på 2,5 mio. kr., og at det resterende merforbrug afdrages over 4 år fra 2019. Det betyder, at der tillægsbevilges -0,6 mio. kr. om året vedrørende Akaciegården i 2019 - 2022 med modpost på usikkerhedspuljen, idet udviklingen på Akaciegården følges nøje.
- At der netto tillægsbevilges overførte mindreudgifter på 20,1 mio. kr. og mindreindtægter på 2,3 mio. kr. (i alt netto 17,8 mio. kr.) fra 2017 til 2018 og 0,9 mio. kr. i netto mindreudgifter til 2019 vedrørende automatiske overførsler inden for servicerammen finansieret af usikkerhedspuljen.
- At der netto tillægsbevilges overførte mindreudgifter fra 2017 på 0,5 mio. kr. til 2018 vedr. automatiske overførsler uden for servicerammen finansieret af kassen.

Forvaltningen blev fremover anmodet om at beskrive, hvorfor en given institution ikke foreslås at få overført mindreforbrug.

Sagsfremstilling

Med henvisning til Principper for økonomistyring i Frederiksberg Kommune, afsnit 11.4, har institutioner efter regnskabsårets afslutning adgang til at overføre uforbrugte midler til det efterfølgende regnskabsår inden for nærmere fastsatte regler. Muligheden for at overføre midler mellem årene skal sikre en hensigtsmæssig prioritering af ressourcer på tværs af regnskabsår. Tilsvarende regler gælder eksternt finansierede projekter og politisk vedtagne projekter, som ikke kan afsluttes inden for et regnskabsår. Derudover er der ved særlige omstændigheder mulighed for at ansøge om overførsler for områder, der falder uden for de automatiske overførsler.

1. Automatiske driftsoverførsler 2017-2018

Med baggrund i det afsluttede regnskab 2017 er de automatiske overførsler opgjort til i alt 18,3 mio. kr., hvoraf de 17,8 mio. kr. er inden for servicerammen mens 0,5 mio. kr. er uden for servicerammen.

Tabel 1 viser de automatiske overførsler fordelt på udvalg, mens vedlagte bilag viser regnskab og overførsel på enkelte institutioner og projekter per udvalg. Socialtilsynet udviser mindreudgifter i regnskabet på 1,1 mio. kr. Socialtilsynet har fuld overførselsadgang, og der overføres 0,2 mio. kr. til 2018 og 0,9 mio. kr. til 2019 til dækning af forskydning i aktiviteter.

Tabel 1. Automatiske driftsoverførsler, 2017 - 2018 (Kategori A, B og C i bilag 1)

Mio. kr.	Decentrale mindreforbrug	Decentrale merforbrug	Eksternt finansierede projekter samt politisk vedtagne projekter	Automatiske overførsler i alt
Udvalg	A		B + C	(A+B+C)
Magistraten	-1,9	1,0	-0,9	-1,8
Bolig- og Ejendomsudvalget	-	-	-	-
Undervisningsudvalget	-4,1	3,7	-2,0	-2,4
Sundheds- og Omsorgsudvalget*	-2,3	0,6	-1,4	-3,0
Kultur- og Fritidsudvalget	-0,8	-	-0,5	-1,3
Børneudvalget	-6,6	1,6	-0,2	-5,2
Socialudvalget	-2,1	1,1	-1,9	-2,9
By- og Miljøudvalget	-	-	-	-
Arbejdsmarkeds- og Uddannelsesudvalget	-0,6	-	-1,1	-1,7
I alt	-18,5	8,0	-7,9	-18,3
- Heraf serviceudgifter	-18,0	8,0	-7,9	-17,8
- Heraf overførselsudgifter	-0,5	-	-	-0,5

Note: - = mindreforbrug i 2017, mindreforbruget på 500 t.kr. uden for servicerammen vedrører F86 under AUU.

Note: Opgørelsen af driftsoverførslerne er lavet pba. årsregnskabet og dermed ud fra den gamle udvalgsstruktur.

*Overførsel af udgifts- og indtægtsbudget vedrørende værdighedsmilliarden, jf. vedlagte bilag, er betinget af Sundheds- og Ældreministeriets godkendelse. Dette er på linje med tidligere års praksis. Korrigeret for kompensation af Akaciegårdens merforbrug, jf. nedenstående afsnit.

Størstedelen af merforbruget på Sundheds- og Omsorgsudvalgets område udgøres af et merforbrug på Akaciegården på 5,0 mio. kr. Grundet de særlige omstændigheder og for at sikre rammerne for en ansvarlig drift af institutionen i 2018 og frem, er det forvaltningens anbefaling, at Akaciegården delvist kompenseres for merforbruget i forbindelse med de automatiske overførsler. Der lægges op til, at kun halvdelen af merforbruget overføres. Den halvdel af merforbruget (2,5 mio. kr.), der overføres, foreslås afdraget over en 4-årig periode startende i 2019. Der fremlægges nærmere status og redegørelse vedr. merforbrug samt vurdering og handleplan vedrørende Akaciegårdens fremtidige styring mv. i april møderækken i tilknytning til 1. forventet regnskab 2018. Der er korrigeret for kompensation af merforbruget i ovenstående tabel således, at Akaciegårdens merforbrug ikke indgår.

2. Driftsoverførsler ved 3. forventet regnskab 2017

Ved Kommunalbestyrelsens behandling af 3. forventet regnskab den 4. december 2017 blev det besluttet at godkende ansøgte overførsler for 14,4 mio. kr. på service og 1,7 på overførsler fra 2017 til 2018 og budgetoverslagsår. De blev fordelt på følgende vis:

Tabel 2. Godkendte driftsoverførsler fra 3. forventet regnskab 2017					
Mio. kr.	2017	2018	2019	2020	2021
Service	-14,4	13,9	0,5	-	-
Overførsler	-1,7	1,7	-	-	-

3. Særligt vedrørende fremrykninger fra 2018 til 2017

For bedre at udnytte servicerammen i 2017 blev der i forbindelse med månedsopfølgningen for september 2017 besluttet at fremrykke en række planlagte driftsudgifter fra 2018 til 2017. Der blev i alt fremrykket 4,3 mio. kr., som alle er forbrugt. Nedenstående tabel viser fremrykninger og tilhørende forbrug i 2017.

Tabel 3. Status på fremrykkede driftsudgifter fra 2018 til 2017		
Mio. kr.	Fremrykkede driftsudgifter	Forbrug 2017
Udvalg	A	B
Magistraten	-	-
Bolig- og Ejendomsudvalget	-	-
Undervisningsudvalget*	0,8	0,8
Sundheds- og Omsorgsudvalget	-	-
Kultur- og Fritidsudvalget	2,1	2,1
Børneudvalget*	0,6	0,6
Socialudvalget	-	-
By- og Miljøudvalget	0,8	0,8
Arbejdsmarkeds- og Uddannelsesudvalget	-	-
I alt	4,3	4,3

4. Håndtering af overførslerne

I budget 2018 indgår usikkerhedspuljen, der på nuværende tidspunkt udgør 20,0 mio. kr. Ovenfor fremgår det, at såfremt de automatiske overførsler tiltrædes, vil der være en overførsel på 17,8 mio. kr. med modpost på usikkerhedspuljen, og 0,5 mio. kr. med modpost på kassen.

Dermed giver det efter de automatiske overførsler en usikkerhedspulje på 2,2 mio. kr. i 2018.
En udspecificering af mindreudgifter fremgår af vedlagte bilag.

Økonomi

Sagen har følgende økonomiske konsekvenser, såfremt den tiltrædes:

- Der netto tillægsbevilges 17,8 mio. kr. i 2018, 0,3 mio. kr. i 2019 og -0,6 mio. kr. om året i 2020 – 2022 med modpost på usikkerhedspuljen.
- Der tillægsbevilges 0,5 mio. kr. med modpost på kassen.

Borgmesterpåtegning

Intet at bemærke.

Behandling

Magistraten den 12. marts 2018, til orientering i fagudvalg den 12. marts 2018, Kommunalbestyrelsen den 19. marts 2018.

Historik

Indstilling 12. marts 2018, pkt. 104:

Direktionen indstiller til Magistraten og til orientering i fagudvalg:

- At Akaciegården kompenseres for halvdelen af dens merforbrug på 5,0 mio. kr., svarende til en kompensation på 2,5 mio. kr., og at det resterende merforbrug afdrages over 4 år fra 2019. Det betyder, at der tillægsbevilges -0,6 mio. kr. om året vedrørende Akaciegården i 2019 - 2022 med modpost på usikkerhedspuljen.
- At der netto tillægsbevilges overførte mindreudgifter på 20,1 mio. kr. og mindreindtægter på 2,3 mio. kr. (i alt netto 17,8 mio. kr.) fra 2017 til 2018 og 0,9 mio. kr. i netto mindreudgifter til 2019 vedrørende automatiske overførsler inden for servicerammen finansieret af usikkerhedspuljen.
- At der netto tillægsbevilges overførte mindreudgifter fra 2017 på 0,5 mio. kr. til 2018 vedr. automatiske overførsler uden for servicerammen finansieret af kassen.

Bilag

01 Magistraten - driftsoverførsler 2017-2018

02 Bolig- Ejendomsudvalget - driftsoverførsler 2017-2018

03 Undervisningsudvalget - driftsoverførsler 2017-2018

04 Sundheds- og Omsorgsudvalget - driftsoverførsler 2017-2018

05 Kultur- og Fritidsudvalget - driftsoverførsler 2017-2018

06 Børneudvalget - driftsoverførsler 2017-2018

07 Socialudvalget - driftsoverførsler 2017-2018

08 By- og Miljøudvalget - driftsoverførsler 2017-2018

09 Arbejdsmarkeds- og Uddannelsesudvalget - overførsler 17-18

Punkt 80: Anlægsoverførsler 2017 til 2018

00.30.08-000-3-17

Resume

Ifølge styringsreglerne opgøres ved regnskabsårets slutning uforbrugte rådighedsbeløb på årets igangværende anlægsprojekter med henblik på at opgøre de automatiske overførsler.

Beslutning

Kommunalbestyrelsen tiltrådte indstillingen.

Indstilling

Magistraten indstiller, at:

- uforbrugte rådighedsbeløb på 66,4 mio. kr. vedrørende udgifter inden for anlægsrammen og 13,3 mio. kr. vedrørende udgifter uden for anlægsrammen (ældreboliger, klimatilpasning samt forsyningsvirksomhed) samt indtægter på 40,9 mio. kr. overføres til 2018 som tillægsbevillinger, jf. bilag 1
- anlægsudgifter inden for anlægsrammen finansieres i 2018 ved opskrivning på 66,4 mio. kr. af den afsatte negative pulje i 2018
- anlægsudgifter uden for anlægsrammen finansieres af lånoptagelse på 13,3 mio. kr. i 2018
- der tillægsbevilges lånoptagelse for yderligere 8,5 mio. kr. i 2018 som følge af overførte rådighedsbeløb i 3. forventet regnskab i 2017
- at overførte anlægsindtægter på 40,9 mio. kr. tilgår kassen
- anlægsbevillingerne justeres teknisk med i alt -7,8 mio. kr. på udgiftssiden jf. bilag 1.

Sagsfremstilling

Ifølge styringsreglerne opgøres ved regnskabsårets slutning uforbrugte rådighedsbeløb på årets igangværende anlægsprojekter med henblik på at opgøre de automatiske overførsler. Jf. Principper for økonomistyring i Frederiksberg Kommune afsnit 11.4 er kriterierne for, hvornår et anlægsprojekt falder ind under den automatiske rulning af rådighedsbeløb, følgende:

1. at Kommunalbestyrelsen har meddelt en anlægsbevilling, og projektet ikke er afsluttet, eller
2. at der er afsat rådighedsbeløb på efterfølgende års investeringsplan.
3. For puljer gælder det, at udisponerede puljemidler ikke overføres. Delprojekter godkendt i fagudvalg følger reglerne beskrevet ovenfor.

Af bilag 1 fremgår de enkelte anlægsprojekters uforbrugte rådighedsbeløb i 2017, og det er anført, hvorvidt beløbet overføres til 2018. Endvidere fremgår det af bilag 1. hvilke anlæg, der er lukket i 2017.

Bilag 2 viser de projekter, hvor overførslen afviger fra de automatiske overførselsregler.

Opmærksomhedspunkter

Der er afsat en negativ pulje på 50,6 mio. kr. i 2017 under Magistraten med det formål at overholde den kommunale anlægsramme. Puljen er udmøntet til formålet og overføres ikke.

De ansøgte overførsler inden for rammen udgør 66,4 mio. kr. og er således større end de uforbrugte rådighedsbeløb på 15,7 mio. kr. Det skyldes udmøntningen af den negative pulje på 50,6 mio. kr. under Magistraten, samt at projekter, som afsluttes med merforbrug, nedskriver det uforbrugte rådighedsbeløb, men ikke overføres til 2018.

Niveauet for overførsler inden for anlægsrammen fra 2017-2018 er 66,4 mio. kr. Fra 2016-2017 var beløbet 46,4 mio. kr. Der er således tale om et større beløb af overførte rådighedsbeløb end tidligere år.

Tabel 1. Uforbrugte rådighedsbeløb samt overførsler pr. udvalg

1.000 kr.	U/I	2017 korr. (A)	Forbrug 2017 (B)	Uforbrugt rådighedsbeløb 2017 (A-B)	Overføres fra 2017 til 2018	Teknisk korrektion af anlægsbev.
Skattefinansieret	U	389.719	366.664	23.055	74.142	-7.801
	I	-103.866	-65.967	-37.899	-40.851	0
Heraf inden for ramme	U	352.974	337.261	15.713	66.425	0

Heraf uden for ramme	U	36.745	29.403	7.342	7.717	0
Magistraten*	U	89	44.483	-44.394	6.858	0
	I	-40.136	-31.235	-8.901	-8.900	0
Bolig- og Ejendomsudvalget	U	68.588	62.609	5.979	9.521	-1.649
	I	-17.926	-17.258	-668	-3.189	0
Undervisningsudvalget	U	100.145	85.911	14.234	13.324	0
	I	0	0	0	0	0
Sundheds- og Omsorgsudvalget	U	31.849	21.401	10.448	10.509	0
	I	-10.174	-4.404	-5.770	-6.200	0
Kultur- og Fritidsudvalget	U	19.292	16.110	3.182	3.399	-524
	I	-19.026	-5.000	-14.026	-14.026	0
Børneudvalget	U	17.546	13.281	4.265	2.273	-2.000
	I	0	0	0	0	0
Socialudvalget	U	36.837	30.175	6.662	6.457	0
	I	-2.331	-432	-1.899	-1.899	0
By- og Miljøudvalget	U	115.374	92.694	22.680	21.801	-3.628
	I	-14.273	-7.637	-6.636	-6.637	0
Brugerfinansieret område	U	20.743	15.491	5.252	5.602	0
(alt uden for ramme)	I	0	-10	10	0	0
By- og Miljøudvalget	U	20.743	15.491	5.252	5.602	0
	I	0	-10	10	0	0

(*) Inkl. negativ pulje på -50,6 mio. kr.

Teknisk korrektion af anlægsbevillinger

Anlægsbevillingerne korrigeres med samlet set -7,8 mio. kr. på udgiftssiden (Angivet på projektniveau i bilag 1). Justeringerne af anlægsbevillingerne skyldes, at der er foretaget omplacering af rådighedsbeløb, uden at anlægsbevillingerne er justeret tilsvarende. Ændringerne har ingen konsekvenser for kassen.

Økonomi

På det skattefinansierede område søges om overførsel af bruttoanlægsudgifter på i alt 74,1 mio. kr. og bruttoanlægsindtægter på i alt 40,9 mio. kr. som tillægsbevillinger i 2018. De overførte anlægsindtægter tilgår kassen. Tillægsbevilling på 66,4 mio. kr. inden for anlægsrammen modregnes i en negativ pulje i 2018, som udmøntes ved kommende omperiodiseringer af rådighedsbeløb. Med denne indstillings tillægsbevillinger udgør puljen 87,5 mio. kr. i 2018.

Tillægsbevilling vedrørende mindreforbrug på klimatilpasningstiltag i samarbejde med Frederiksberg Forsyning på i alt 5,6 mio. kr. reducerer lånoptagelsen i 2017 og finansieres fuldt af lånoptagelse i 2018. Derudover overføres lånoptagelse for i alt 8,5 mio. kr. fra 2017 til 2018 som følge af overførte rådighedsbeløb i 3. forventet regnskab i 2017.

Tabel 2. viser en oversigt over tillægsbevillinger i 2018 tiltrådt med sagen.

Overførsler	<i>mio. kr.</i>
Anlægsudgifter	74,1
Brugerfinansierede anlægsudgifter	5,6
Anlægsindtægter	-40,9
Finansiering	
Anlægsramme	-66,4
Kasse	40,9
Lånoptagelse	-13,3
Overførte lån vedr. Klimatilpasning i 2018	-8,5

Borgmesterpåtegning

Intet at bemærke.

Behandling

Magistraten den 12. marts 2018, Kommunalbestyrelsen den 19. marts 2018.

Historik

Indstilling 12. marts 2018, pkt. 105:

Direktionen indstiller, at:

- uforbrugte rådighedsbeløb på 66,4 mio. kr. vedrørende udgifter inden for anlægsrammen og 13,3 mio. kr. vedrørende udgifter uden for anlægsrammen (ældreboliger, klimatilpasning samt forsyningsvirksomhed) samt indtægter på 40,9 mio. kr. overføres til 2018 som tillægsbevillinger, jf. bilag 1
- anlægsudgifter inden for anlægsrammen finansieres i 2018 ved opskrivning på 66,4 mio. kr. af den afsatte negative pulje i 2018
- anlægsudgifter uden for anlægsrammen finansieres af lånoptagelse på 13,3 mio. kr. i 2018
- der tillægsbevilges lånoptagelse for yderligere 8,5 mio. kr. i 2018 som følge af overførte rådighedsbeløb i 3. forventet regnskab i 2017
- at overførte anlægsindtægter på 40,9 mio. kr. tilgår kassen
- anlægsbevillingerne justeres teknisk med i alt -7,8 mio. kr. på udgiftssiden jf. bilag 1
- fagudvalgene tager overførsel af uforbrugte rådighedsbeløb på anlæg til orientering.

Bilag

Bilag 1.

Bilag 2.

Punkt 81: Forslag til beslutning fra rådmand Balder Mørk Andersen om sagsfremstillinger ved udbud

88.00.04-S00-1-17

Resume

Rådmand Balder Mørk Andersen har stillet forslag vedrørende forhold, som skal belyses i sagsfremstillingen, når der fremlægges forslag om udbud af kommunens egne opgaver. Det drejer sig dels om et estimat for de timer, der for forvaltningen forventes at medgå ved udarbejdelse af kommunens kontrolbud, dels en vurdering af, om overdragelse af en given opgave til en privat leverandør eventuelt vil betyde tab af intern synergi i kommunen.

Beslutning

Kommunalbestyrelsen tiltrådte indstillingen.

Indstilling

Magistraten indstiller, at beslutningsforslaget tiltrædes.

Sagsfremstilling

Rådmand Balder Mørk Andersen har stillet følgende beslutningsforslag:

"SF foreslår, at sagsfremstillinger vedrørende udbud suppleres med vurderinger angående eventuelt tab af intern synergi i kommunen, samt af en opgørelse over hvor mange forvaltningstimer der er gået til at udarbejde kontrolbud, og hvilken værdi dette andrager.

Begrundelse: Fra medarbejderside er der fremkommet relevant kritik af, at ledere i berørte afdelinger, der evt. skal konkurrenceudsættes, har brugt mange arbejdstimer på arbejdet med udfærdigelse af kontrolbud, hvilket har haft negativ effekt på den daglige drift og har besværliggjort andre initiativer. Kommunalbestyrelsen bør konkret kunne blive klogere på disse procesmæssige konsekvenser ved et udbud. Endvidere bør vurderingen af, hvorvidt kommunen mister intern synergi ved en evt. konkurrenceudsættelse, også være et gennemgående aspekt i forbindelse med udbuddet".

Frederiksberg Kommune har en klar målsætning om effektivisering på de forskellige kommunale områder via konkurrenceudsættelse af såvel varer og tjenester, som af kommunens egne opgaver. Udbud er således et tværgående effektiviserings- og forbedringsspor, hvor der hvert år indgår konkrete mål som led i Budgetforliget. Formålet er gennem dialog med de private virksomheder at skabe bedre og mere effektive kommunale ydelser, men også gerne at gøre de kommunale ydelser økonomisk mere effektive. Fra 2011 til indgangen af 2018 er der samlet skabt effektiviseringer svarende til ca. en kvart milliard kroner - og ved indgangen til 2018 er der skabt et økonomisk råderum svarende til ca. 65 mio. kr. årligt via gennemførelse af udbud for en bred vifte af opgaver.

På linje med kommunens øvrige såvel tværgående som områderrelaterede effektiviseringer er der omkostninger forbundet med dette arbejde, herunder eventuel udarbejdelse af kontrolbud. Dette skal dog også ses i sammenhæng med den løbende forpligtigelse til at effektivisere arbejdsgangene til gavn for borgerne, som hver enkelt institution m.v. naturligvis bruger ressourcer på. Derfor opgør forvaltningen alene, hvad et kontrolbud indebærer af ekstraudgifter ud over, hvad der er afsat i budgettet. Dette gøres i form af, at forvaltningen ved udbudssager anmoder om, at der afsættes midler til konsulentbistand eller frikøb af medarbejdere i forbindelse med kontrolbuddet.

Kommunen kan konkurrenceudsætte områder, som udføres og løses internt. Det sker for at skabe klarhed over, om private virksomheder kan varetage opgaverne bedre og billigere, samt om de kommunale virksomheder/institutioner/afdelinger kan levere smartere og mere effektivt. Det er her vigtigt at understrege, at kvaliteten af en given opgave fastholdes uændret, med mindre der er et politisk ønske om at ændre det givne niveau.

I forbindelse med disse konkurrenceudsættelser indgår det som en fast regel, at Magistraten konkret skal tage stilling til, om det faglige område, der konkurrenceudsættes, skal have mulighed for at afgive et *kontrolbud*. I stort set alle sager besluttet det, at der skal udarbejdes et kontrolbud. Det sker for at give medarbejderne mulighed for kritisk at vurdere egen produktion og som led i en inddragelse af de medarbejdere, som kan blive berørt, men også som led i en naturlig og innovativ udvikling af kommunens områder. Der gives den enkelte institution mulighed for innovativt at gennemgå kommunens/institutionens leverance af en ydelse, hvilket der ofte ikke er tid til. Kontrolbud afgives efter centralt fastsatte retningslinjer på landsplan, hvilket skal sikre, at kontrolbuddet medtager alle relevante omkostninger med henblik på at sikre en fair konkurrence i forhold til de private tilbudsgivere.

Det koster interne ressourcer at gennemføre et kontrolbud, ligesom det koster ressourcer for eksterne tilbudsgivere at byde på kommunens udbud. Kontrolbuddet skal afgives på baggrund af det samme udbudsmateriale som eksterne aktører byder på. Internt i kommunen er der umiddelbart en fordel i forhold til at byde på egne opgaver grundet det indgående kendskab til det område, som konkurrenceudsættes. Ofte bringer medarbejderinddragelsen i kontrolbuddet nye ideer frem. I hver udbudssag sikres det, at der ikke er habilitetsmæssige problemer i forhold til de interne ressourcer, der har været med til at udarbejde udbudsmaterialet, og dem, som udfærdiger kontrolbuddet.

I nogle større sager er det valgt at yde honorar til personale, der har været ekstraordinært belastet af arbejdet med udarbejdelse af et kontrolbud. Som udgangspunkt vil dette arbejde dog blive tilrettelagt under hensyntagen til de berørte

medarbejderes øvrige arbejde, dvs. svarende til håndtering af andre spidsbelastningsopgaver. Udarbejdelsen af et kontrolbud betragtes også som en mulighed for at vurdere eksisterende arbejdsgange og tilbud til borgerne. Dette betyder ofte, at arbejdsgange og tilbud ændres til gavn for de ansatte og borgerne, samt at den kommunale institution vinder udbuddet.

I forhold til kontrolbud vælges det for visse opgaver at inddrage eksterne konsulenter med henblik på at kvalitetssikre kontrolbuddet og styrke personalets forslag. Det er samtidig et positivt signal til de private leverandører.

Når det gælder spørgsmålet om et eventuelt tab af *intern synergi*, såfremt et udbud af kommunens egne opgaver resulterer i en overdragelse til en privat leverandør, er det et forhold, som forvaltningen i dag medtager i vurderingen af, hvorvidt det er hensigtsmæssigt at udbyde en konkret opgave - og hvorledes den skal afgrænses.

Det kan eksempelvis dreje sig om, hvorvidt der afgives kompetence eller kapacitet, som kan få betydning for den fremtidige opgavevaretagelse. I en række sager gælder det imidlertid, at der ved givne udbud fortsat vil være en kommunal opgavevaretagelse. Her vil der under kontraktperioden omvendt være mulighed for at sikre synergi mellem den kommunale og private part med sigte på gensidig læring og udvikling af opgaven. Generelt gælder det, at der ved udbud opstår en dialog på flere planer mellem de kommunale institutioner og de tilsvarende private institutioner, som er med til, for begge parter, at styrke innovative og nye måder at håndtere opgaven til gavn for borgerne som for de ansatte, som opnår ny viden. For de private virksomheder styrker det deres konkurrenceevne.

I forhold til det fremadrettede arbejde med udbud af kommunens egne opgaver vil det være naturligt mere eksplicit at vurdere omfanget af et eventuelt tab af intern synergi i kommunen, der således kan fremlægges som led i den samlede redegørelse for gennemførelsen af det enkelte udbud.

Økonomi

Sagen har ingen økonomiske konsekvenser.

Borgmesterpåtegning

Ingen.

Behandling

Magistraten den 12. marts 2018 og Kommunalbestyrelsen den 19 marts 2018.

Historik

Indstilling 12. marts 2018, pkt. 106:

Serviceområdet indstiller, at beslutningsforslaget tiltrædes.